

Beleidsnota

(Z)2663

26 oktober 2023

Algemene beleidsnota voor het jaar 2024

Opgesteld in uitvoering van artikel 25, § 5, derde lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	5
1. METHODOLOGIE.....	7
2. AS NR. 1: GELIBERALISEERDE ACTIVITEITEN.....	8
2.1. THEMA 1: TOEZICHT OP DE PRIJZEN	9
2.1.1. Doelstellingen van de CREG.....	9
2.1.2. Uit te voeren activiteiten.....	9
2.1.3. Lijst van deliverables voor het jaar 2024.....	12
2.2. THEMA 2: TOEZICHT HOUDEN OP DE WERKING VAN DE GROOT- EN KLEINHANDELSMARKTEN	14
2.2.1. Doelstellingen van de CREG.....	14
2.2.2. Uit te voeren activiteiten.....	17
2.2.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	20
2.3. THEMA 3: BESCHERMEN VAN DE BELANGEN VAN ALLE BELGISCHE CONSUMENTEN	20
2.3.1. Doelstellingen van de CREG.....	20
2.3.2. Uit te voeren activiteiten.....	21
2.3.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	24
2.4. THEMA 4: BEVORDEREN VAN DE SAMENWERKING MET OVERHEDEN EN ANDERE INSTANTIES IN BELGIË	27
2.4.1. Doelstellingen van de CREG.....	27
2.4.2. Uit te voeren activiteiten.....	27
2.4.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024.....	33
2.5. THEMA 5: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU	36
2.5.1. Doelstellingen van de CREG.....	36
2.5.2. Uit te voeren activiteiten.....	38
2.5.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	41
3. AS NR. 2: GEREGULEERDE ACTIVITEITEN.....	43
3.1. THEMA 6: WAARBORGEN VAN EEN ADEQUATE EN DOELTREFFENDE WERKING VAN DE NETTEN EN HUN BEHEERDER IN HET BELANG VAN HUN GEBRUIKERS	44
3.1.1. Doelstellingen van de CREG.....	44
3.1.2. Uit te voeren activiteiten.....	54
3.1.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	62
3.2. THEMA 7: ONTWIKKELEN VAN NETWERKCODES EN CONTROLE VAN HUN CORRECTE TOEPASSING	64
3.2.1. Doelstellingen van de CREG.....	64
3.2.2. Uit te voeren activiteiten.....	67

3.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	68
3.3.	THEMA 8: VASTSTELLEN VAN DE NETTARIEVEN (<i>EX ANTE</i> EN <i>EX POST</i>).....	69
3.3.1.	Doelstellingen van de CREG.....	69
3.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	72
3.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	73
3.4.	THEMA 9: ONTWIKKELING EN OMKADERING VAN DE MARKTEN VAN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN (ELEKTRICITEIT).....	74
3.4.1.	Doelstellingen van de CREG.....	74
3.4.2.	Uit te voeren activiteiten.....	76
3.4.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	78
3.5.	THEMA 10: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU	79
3.5.1.	Doelstellingen van de CREG.....	79
3.5.2.	Uit te voeren activiteiten.....	80
3.5.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	84
3.6.	THEMA 11: REGULEREN VAN DE WATERSTOFMARKT	86
3.6.1.	Doelstellingen van de CREG.....	86
3.6.2.	Uit te voeren activiteiten.....	87
3.6.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	92
4.	AS NR. 3: INTEGRATIE VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN EN TOENEMENDE FLEXIBILITEITSBEHOEFTEEN	94
4.1.	THEMA 12: BEVORDEREN VAN EEN MAXIMALE UITBOUW VAN FLEXIBILITEIT OP DE BELGISCHE MARKT	95
4.1.1.	Doelstellingen van de CREG.....	95
4.1.2.	Uit te voeren activiteiten.....	97
4.1.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	99
4.2.	THEMA 13: OPVOLGEN VAN DE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN BEVOORRADINGSZEKERHEID EN DE OPERATIONELE VEILIGHEID.....	100
4.2.1.	Doelstellingen van de CREG.....	100
4.2.2.	Uit te voeren activiteiten.....	100
4.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	103
4.3.	THEMA 14: REGULEREN VAN DE <i>OFFSHORE</i> -ENERGIEMARKT	108
4.3.1.	Doelstellingen van de CREG.....	108
4.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	109
4.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	110
4.4.	THEMA 15: BEVORDEREN van INNOVATIE IN HET BELANG VAN DE EINDCONSUMENT	111
5.	OPDRACHT IN HET KADER VAN DE WET TOT INVOERING VAN EEN PLAFOND OP DE MARKTINKOMSTEN VAN ELEKTRICITEITSPRODUCTEN	113
5.1.1.	Doelstellingen van de CREG.....	113

5.1.2.	Uit te voeren activiteiten.....	114
5.1.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	114
6.	INTERNE ORGANISATIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN COMMUNICATIE.....	115
6.1.	INTERNE ORGANISATIE.....	115
6.1.1.	Visie van de CREG	115
6.1.2.	Uit te voeren activiteiten.....	115
6.1.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	117
6.2.	DUURZAME ONTWIKKELING	118
6.2.1.	Doelstellingen van de CREG.....	118
6.2.2.	Uit te voeren activiteiten.....	118
6.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	120
6.3.	COMMUNICATIE.....	121
6.3.1.	Visie van de CREG	121
6.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	121
6.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2024	123
	BIJLAGE: LIJST VAN AFKORTINGEN.....	125

INLEIDING

In deze beleidsnota zet de CREG, in overeenstemming met de transparantieplichtingen, de doelstellingen, activiteiten en acties uiteen voor 2024. Dit gebeurt in een transversaal perspectief dat de uitdagingen van **de energietransitie**, de **bescherming van alle Belgische verbruikers** en de behartiging van het **algemeen belang** centraal stelt in de bezorgdheden van de CREG.

Na een historische stijging in 2022, in het bijzonder door geopolitieke spanningen, evolueerden de energieprijzen minder sterk in 2023. Dit betekent niet dat deze crisis geen schadelijke gevolgen meer heeft.

Daarom blijft ook in 2024 de **versterkte monitoring** van de elektriciteits- en aardgasmarkten op mondiaal, Europees en nationaal vlak één van de absolute prioriteiten van de CREG. Die opvolging heeft betrekking op zowel de dynamiek van vraag en aanbod op de groothandelsmarkten, de vorming en de volatiliteit van de prijzen, als op de gevolgen voor de goede werking van de groot- en kleinhandelsmarkten en de wisselwerking ervan. De CREG zal met de nieuwe kennis die voortvloeit uit die monitoring, de overheid en de marktspelers blijven informeren om de transparantie te verhogen en hun vertrouwen in de markt te behouden. Als het nodig en mogelijk is, zal de CREG maatregelen voorstellen om de koopkracht van de gezinnen en de competitiviteit van de ondernemingen te beschermen.

De CREG zal, eerder dan aan dringende crisismaatregelen, bijzondere aandacht besteden aan de **meer structurele maatregelen**. Die namen de Europese autoriteiten om onze economieën te beschermen tegen het risico van buitensporige facturen, in het kader van de **versnelling van de energietransitie**, de vermindering van de **energieafhankelijkheid** van de Europese Unie van aardgasproducenten buiten de EU-27 en de **hervorming van de Europese elektriciteitsmarkt**. Ook in 2024 gaat de CREG **actief meewerken** met het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulatoren (ACER) en de Raad van Europese energieregulatoren (CEER) van de Europese Unie om beste praktijken te blijven uitwisselen. Daarnaast garandeert deze samenwerking ook een verdere opvolging en bijdrage aan de lopende Europese ontwikkelingen, alsook de bevordering van een beter begrip en de toepassing van die ontwikkelingen op Europees en nationaal niveau.

De Europese context opent de weg naar een energietoekomst met een grotere rol voor hernieuwbare energie, waaronder nieuwe gassen zoals waterstof, en naar de vermindering van de afhankelijkheid van fossiele energiebronnen. In die context blijft de CREG haar **expertise** ten dienste stellen van de overheidsinstanties, in het bijzonder van het federaal parlement, rekening houdend met haar wettelijke opdrachten en de strategische richtsnoeren op vlak van energie die het federale parlement en de federale regering hebben vastgelegd. De CREG blijft ter beschikking om haar inzichten te delen, om te anticiperen op de gevolgen voor de verschillende partijen en om voorstellen te doen.

Daarnaast zijn er nog andere activiteiten die een belangrijk deel uitmaken van het werkprogramma van de CREG voor het jaar 2024. Naast haar verschillende gereguleerde activiteiten, zal de CREG samenwerken met de bevoegde instanties aan alle andere strategische dossiers op Belgisch niveau, zoals de nucleaire problematiek, de ontwikkeling van *offshore* windenergie, de ontwikkeling en implementatie van een wettelijk kader voor nieuwe gassen waaronder waterstof en de ontwikkeling van de flexibiliteit van de markten. Tot slot zal de CREG eveneens de maatregelen en initiatieven opvolgen om een dynamische regulering te waarborgen, meer bepaald met het oog op de ontwikkeling van een reguleringskader dat bevorderlijk is voor investeringen en voor de ontwikkeling van nieuwe technologieën die bijdragen tot de energietransitie.

Zonder afbreuk te doen aan de overige activiteiten zullen de eerder genoemde engagementen des te belangrijker zijn voor de CREG aangezien **België** van 1 januari tot 30 juni 2024 **de Raad van de Europese Unie voorziet**. De CREG zal rekening houden met de actieprioriteiten vastgelegd door België en houdt zich ter beschikking om samen te werken met de bevoegde autoriteiten.

De CREG werkt altijd in een geest van **constructieve dialoog** en zal ook in 2024 al haar acties en verwezenlijkingen uitvoeren door gebruik te maken van alle synergiën die een actieve samenwerking kunnen bieden met de autoriteiten, operatoren, markspelers en stakeholders op Belgisch, Europees en internationaal niveau. Die samenwerking beoogt een kwalitatieve regulering die zo dicht mogelijk aanleunt bij de uiteenlopende situaties.

Ten slotte blijft het verstrekken van **voldoende middelen** essentieel voor de goede uitvoering van de opdrachten van de CREG maar ook voor de uitvoering van mogelijks bijkomende bevoegdheden zoals het geval was door de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen of de wet van 16 december 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten. In het verlengde van de aanzienlijke werklast die zij op zich heeft genomen voor de vastlegging van de overwinsten, zal de CREG hiervoor het virtuele platform dat zij daarvoor heeft ontwikkeld actief houden om de overheidsdiensten te ondersteunen bij vragen en/of mogelijke beroepen in de loop van 2024.

Tot slot zal het werkprogramma van de CREG voor het jaar 2024 worden uitgevoerd onder leiding van het nieuwe directiecomité van de CREG dat sinds 27 september 2023 voltallig en in functie is. Met een volledig effectief voorzitterschap kan de CREG onder andere haar externe vertegenwoordiging en haar samenwerking met een veelheid aan stakeholders versterken.

Op 26 oktober 2023 keurde het directiecomité van de CREG deze beleidsnota goed.

1. METHODOLOGIE

Overeenkomstig de elektriciteitswet moet de CREG elk jaar een beleidsnota opstellen. Deze nota bevat een beschrijving van de thema's waaraan de CREG zal werken, zowel op korte als op middellange termijn. Deze nota is gericht op de identificatie van de doelstellingen waarvoor de CREG activiteiten zal uitvoeren.

Net zoals in 2023, zijn er ook in 2024 activiteiten waaruit duidelijk te leveren prestaties voortkomen en waarvoor een indicatieve uitvoeringstermijn kan worden vastgelegd. Deze 'deliverables' worden per doelstelling en chronologisch opgesomd, met vermelding van de uitvoeringstermijn. De realisatie van elke deliverable is telkens gebaseerd op de synergie van bevoegdheden eigen aan elke directie van de CREG. Het behelst tevens een aanzienlijke en moeilijk kwantificeerbare voorbereidende werklast (bv. procedure voor raadpleging van de marktspelers, behandeling van de vertrouwelijkheid, ...). In dit opzicht weerspiegelt het opgestelde overzicht van de deliverables niet noodzakelijk de daadwerkelijke onderliggende werklast voor de CREG.

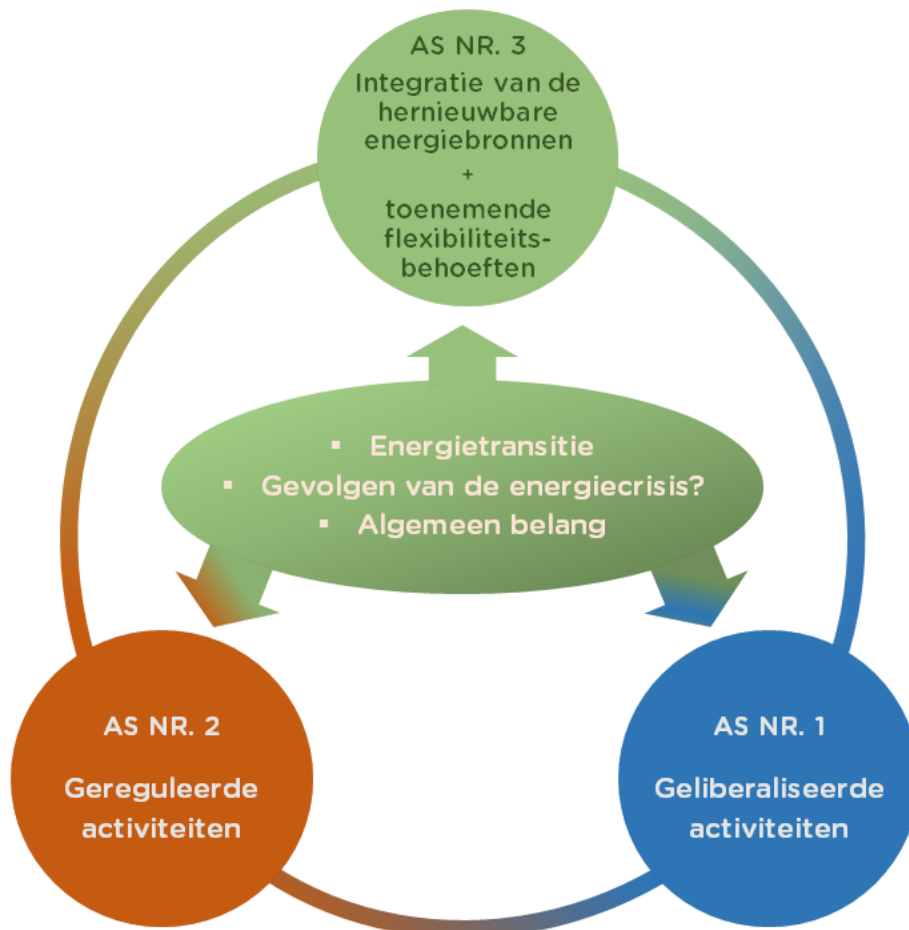
Andere activiteiten vormen dan weer een werk op langere termijn en kunnen gespreid zijn in de tijd. Het is dan ook mogelijk dat een aantal van de voor 2024 vastgelegde doelstellingen zullen terugkomen in de beleidsnota's van latere jaren, net zoals een aantal doelstellingen of activiteiten reeds opgenomen werden in eerdere beleidsnota's.

Bijkomend zal de CREG bijdragen aan de opstelling van het werkprogramma van de CEER en ACER en aan de verwezenlijking van de deliverables die erin vermeld staan. Aangezien de exacte en precieze inhoud van het werkprogramma van CEER en ACER op het ogenblik van het opstellen van deze nota nog niet duidelijk is, is het geheel van deliverables die op dit gebied moeten worden verwezenlijkt door de CREG niet noodzakelijk opgenomen in de beleidsnota van de CREG.

De CREG zal in 2024 werken aan alle doelstellingen van haar beleidsnota, maar het is evenwel van belang om rekening te houden met elementen zoals de verdere evolutie van de wetgeving, de tijd die nodig is voor overleg met de betrokken actoren of de periode die de markt nodig heeft om te reageren op het nieuwe wettelijke kader of zich eraan aan te passen. Het is dan ook mogelijk dat bepaalde activiteiten en deliverables worden uitgesteld omwille van specifieke vragen die kunnen geformuleerd worden of omwille van een specifieke evolutie in de sector.

Langetermijndoelstellingen geven, binnen een vastgelegd kader, de richting aan waarin het energiesysteem verwacht wordt te evolueren.

Om de taak en voornoemde doelstellingen te ondersteunen en tot een goed eind te brengen, zijn er drie strategische assen geïdentificeerd en dit vanuit het oogpunt van hun complementariteit en onderlinge versterking.

2. AS NR. 1: GELIBERALISEERDE ACTIVITEITEN

De geliberaliseerde activiteiten inzake productie, invoer/uitvoer en levering van elektriciteit en gas moeten, hoewel onderhevig aan mededinging, door de CREG onderworpen worden aan een *monitoring* om een efficiënte en duurzame werking van de markten te bevorderen.

De CREG beschikt hier slechts over een **beperkte beslissingsbevoegdheid**, maar zij voert een controle uit en kan voorstellen doen aan de instanties teneinde de belangen en behoeften van de consumenten beter te verdedigen.

Deze *monitoring*opdracht heeft betrekking op:

- de vorming van de groothandelsprijzen en de prijzen die worden gefactureerd aan de verschillende categorieën van verbruikers;
- de werking van de elektriciteits- en gasbeurzen - met inbegrip van productie en invoer/uitvoer, openstelling voor concurrentie en ontwikkeling van de elektriciteits- en gasmarkten.

Bovendien zal de CREG, vooral in de uitzonderlijke context van stijgende energieprijzen, bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van de belangen van alle consumenten, van de allergrootste tot de meest kwetsbare, inclusief kmo's en zelfstandigen.

2.1. THEMA 1: TOEZICHT OP DE PRIJZEN

2.1.1. Doelstellingen van de CREG

In het kader van haar bevoegdheid van toezicht op de groot- en kleinhandelsprijzen, wil de CREG een beter overzicht geven van:

- de nieuwe evoluties op de retailmarkt;
- de samenstelling van de energieprijzen;
- de vorming van de groothandelsprijzen en eventuele concurrentieverstoring;
- de evolutie van de diverse componenten van de energieprijzen;
- de verhouding tussen de energieprijzen in België en in de buurlanden;
- de onderliggende redenen achter de vastgestelde ontwikkelingen om er algemene conclusies uit te trekken en eventueel aanbevelingen te formuleren.

Gezien de oorlog in Oekraïne de context nog steeds sterk beïnvloedt, zouden de prijzen op de groothandelsmarkten in 2024 nog kunnen stijgen. De CREG blijft daarom een versterkte monitoring van de prijzen uitvoeren en blijft ervoor zorgen dat de informatie naar de consument transparant is om zijn vertrouwen te behouden.

Rekening houdend met de integratie van de Belgische elektriciteits- en gasmarkt in de Europese regionale markten, zal het toezicht van de CREG op de prijzen tevens betrekking hebben op de supranationale fundamentele elementen die deze markten aandrijven.

Om haar opdracht op het vlak van het toezicht op de prijsvorming op de groot- en kleinhandelsenergiemarkt te vervullen, zal de CREG haar databanken, die een volledig beeld geven van de bestaande elektriciteits- en aardgasproducten voor huishoudelijke verbruikers en kmo's (types producten, samenstelling en berekening van de commodity prijzen, marktaandeel op leveranciers- en productniveau, ...), blijven updaten en desgevallend verder ontwikkelen. In dit kader zal de CREG ook (aangekondigde) vernieuwingen die een impact hebben op de energiemarkt, opvolgen en analyseren. Tevens zullen de bestaande databanken voor internationale prijsvergelijkingen verder aangevuld en geoptimaliseerd worden.

De CREG is eveneens belast met opdrachten in het kader van de levensduurverlenging van de kerncentrale Tihange 1 en de berekening van de winstmarge van de kerncentrales die onderworpen zijn aan de repartitiebijdrage. De CREG zal ook aandachtig de beslissingen van de regering opvolgen i.v.m. de verlenging van de twee reactoren Tihange 3 en Doel 4 en zal ter beschikking blijven voor alle nieuwe opdrachten die haar in dit kader worden toevertrouwd.

2.1.2. Uit te voeren activiteiten

- *Permanent toezicht op de elektriciteits- en gasprijzen*

Wat betreft de elektriciteits- en gasprijzen op de groot- en kleinhandelsmarkten in België zal de CREG:

- de vastgestelde evoluties en hun onderliggende oorzaken analyseren;
- de CREG Scan, die een overzicht geeft van alle bestaande elektriciteits- en aardgasproducten voor particulieren en kmo's, maandelijks updaten;

- de vernieuwde versie van de methodologie toepassen voor de vergelijking van de kleinhandelsprijzen voor elektriciteit en aardgas in België (en de drie regio's) en in de buurlanden;
 - op haar website periodiek:
 - o een boordtabel publiceren met daarin de evolutie van de Belgische groot- en kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en gas. Deze boordtabel zal onder meer de evolutie (over een periode van 3 maanden) van een reeks kerncijfers van de energiemarkt bevatten;
 - o infografieken publiceren voor particulieren, kmo's en zelfstandigen die per regio een overzicht geven van o.a. de actieve leveranciers, de bestaande producten en de besparingspotentiëlen;
 - o grafieken publiceren voor particulieren en voor kmo's en zelfstandigen die per regio de opbouw van de totale energieprijis weergeven, alsook de evolutie van de energieprijis¹ in België versus de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) voor zowel de zuivere energiecomponent als voor de totale energieprijis;
 - o op semestriële basis een analyse publiceren met een internationale energieprijisvergelijking tussen België, haar gewesten (Vlaams Gewest, Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk). De grafieken geven een overzicht van de evolutie van de totaalprijs en de verschillende componenten van een gemiddelde jaarfactuur voor energie, voor zowel particulieren als voor kmo's en zelfstandigen;
 - de voornaamste evoluties op de markt van elektriciteitscontracten met dynamische tarifiering opvolgen, met inbegrip van de offertes op de markt en hun impact op de facturen van de verbruikers, in het bijzonder de volatiliteit van de prijzen. De CREG zal hierover een jaarlijks verslag publiceren zoals voorzien in de wet van 23 oktober 2022 houdende wijziging van de wet 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en houdende omzetting van de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU;
 - aan het begin van het jaar een stand van zaken publiceren van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas met vermelding van de opmerkelijke feiten van het afgelopen jaar;
 - een monitoringverslag publiceren betreffende de evolutie van de prijs op de groothandelsmarkt voor elektriciteit voor het voorgaande jaar. De CREG zal hierin voornamelijk de belangrijkste verschillen ten opzichte van de voorgaande jaren en de onverwachte gebeurtenissen aanduiden.
- *Maandelijks/Trimestrieel verslag over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt ten opzichte van de groothandelsprijzen.*

Omwille van de prijsstijgingen op de groothandelsmarkten, heeft de federale regering in oktober 2021 aan de CREG gevraagd een versterkte monitoring uit te voeren en maatregelen te nemen om de transparantie te vergroten. Deze zijn inderdaad noodzakelijk om het vertrouwen van alle consumenten te behouden.

¹ De energieprijis is de globale factuurprijs voor elektriciteit of gas.

In dit verband zal de CREG ook in 2024 en zolang als nodig, een maandelijks/trimestrieel verslag publiceren over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt in vergelijking met de groothandelsprijzen.

Dit verslag zal een overzicht van het huidige aanbod op de elektriciteits- en aardgasmarkt en de evolutie van de energiecomponent van de verschillende producten voor huishoudens geven. Het zal worden opgesteld in de context en de relevantie van de sterkere volatiliteit van de energiemarkten en zal voornamelijk de volgende elementen bevatten: de voornaamste vaststellingen van de maand, overzicht van de offertes, evolutie van de groothandelsmarkten op basis van een aantal vaak gebruikte indexeringsparameters en evolutie van de kleinhandelsmarkt en de prijzen van de verschillende individuele producten.

➤ *Studie met betrekking tot de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2023*

De studie over de prijzen op de Belgische aardgasmarkt die jaarlijks wordt uitgevoerd, zal de prijzen en kosten analyseren op het niveau van invoer, doorverkoop en levering aan de eindklant (huishoudelijke verbruikers, bedrijven en industrieën) en aan de elektriciteitscentrales.

➤ *Verslag met betrekking tot de verhouding tussen de kosten en prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2023*

Als er misbruik zou worden vastgesteld in het kader van de studie vermeld in de vorige alinea, zal de CREG een verslag publiceren over de verhouding tussen de kosten en de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2023.

➤ *Oprachten in het kader van de levensduurverlenging van de kerncentrale Tihange 1 en de berekening van de winstmarge van de kerncentrales onderworpen aan een repartitiebijdrage*

Overeenkomstig artikel 4/1 van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie (hierna: "wet op de kernuitstap") en de Conventie Tihange 1 beschikt de CREG over een opdracht inzake de verificatie van de marge, die dient als basis van de berekening van de jaarlijkse vergoeding.

Deze verificatieopdracht zal in 2024 worden uitgevoerd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. De CREG zal de diverse componenten bestuderen van het verschil tussen, enerzijds, de opbrengst uit de elektriciteitsverkoop en, anderzijds, het geheel van de werkelijke kosten verbonden aan de exploitatie van de centrale, vermeerderd met een vergoeding tot dekking van de kost van het project voor levensduurverlenging en de negatieve marge van voorgaande jaren. De CREG brengt hierover verslag uit in haar rapport aan de minister van Energie.

Ingevolge de wijziging van de wet van 11 april 2003 betreffende de repartitiebijdrage (hierna: "wet van 11 april 2003") wordt de CREG in 2024 belast met een bijzondere jaarlijkse opdracht.

De CREG moet immers, voor 30 juni 2024, op basis van de bepalingen opgenomen in bijlage van de bovenvermelde wet een advies overmaken over de winstmarge van de kerncentrales Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3. Dit advies wordt overgemaakt aan de minister van Energie, aan de Algemene Directie Energie zoals beschreven in artikel 2, 28° van de elektriciteitswet en aan de kernexploitanten en de vennootschappen zoals vastgelegd in artikel 24, § 1 van de wet van 11 april 2003.

Verder zal de CREG, indien de minister van Energie dit vraagt, de verbintenis verifiëren die de Belgische Staat heeft aangegaan in verband met de verlenging van de exploitatieduur van de kerncentrales

Tihange 1, Doel 1 en Doel 2 zoals beschreven in het besluit C-2017-1516 van de Europese Commissie van 17 maart 2017.

Tot slot zal de CREG ter beschikking blijven van de regering voor alle nieuwe aanvragen en bevoegdheden die ze zal krijgen als gevolg van de beslissing om de levensduur van de twee reactoren Tihange 3 en Doel 4 na 2025 te verlengen.

➤ *Opvolging van de distributienettarieven*

Niettegenstaande de regionalisering van de distributienettarieven op 1 juli 2014, zal de CREG de evolutie hiervan in de drie gewesten blijven opvolgen zodat deze nettarieven en haar onderliggende componenten, kunnen worden opgenomen in de totale prijs voor de verschillende categorieën van verbruikers.

Sinds 2008 maakt de CREG op jaarbasis een studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen. Daaruit blijken belangrijke inzichten in de evolutie van de specifiek samenstellende delen van deze prijs voor de eindgebruiker. In dit kader stelt de CREG een databank op die voor de drie regio's de distributienettarieven in detail opvolgt.

De CREG zal ook de regionale maatregelen opvolgen die een impact hebben op de wijze waarop energie aan de verbruiker wordt gefactureerd in het licht van de evoluties inzake dynamische prijzen, slimme meters, capaciteitstarieven enzovoort. Ze zal bijzondere aandacht besteden aan de eventuele gevolgen van deze maatregelen voor de federale componenten van de factuur.

Om een gepaste opvolging van de evolutie van de distributienettarieven mogelijk te maken, zal de CREG binnen Forbeg actief samenwerken met de gewestregulatoren.

➤ *Opvolging en controle van de minimumeisen voor gas- en elektriciteitsrekeningen en facturatieinformatie*

De CREG zal onder andere de *fuel mix* en de groenrapportering van de drie gewesten van het land in samenwerking met de leveranciers en de regionale regulatoren opvolgen.

2.1.3. Lijst van deliverables voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.1.2.	Toepassing van de vernieuwde versie van de methodologie voor de vergelijking van de kleinhandelsprijzen voor elektriciteit en aardgas in België (en de drie regio's) en in de buurlanden	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Grafieken: 1) opbouw totale energieprijz in 3 Belgische gewesten, alsook 2) evolutie energieprijz en totale prijs in België en de buurlanden	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen

2.1.2.	Boordtabel van de evolutie van de groot- en kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en gas in België	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Maandelijks/Trimestrieel verslag over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt in verhouding tot de groothandelsprijzen	Maandelijks/Trimestrieel	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Actualisering van de CREG Scan	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Infografieken voor particulieren en kmo's	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen	Q2-Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen - Opvolging van de distributietarieven
2.1.2.	Rapport in het kader van de verificatieopdracht overeenkomstig de wet op de kernuitstap en de Conventie Tihange 1	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Advies betreffende de winstmarge van de industriële productie door splijting van kernbrandstoffen door de centrales onderworpen aan de repartitiebijdrage (Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3)	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Studie met betrekking tot de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2023	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Bij de vaststelling van misbruik met betrekking tot de prijzen toegepast op de Belgische aardgasmarkt: Verslag met betrekking tot de verhouding tussen de kosten en prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2023	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Opvolgingsverslag van de voornaamste evoluties op de markt	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten –

	van de elektriciteitscontracten met dynamische tarifiering, met inbegrip van de offertes op de markt en de impact ervan op de facturen van de verbruikers (zoals de elektriciteitsrichtlijn ² voorziet)		Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Opdracht van verificatie van de verbintenis van de Belgische staat ten gevolge van de verlenging van de exploitatieduur van de kerncentrales Tihange 1, Doel 1 en Doel 2 (op vraag van de minister van Energie)	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Opvolging en controle van de minimumeisen voor aardgas- en elektriciteitsrekeningen en factuurinformatie	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen

2.2. THEMA 2: TOEZICHT HOUDEN OP DE WERKING VAN DE GROOT- EN KLEINHANDELSMARKTEN

2.2.1. Doelstellingen van de CREG

- *Algemene doelstelling op het gebied van toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten*

Via dit toezicht dat gedocumenteerd wordt in haar jaarlijkse rapporten, wenst de CREG alert te blijven voor de evolutie van de markt.

Naast haar terugkerende studies zal de CREG eventuele grondigere *ad hoc* onderzoeken uitvoeren over de groothandelsmarkten. Bijvoorbeeld in de volgende gevallen:

- restrictieve mededingingspraktijken;
- marktmanipulatie of een poging daartoe;
- niet-tijdige en/of niet-doeltreffende openbaarmaking van voorwetenschap;
- misbruik van voorkennis;
- schending van Europese en nationale regelgeving.

De CREG zal eveneens een grondige analyse maken van de belangrijke gebeurtenissen die een impact op de groot- en kleinhandelsmarkt hebben.

De CREG zal in het bijzonder de liquiditeit en de prijsvorming opvolgen van de groothandelsmarkten voor aardgas en elektriciteit. Bij relatieve schaarste van het aanbod, leidend tot hogere energieprijzen, zal de CREG de oorzaken nagaan en desgevallend passende maatregelen voorstellen.

² Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019.

De CREG zal meer bepaald de volgende doelstellingen nastreven:

- voor wat betreft elektriciteit:

De CREG zal de volgende aspecten van de groothandelsmarkt voor elektriciteit analyseren:

- de elektriciteitsproductie, meer bepaald de evolutie van de productie, de beschikbare marktcapaciteit en de combinatie van de gebruikte technologieën;
- het elektriciteitsverbruik, meer bepaald de evolutie van het totale verbruik, de evolutie van het verbruik op het distributienet en de evolutie van het industriële verbruik;
- de uitwisselingen van elektriciteit en de korte- en lang termijnmarkten;
- de interconnecties met de buurlanden;
- de actieve vermogensreserves en de *balancing*;
- het beheer van nood, *black-out* of hersteltoestanden van het net met toepassing van de Europese netcode 2017/2196 "*emergency and restoration*";
- de risicobereidheid in de elektriciteitssector in toepassing van EU-verordening 2019/941, in samenwerking met DG Energie die hier de lead heeft;
- de afhankelijkheid van gas, zowel wat de betrouwbaarheid van de gasvoorziening voor de productie van elektriciteit, als de vorming van de elektriciteitsprijs betreft;
- in het geval van elektriciteitsschaarste kan de CREG genoodzaakt zijn om specifieke toezichtopdrachten uit te voeren.

- voor wat betreft aardgas:

Wat betreft de aspecten van de groothandelsmarkt voor gas, zal de CREG de volgende aspecten analyseren:

- het gasaanbod op de markt en de nodige liquiditeit om de goede marktwerking te verzekeren;
- de reorganisatie ("*reshuffling*") van de gasstromen omwille van de progressieve vermindering van de afhankelijkheid van Europa van geïmporteerd gas;
- de gasleveranciers (importeurs) (met name de diversificatie van bronnen en het gedrag en de soliditeit van leveranciers, rekening houdend met de huidige dynamiek op de groothandelsmarkten);
- de grensoverschrijdende gastransacties en (bidirectionele) interconnecties met aangrenzende netwerken;
- het gasverbruik en rationeel gebruik (zie de vermindering van het verbruik in het kader van de uitbreiding van EU-verordening 2022/1369);
- de omschakeling van L-gas naar H-gas (die volgens de huidige planning eind 2024 afgerond moet zijn);
- de beschikbaarheid en het gebruik van transportcapaciteit en de raming, indien nodig, van de behoefte aan nieuwe investeringen en/of het hergebruik van bestaande infrastructuur, bijvoorbeeld voor het vervoer van waterstof in plaats van aardgas;
- de integratie van de markten en de prijsconvergentie;

- het beheer van incidenten en noodsituaties;
- LNG;
- de opslag;
- de netbalancering;
- de decarbonisering en de integratie van de energiesectoren (elektriciteit en gas);
- de projecten voor de injectie van groene gassen³ in het gasvervoersnet;
- de energietransitie en het hergebruik van de infrastructuur, met inbegrip van de LNG-infrastructuur voor duurzame moleculen.

➤ *Specifieke doelstelling voor toezicht in het kader van de REMIT-verordening*

De Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (hierna "REMIT-verordening"), heeft een Europees kader gecreëerd op het gebied van transparantie en integriteit voor de groothandelsmarkt. Dit om de werking ervan te verbeteren en in voorkomend geval vastgestelde misbruiken (marktmanipulatie, poging tot marktmanipulatie, niet-doeltreffende openbaarmaking van voorwetenschap, gebrek aan publicatie van deze informatie of misbruik van voorkennis) te bestraffen. De doelstelling bestaat er dus in om elk gedrag te ontmoedigen dat kan leiden tot oneerlijke concurrentie en het vertrouwen van de actoren op de energiemarkt kan schaden. Deze regelgeving wordt momenteel herzien. De CREG zal de wijzigingen blijven opvolgen. Na de goedkeuring zal de CREG ervoor zorgen dat de marktspelers goed geïnformeerd zijn over de wijzigingen in de REMIT-verordening. Daarnaast zal de praktische implementatie van de nieuwe regelgeving op Europees niveau worden besproken en de CREG zal aan deze besprekingen deelnemen.

Overeenkomstig de Belgische wetgeving tot tenuitvoerlegging van de REMIT-verordening staat de CREG in voor het toezicht op en de controle van de handel in energieproducten bestemd voor de groothandel, zoals bedoeld in deze verordening, met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna "BMA") en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (hierna "FSMA").

De CREG beschikt over een sanctiebevoegdheid in het geval van schendingen van de bepalingen van de REMIT-verordening die betrekking hebben op misbruik van voorkennis, het gebrek aan publicatie van voorwetenschap of marktmanipulatie. Aangezien er over deze bevoegdheid bepaalde juridische onzekerheden zijn, zal de CREG zich blijven inspannen om het betreffende juridische kader te optimaliseren.

Bij de uitoefening van haar opdrachten werkt de CREG op nationaal niveau samen met de BMA en de FSMA door de informatie, die nodig en relevant is voor de goede uitvoering van de REMIT-verordening, uit te wisselen en mee te delen. Zij verzekert hierbij de vertrouwelijkheid van de informatie.

Bovendien zal de CREG blijven samenwerken met de nationale energieregulators in de buurlanden in het geval van waarnemingen met een transnationale impact. De CREG zal de samenwerking versterken met alle Europese nationale regulators en ACER door deel te nemen aan werkgroepen.

³ Onder 'groen gas' verstaat men biomethaan (biogas), waterstof geproduceerd aan de hand van hernieuwbare elektriciteit, synthetisch aardgas.

Teneinde de belangen van de Belgische consumenten te beschermen, blijft de CREG bovendien een proactieve rol spelen om beter inzicht te krijgen in de werking van de groothandelsmarkten in West-Europa.

2.2.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Algemene activiteiten op het gebied van toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten*

De CREG zal verzoeken van stakeholders en/of marktspelers behandelen en zal de belangrijke of interessante gebeurtenissen met gevolgen voor de groot- en kleinhandelsmarkt voor energie grondig analyseren.

De CREG zal de betrokken stakeholders en/of marktspelers op regelmatige basis op de hoogte houden van de resultaten van haar analyses van de groothandelsmarkt. Indien nodig zal zij maatregelen voorstellen om een einde te maken aan eventuele anomalieën of schendingen van de Europese en federale regelgeving die zij zou vastgesteld hebben. In sommige gevallen kan de CREG een boete opleggen aan de betrokken stakeholder(s).

Wanneer een inbreuk op de artikelen 3, 4 of 5 van de REMIT-verordening⁴ vastgesteld wordt, zal de CREG maatregelen treffen om dergelijk gedrag te corrigeren en/of zal zij sancties opleggen in overeenstemming met artikel 18 van REMIT, artikel 31 van de elektriciteitswet en artikel 20/2 van de gaswet.

De CREG zal meer bepaald volgende taken uitvoeren:

- voor wat betreft elektriciteit:

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan het fysisch gebruik van de interconnectoren, de commerciële uitwisselingen en de prijsvorming op de markten met diverse tijdshorizonten (lange termijn, *day-ahead*, *intraday* en *balancing*).

De CREG zal ook aandacht hebben voor de prijsvorming bij de aankoop van balanceringscapaciteit door de transmissienetbeheerder.

De CREG zal ook de wenselijkheid onderzoeken om – op eigen initiatief en/of op basis van specifieke verzoeken van stakeholders en/of marktspelers – studies te publiceren met betrekking tot belangrijke gebeurtenissen (bv. de inwerkingtreding van nieuwe methodologieën gericht op bij het organiseren van de verschillende markten). De CREG zal haar expertise en vaardigheden op dit vlak blijven versterken.

- voor wat betreft aardgas:

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan de gaslevering (zowel op het niveau van volumes als prijzen), de beschikbaarheid en het gebruik van transportcapaciteit, de marktintegratie en prijsconvergentie tussen de markten en het fysisch gebruik van de infrastructuur. De CREG gaat de toekomst van de rol van gas en de gasinfrastructuur, met inbegrip van de LNG-infrastructuur, meer en meer bekijken vanuit het perspectief van een progressieve vermindering van de afhankelijkheid door Europa van Russisch gas, van een koolstofarme economie en van de energietransitie. Dat betekent dat er bijzondere aandacht zal besteed worden aan de ontwikkeling van een vervoersnet van waterstof als groene energievectoren en aan projecten voor de injectie van groen gas in het net (bv. biomethaan).

⁴ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie.

Daarnaast zal de CREG eveneens de projecten van *Power-to-gas* opvolgen die een fysieke integratie van de elektriciteits- en gasector mogelijk moeten maken. Wat LNG betreft, zal de CREG de projecten van de Zeebrugse terminal voor het vervoer van waterstofdragers en de ontwikkeling van Bio LNG opvolgen.

➤ *Specifieke activiteiten in het geval van (risico op) elektriciteitsschaarste*

De CREG zal verhoogd toezicht houden op de evolutie van de prijzen in het geval van (risico op) elektriciteitsschaarste. De beschikbare commerciële importcapaciteit, het dagelijkse aanbod van hernieuwbare energie op de Belgische markt en de vooruitzichten met betrekking tot de vraag worden in voorkomend geval geanalyseerd. Dit onder meer in het kader van de toepassing van de verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG. De taken van de CREG werd immers uitgebreid naar aanleiding van de goedkeuring van de verordening (EU) 2019/941 in het kader van het *Clean Energy Package*.

De CREG speelt een specifieke rol bij de toepassing van de Europese netwerkcode inzake de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnetwerk (Verordening (EU) 2017/2196). Systeembeheer moet op een passende en effectieve wijze worden gewaarborgd in noodtoestanden, *black-out* of hersteltoestand van het net. Daarbij mogen de opschorting van marktactiviteiten en daarmee samenhangende processen pas in laatste instantie gebeuren. Duidelijke, objectieve en geharmoniseerde voorwaarden voor opschorting en herstel na de opschorting van markttransacties voor energie, moeten worden opgesteld door de transmissiesysteembeheerder en worden goedgekeurd door de CREG.

De CREG staat ook ter beschikking van de bevoegde instanties om in de toekomst haar knowhow te verstrekken inzake verantwoordelijkheden bij afschakelingen of om een meer gedetailleerde definitie te geven van de criteria van het betreffende koninklijk en ministerieel besluit.

➤ *Toezicht op de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas: correlatie tussen het aanbod en de samenstelling van de portefeuilles van de leveranciers (marktaandeelen)*

De analyse van de kleinhandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas kan bijdragen tot een beter inzicht in de wijze waarop elektriciteits- en aardgasleveranciers de consumenten benaderen en hun klantenportefeuilles opbouwen en differentiëren. De CREG volgt de evolutie van de productportefeuilles van de verschillende leveranciers verder op tot op het niveau van de gewesten en zal haar analyses updaten. De CREG zal alle nodige gegevens verzamelen en deze verwerken in haar databanken voor huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen.

➤ *Specifieke activiteiten in het kader van de REMIT-verordening*

De CREG zal verder gaan met het registreren van de nieuwe marktspelers die transacties uitvoeren, opdat ze nadien de gegevens zou kunnen doorspelen aan ACER. Daarnaast zal de CREG ook de reeds geregistreerde actoren blijven opvolgen om het inschrijvingsregister van de marktspelers in België up-to-date te houden. De CREG zal de registratiegegevens op regelmatige basis controleren om erop toe te zien dat ze worden bijgewerkt in functie van de door ACER gestelde eisen.

De CREG zal de marktspelers op de hoogte brengen van de evoluties van de REMIT-verordening en de verplichtingen die eruit voortvloeien. Zij zal hun lokaal aanspreekpunt blijven voor elke vraag over de toepassing van de REMIT-verordening.

De CREG zal ingaan op onderzoeksvragen van ACER in het kader van vermoede inbreuken op de REMIT-verordening, alsook op alle klachten van marktspelers die zich door mogelijks marktmisbruik benadeeld achten. Indien de CREG in het kader van deze onderzoeken uitvoeringsproblemen ondervindt, zal zij dit melden aan de wetgever. De CREG zal onderzoeken afronden en de kwaliteit ervan handhaven om zo haar verplichtingen in het kader van de REMIT-verordening, met inachtneming van de reglementering betreffende de bescherming van het privéleven (namelijk GDPR⁵), na te komen.

Desgevallend zal de CREG informatieve nota's voor de marktspelers opstellen over onderzoeken van verdachte transacties die werden gerapporteerd in het kader van de REMIT-verordening of over marktgedrag in atypische situaties.

De CREG ontvangt de gegevens die ACER heeft verzameld. De CREG zal de kwaliteit van de gegevens controleren door geldigheidstesten uit te voeren. Om de verwerking van de gegevens te vergemakkelijken en marktmisbruik op te sporen, zou de CREG zich een IT-tool kunnen aanschaffen. De door ACER ontvangen gegevens kunnen tevens worden gebruikt door de CREG, zodra ze geanonimiseerd en/of geconsolideerd zijn.

In het kader van de samenwerking met de nationale regulatoren van de buurlanden zal de CREG, met inachtneming van artikel 15 van de REMIT-verordening⁶, samen met de Nederlandse⁷ en Luxemburgse⁸ regulatoren toezicht blijven houden op het JAO⁹. Bovendien zal de CREG de toepassing van dat artikel 15 voor de Belgische transmissienetbeheerders verder analyseren. Sinds de Brexit is de CREG verantwoordelijk voor de naleving van artikel 15 door Interconnector. De CREG zal contact opnemen met Ofgem voor de opvolging van dit dossier.

De CREG zal ook deelnemen aan de jaarlijkse vergadering van de werkgroep van de CWE-zone waarbij de nationale regulatoren van de buurlanden (Frankrijk, Nederland, Duitsland, Groothertogdom Luxemburg) en Oostenrijk zullen samenkomen om ervaringen en kennis over gezamenlijke problemen uit te wisselen.

De CREG zal de samenwerking met alle Europese nationale regulatoren en ACER voortzetten door deel te nemen aan de verschillende werkgroepen en door gebruik te maken van de beveiligde communicatiekanalen om informatie door te spelen. De CREG zal middelen vrijmaken om een actieve rol te kunnen spelen in de uitwerking van richtlijnen van ACER bestemd voor de marktspelers ter verduidelijking van de interpretatie van de REMIT-verordening.

⁵ Verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

⁶ Artikel 15 - Verplichtingen van personen die beroepshalve transacties tot stand brengen.

“Personen die beroepshalve transacties in voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen en een redelijk vermoeden hebben dat een transactie in strijd is met artikel 3 of 5, stellen de nationale regulerende instantie daarvan onverwijld in kennis.

Personen die beroepshalve transacties met betrekking tot voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen, stellen doeltreffende maatregelen en procedures vast, en houden deze ook in stand, om inbreuken op de bepalingen van de artikelen 3 en 5 op te sporen.”.

⁷ Autoriteit Consument en Markt.

⁸ Institut Luxembourgeois de Régulation.

⁹ Joint Allocation Office.

2.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.2.2.	Nota over de opvallende evoluties op de groothandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas in 2023	Q1	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Studie over de aardgaslevering aan grote industriële klanten in België in 2023	Q2 of Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Studie over de elektriciteitsbelevering van grote industriële klanten	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Verzamelen en verwerken van de data van de productportefeuilles leveranciers actief op de energiemarkten voor huishoudelijke verbruikers, zelfstandigen en kmo's (marktaandeelen)	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt
2.2.2.	Periodieke informatie over de resultaten van de analyses van de groothandelsmarkt	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt
2.2.2.	Uitvoering van analyses met betrekking tot opmerkelijke gebeurtenissen op de Belgische groothandelsmarkten voor energie	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Onderzoeken van gesignaleerde verdachte transacties in het kader van de REMIT-verordening en opstellen van informatieve nota's voor de marktspelers	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt

2.3. THEMA 3: BESCHERMEN VAN DE BELANGEN VAN ALLE BELGISCHE CONSUMENTEN

2.3.1. Doelstellingen van de CREG

Voor een goede werking van de energiemarkt is het belangrijk dat alle partijen die actief zijn op deze markt, kunnen beschikken over duidelijke en correcte informatie.

De CREG Scan, een tool ontworpen door de CREG en online sinds 2017, speelt in op die behoefte. De CREG Scan is geen klassieke prijsvergelijkingswebsite. Met de CREG Scan kan de consument zijn elektriciteits- en/of aardgascontract vergelijken met alle contracten op de markt, ook met groepsaankopen en slapende contracten. De CREG Scan is op die manier complementair aan bestaande prijsvergelijkingswebsites, die enkel actieve energieproducten vergelijken.

De CREG zal in 2024 verder blijven werken aan het waarborgen van de informatiestroom naar de consumenten via haar website en nieuwsbrieven. Ze zal hiervoor haar databanken verder aanvullen en ontwikkelen. De CREG Scan wordt eveneens te beschikking gesteld via een webapp. De automatisering van de gegevensverzameling voor de databanken van de CREG zal, voor wat de gegevens van de leveranciers betreft, in het eerste deel van 2024 verder gefinaliseerd worden. Deze databanken centraliseren alle relevante data over leveranciers, producten, prijzen en marktaandelen. Ze vormen de basis voor een aantal terugkerende publicaties en tools (bijvoorbeeld: CREG Scan, infografieken) en ad-hoc-analyses (bijvoorbeeld: samenstelling productportefeuilles leveranciers) van de CREG.

De overzichten van alle elektriciteits- en aardgasprijzen (boordtabellen, ...) en het akkoord "*De consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt*" zijn evenzeer tools die blijvend bijdragen tot de doelstellingen van de CREG op het gebied van consumentenbescherming.

De CREG zal specifieke maatregelen inzake energie blijven opvolgen, in het bijzonder de maatregelen in het belang van kwetsbare verbruikers en om de energiearmoede in het algemeen te bestrijden.

2.3.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Waarborgen van de informatiestroom naar de consument*

De identificatie van de informatiebehoeften van de consumenten is een absolute prioriteit binnen de CREG. Gezien de complexiteit van de energiemarkt is het daarbij belangrijk dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van consumenten, met elk hun eigen informatiebehoeften. De CREG zal de informatie voor consumenten daarom verder blijven opsplitsen en verfijnen, bijvoorbeeld aan de hand van specifieke publicaties en informatiecampagnes.

In 2024 zal de CREG rond volgende zaken blijven werken:

- duidelijke, leesbare en toegankelijke informatietools voorstellen die online op de website van de CREG kunnen worden gebruikt;
- informatie blijven verzamelen bedoeld voor de CREG Scan die huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen in staat stelt om hun contracten te vergelijken met het huidige marktaanbod;
- toegankelijke infografieken creëren over de markt, bestemd voor huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen;
- een overzicht geven van alle elektriciteits- en gasprijzen die van toepassing zijn op huishoudelijke klanten, kmo's en zelfstandigen en de evolutie ervan;
- de samenstelling en de evolutie van de productportefeuilles per leverancier verder opvolgen;
- op recurrente basis grafieken publiceren waarin de opbouw van de energieprijis in de Belgische gewesten wordt weergegeven, alsook de evolutie van de energieprijis en de totale energieprijis van de voorbije 13 maanden voor België en de buurlanden;
- de semestriële analyse updaten met een internationale vergelijking van de elektriciteits- en aardgasprijzen tussen België, de gewesten (Vlaams, Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk). De grafieken geven een overzicht van de evolutie van de totaalprijs en de verschillende componenten van een gemiddelde jaarfactuur voor energie, zowel voor huishoudelijke verbruikers als voor kmo's en zelfstandigen;
- de kerncijfers van de energiemarkt jaarlijks actualiseren en publiceren.

➤ *Een overzicht geven van alle producten op de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas*

De CREG Scan onderscheidt zich van bestaande online prijsvergelijkers en vormt er tegelijkertijd een aanvulling op. De bestaande online prijsvergelijkers bieden de consument immers een gedetailleerd overzicht van het huidige aanbod op de energiemarkt. Historische producten, slapende producten of verlengingsproducten, worden niet in de resultaten weergegeven. Het is voor de consument dan ook zo goed als onmogelijk om in te schatten of het product, waarvoor hij in het verleden heeft gekozen, ook vandaag nog interessant is.

De CREG Scan stelt de consument in staat om na te gaan hoe zijn contract zich verhoudt tot het huidige marktaanbod. Dit betekent dat hij beter op de hoogte is van de specifieke positie van zijn energiecontract en laat hem toe om, indien nodig, een betere keuze te maken. Sinds de lancering midden februari 2017 hebben honderdduizenden bezoekers gebruikgemaakt van de CREG Scan. Deze webapplicatie biedt de consument duidelijke, leesbare en nuttige informatie zodat hij beter ingelicht is en volop zijn rol kan spelen op de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt.

De CREG Scan geeft een overzicht van alle producten op de kleinhandelsmarkt. Dit betekent zowel actieve producten, producten aangeboden via groepsaankopen, verlengingsproducten als slapende producten.

➤ *Kwetsbare verbruikers*

De CREG zal erop toezien dat leveranciers de openbaardienstverplichtingen en de maatregelen ter bescherming van de meest kwetsbare verbruikers (beschermd en gedropte klanten) verder blijven toepassen. Zij zal desgevallend maatregelen voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren.

Net zoals bij huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen zal de CREG zorgen voor een goede communicatie van de informatie en de diensten in verband met kwetsbare verbruikers die zij aanbiedt, onder meer door:

- verder te gaan met de berekening en de driemaandelijke publicatie van de sociale tarieven voor elektriciteit, aardgas en warmte (sinds het 3e kwartaal 2022), evenals een verklarende nota over de berekening van deze sociale tarieven;
- te blijven samenwerken aan de controle van het mechanisme voor het sociaal tarief "warmte" dat op 1 juli 2022 in werking is getreden¹⁰;
- toe te zien op de controle en goedkeuring van de vorderingen "*sociale tarieven*" elektriciteit, aardgas en warmte¹¹. Het gaat om de terugbetaling aan de betrokken leverancier van het verschil tussen het normaal tarief¹² en het sociaal tarief via een fonds dat door de CREG wordt beheerd¹³. Als gevolg van de tijdelijke uitbreiding van de doelgroep van de rechthebbenden

¹⁰ Koninklijk besluit van 6 juni 2022 tot vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van warmte aan beschermd residentiële afnemers.

¹¹ Koninklijke besluiten van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

¹² Sinds 2012 is het normale tarief de som van de referentie-energiecomponent (om de drie maanden berekend en gepubliceerd door de CREG t.e.m. 31 maart 2023 en elke maand vanaf 1 april 2023) en de nettatarieven.

¹³ "*Het fonds ten gunste van de residentiële beschermd klanten bedoeld in artikel 21ter, eerste lid, 5°, van de wet, bestemd voor de financiering van de kost die resulteert uit de toepassing van sociale tarieven voor de levering van elektriciteit aan residentiële beschermd klanten*", zoals gedefinieerd in artikel 1, 6° van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan. Sinds 1 januari 2022 gebeurt de financiering

van de sociale tarieven met de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming (RVT)¹⁴ tussen 1 februari 2021 en 30 juni 2023 zal de CREG toezien op de controle en goedkeuring van de vorderingen "sociale tarieven" m.b.t. de RVT-klanten;

- een jaarlijks monitoringverslag te publiceren betreffende de uitbreiding van de toepassing van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas voor de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming na afloop van de jaarlijkse controleprocedure;
- toe te zien op de controle en goedkeuring van de eventuele ad-hoc-vorderingen die waren voorzien door de federale wetgeving, zoals de vorderingen "basispakket";
- aan de distributienetbeheerders de gegevens te blijven verschaffen die nodig zijn voor de berekening van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de niet-beschermde eindverbruikers van wie het leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier.

➤ *Werkgroep "Energiearmoede"*

Om de bepalingen van het Europees recht inzake energiearmoede in Belgisch recht om te zetten, heeft de CREG, samen met de FOD Economie, in het najaar van 2020 het initiatief genomen om de voornaamste spelers met expertise rond dit thema bijeen te brengen. Daarbij wordt rekening gehouden met de problematiek van de strijd tegen energiearmoede en het proactieve beleid ter bescherming van de consumenten, met inbegrip van kwetsbare consumenten, zoals vermeld in het regeerakkoord.

In functie van de richtsnoeren die de overheidsinstanties hebben bepaald naar aanleiding van de werkzaamheden gerealiseerd in 2020 en 2021, zou de CREG, samen met de FOD Economie, deze werkgroep reactiveren en haar werk verder coördineren, indien nodig.

➤ *Energienorm*

Gezien de bepalingen m.b.t. de energienorm in de gas- en elektriciteitswetten werden ingevoegd, zullen de vier Belgische energieregulators (BRUGEL, CREG, CWaPE en VREG) ten laatste tegen 15 mei 2024 een vergelijkende studie uitvoeren over de elektriciteits- en aardgasprijzen in België en de buurlanden (Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk).

Op basis van deze studie zal de CREG, ten laatste tegen 1 juli 2024, de minister een advies overmaken met aanbevelingen om de koopkracht van de huishoudens en het concurrentievermogen van de Belgische bedrijven te beschermen.

van de verschillende door de CREG beheerde fondsen, waaronder het fonds beschermde klanten, door middel van accijnzen en niet langer door de federale bijdrage.

¹⁴ Overeenkomstig het koninklijk besluit van 28 januari 2021 tot aanvulling van de lijst beschermde residentiële afnemers bedoeld in artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en in artikel 20, § 2/1, eerste lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

➤ Warmtepompnorm

Gelet op de bepalingen inzake de warmtepompnorm in de gas- en elektriciteitswet, zal de CREG uiterlijk op 15 mei 2024 een analyse publiceren van de verhouding tussen de kostprijs van verwarming met een warmtepomp en andere duurzamere technologieën en de kostprijs van verwarming met fossiele brandstoffen (aardgas, stookolie, propaan in bulk en steenkool).

Op basis van deze studie en de studie over de energienorm (zie hierboven) zal de CREG uiterlijk op 1 juli 2024 aan de minister van Energie een advies uitbrengen met aanbevolen maatregelen om de rendabiliteit van duurzamere technologieën, waaronder warmtepompen, te vrijwaren en te bevorderen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de kostencomponenten van de energiefactuur, in het bijzonder deze die onder de federale energiebevoegdheid vallen.

➤ Beheer van de fondsen

De wijziging van het mechanisme van financiering van de door de CREG beheerde fondsen (financiering door de accijnzen i.p.v. de federale bijdrage) is op 1 januari 2022 in werking getreden. De CREG vraagt de nodige bedragen voor de financiering van de fondsen rechtstreeks op bij de FOD Financiën alvorens ze worden doorgestort naar de begunstigden. Op die manier zal de CREG de fondsen bestemd voor de financiering van bepaalde federale openbare dienstverplichtingen in 2024 blijven beheren.

Ook al is de federale bijdrage in 2022 verdwenen, toch zal de CREG - indien nodig en na controle - zorgen voor de terugbetaling aan ondernemingen die aan hun klanten kortingen hebben toegekend op de federale bijdrage elektriciteit en aardgas door middel van de degressiviteit en/of vrijstellingen die de internationale instellingen overeenkomstig de wet genieten. Dit voor zover het gaat om de federale bijdrage geheven op het elektriciteitsverbruik tot 31 december 2021.

De CREG zal, op dezelfde manier, toezien op de correcte toepassing van totale of gedeeltelijke vrijstellingen van de federale bijdrage aardgas voor de hoeveelheden aardgas die zijn afgenomen tot 31 december 2021 via het aardgastransmissienet of via een directe leiding met het oog op de productie van elektriciteit die in het elektriciteitsnet geïnjecteerd wordt. Tot slot zal de CREG a posteriori de bedragen voor de federale bijdrage elektriciteit controleren die de elektriciteitsondernemingen nog in 2023 bij de CREG hebben opgevraagd via de certificeringen van hun revisoren die ze ons in 2024 zullen hebben doorgegeven.

Indien nieuwe door de CREG te beheren fondsen zouden gecreëerd worden bij koninklijk besluit in overeenstemming met de bestaande wetgeving, zal de CREG deze beheren.

De *offshore* bijdrage is ook in 2022 afgeschaft. Toch zal de CREG, voor het elektriciteitsverbruik tot 31 december 2021, als dat nodig is en na controle, de terugbetaling, aan elektriciteitsondernemingen verzekeren die aan hun klanten degressiviteit op de offshore toeslag hebben toegekend.

Tot slot zal de CREG haar juridische en economische competenties blijven aanbieden aan de overheid in het kader van de analyse van dossiers die verband houden met de fondsen die ze beheert.

2.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.3.2.	Infografieken van de energiemarkt	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen

			van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Update CREG Scan	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Grafieken: 1) opbouw totale energieprijz in 3 Belgische regio's, alsook 2) evolutie energieprijz en totale prijs in België en de buurlanden	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen – Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Actualisatie en publicatie van de kerncijfers van de energiemarkt	Q2	Geliberaliseerde activiteiten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Publicatie van een analyse met de internationale vergelijking van de semestriële prijzen van elektriciteit en aardgas tussen de drie gewesten, België en de buurlanden voor gezinnen, zelfstandigen en kmo's	Q2-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Publicatie van de actualisering van de studie over een internationale vergelijking van elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke, professionele en grote industriële verbruikers (in samenwerking met de drie andere regulatoren)	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Publicatie van de warmtepompstudie	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Advies over de energienorm en de warmtepompnorm	1 juli 2024	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Controle en goedkeuring van de vorderingen "sociale tarieven" voor elektriciteit, aardgas en	Q2-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de

	warmte (voor "klassieke" en "RVT" beschermde klanten)		belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Controle en goedkeuring van de vorderingen "basispakket"	Q2-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Controle van de tarieven van gedropte klanten voor elektriciteit en aardgas die zijn berekend door de DNB's op basis van de gegevens die zijn verstrekt door de CREG voor elk kwartaal	Driemaandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Berekening en publicatie van de sociale tarieven voor elektriciteit, aardgas en warmte voor elk kwartaal en opstelling van een nota daarover	Driemaandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Berekening en publicatie van de referentie-energiecomponenten voor elektriciteit, aardgas en warmte voor elke maand en opstelling van een nota over de kosten van de oude en nieuwe berekeningsmethoden	Maandelijks voor de berekening en de publicatie / Driemaandelijks voor de nota	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Publiceren van een monitoringverslag betreffende de uitbreiding van de toepassing van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas voor de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Regularisatie, samen met de distributienetbeheerders, van de saldi 2023 van de federale bijdrage elektriciteit 2021	2024 (bij de afsluiting van de rekeningen van de DNB's)	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Opvolging en voortzetting van de WG "energiearmoede" samen met de FOD Economie, op basis van de door de bevoegde ministers bepaalde richtsnoeren	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten

2.4. THEMA 4: BEVORDEREN VAN DE SAMENWERKING MET OVERHEDEN EN ANDERE INSTANTIES IN BELGIË

2.4.1. Doelstellingen van de CREG

In het kader van haar bevoegdheden, haar prerogatieven en haar onafhankelijkheid zal de CREG zowel op regionaal als nationaal niveau de bestaande samenwerkingen versterken ten voordele van het algemeen belang van alle consumenten klein tot groot.

In 2024 plant de CREG, net zoals de vorige jaren, om voldoende tijd te besteden aan geregelde contacten met de verschillende betrokken Belgische instellingen om te leren van hun ideeën op het gebied van de werking van de energiemarkt en de toekomstige evolutie ervan.

Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE) die de spelers van de Belgische energiesector samenbrengt en die essentieel is voor de bevordering van een positieve, open en oprechte dialoog die noodzakelijk is voor de goede werking van de energiemarkt.

De CREG verbindt zich ertoe om transparant te zijn en deze informatie op haar website te publiceren wanneer deze contacten geformaliseerd worden via een samenwerkingsakkoord of een protocolakkoord.

De Belgische instellingen en andere stakeholders waarmee de CREG uitgebreide contacten wenst te (blijven) onderhouden zijn onder andere:

- het federaal parlement;
- de federale regering;
- de gewestelijke parlementen en gewestelijke regeringen;
- de FOD Economie (en meer bepaald de Algemene Directie Energie);
- de Belgische Mededingingsautoriteit (BMA);
- de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA);
- het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT);
- de Federale Ombudsdienst voor Energie (FOE);
- de Regie der Gebouwen;
- het Federaal Planbureau;
- de Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE);
- het Forum van Belgische regulators voor elektriciteit en gas (Forbeg);
- de universiteiten en hogescholen.

2.4.2. Uit te voeren activiteiten

De samenwerking met de verschillende openbare stakeholders zal in 2024 meer bepaald als volgt verlopen:

➤ *Federaal parlement en federale regering*

Rekening houdend met haar onafhankelijkheid en in het belang van de consument, zal de CREG steun verlenen aan de besluitvorming door de federale instanties. Zij zal haar raadgevende taak uitvoeren, in het bijzonder via adviezen, voorstellen, studies en diverse simulaties, maar ook via deelname aan werkgroepen m.b.t. materies die onder haar bevoegdheid vallen en waarvoor zij over expertise beschikt. Dit moet bijdragen aan de verdere uitwerking van het Belgische energiebeleid.

De CREG zal ook deelnemen aan hoorzittingen en zittingen van de commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers waarvoor ze uitgenodigd wordt. Daar zal ze haar expertise verschaffen en steun verlenen voor specifieke thema's.

Om het parlement zo goed mogelijk te informeren, zal de CREG in 2024 minstens één keer de leden van de Kamercommissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat uitnodigen voor een ruime en informele informatiesessie om hun kennis over thema's van de sector te versterken.

Tot slot zal het directiecomité van de CREG, in het najaar 2024, haar begroting voor 2025, vergezeld van haar beleidsnota voor 2025 voorstellen.

➤ *Gewestelijke parlementen en gewestelijke regeringen*

De CREG zal een antwoord verstrekken op eventuele verzoeken tot inlichtingen en tot hoorzittingen door de gewestelijke parlementen en regeringen over onderwerpen die betrekking hebben op haar bevoegdheden.

➤ *Andere bevoegde Belgische openbare instanties*

- FOD Economie – Algemene Directie Energie

De CREG zal met inachtneming van de geldende regels zorgen voor optimaal overleg met de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie.

Rekening houdend met de ervaring die is opgedaan tijdens de implementatie van het *Clean Energy for All Europeans package* van de Europese Commissie, zal de CREG samenwerken met de Algemene Directie Energie voor de omzetting van nieuwe Europese regelgeving die zal leiden tot een aanpassing van het *market design* voor elektriciteit, waterstof en koolstofvrije gassen of, breder, de werking van de energiemarkten in navolging van de uitwerking van het *"Fit for 55"-package*. Deze nieuwe regelgeving past in het kader van de *Green Deal* en zal onder meer betrekking hebben op waterstof, energie uit hernieuwbare bronnen, energie-efficiëntie, offshore windenergie, mobiliteit en de geïntegreerde werking van de elektriciteits- en gasmarkten. De CREG zal, onder de vorm van adviezen of tekstwijzigingen, haar opmerkingen geven over de voorstellen tot omzetting of implementatie die aan haar zijn voorgelegd.

De CREG zal ook blijven meewerken aan het opvolgingscomité van het CRM (capaciteitsvergoedingsmechanisme), een groep bestaande uit de Algemene Directie Energie van de FOD Economie, Elia, het kabinet van de minister van Energie en de CREG. De Algemene Directie Energie coördineert het opvolgingscomité dat tot doel heeft de implementatie van het CRM, ingevoegd in de Belgische wetgeving door de wet van 22 april 2019, te faciliteren. Indien nodig zal de CREG in 2024 haar medewerking aan de Algemene Directie Energie blijven verlenen met betrekking tot mogelijke aanpassingen, correcties en/of verduidelijkingen van het technisch reglement.

In uitvoering van artikel 15/13 van de gaswet zal de CREG actief samenwerken met de Algemene Directie Energie. Voor het jaar 2024 wordt een samenwerking verwacht in het kader van het jaarlijkse

*monitoring*rapport inzake de bevoorradingszekerheid op het gebied van aardgas (elke twee jaar). Er zal verder worden samengewerkt met het oog op de realisatie van specifieke taken die zullen worden opgelegd door de verordening (EU) nr. 2017/1938 en de nieuwe initiatieven die zijn genomen om het hoofd te bieden aan de herschikkingen van de aardgasvoorziening. Een van deze taken gaat over de update van de risicoanalyse in de nieuwe context van de gasbevoorrading in Europa die de basis bevat van een update van het preventief actieplan en een noodplan¹⁵. Volgens deze verordening moeten deze plannen zowel op nationaal als op regionaal niveau worden uitgewerkt, samen met in deze verordening bepaalde groepen landen. Deze verordening verplicht ook om een solidariteitsmechanisme tussen buurlanden te ontwikkelen en toe te passen in geval van een noodgeval om de continuïteit van de levering van beschermde klanten in de zin van de verordening mogelijk te maken.

In dit kader werkt de CREG nauw samen met de Algemene Directie Energie, die hiervoor bevoegd is, en met Fluxys Belgium, om alle bepalingen van de verordening en de nieuwe initiatieven uit te voeren die genomen zijn om het hoofd te bieden aan de nieuwe aardgasbevoorradingssituatie die voortkomt uit geopolitieke ontwikkelingen na de Russische invasie van Oekraïne,.

De CREG zal speciale aandacht blijven schenken aan de begeleiding van de overgang van L-gas naar H-gasbevoorrading, opdat de integratie van de twee markten in een H-gasmarkt op een efficiënte manier gebeurt en opdat de werking van de gasmarkt met zo weinig mogelijk belemmeringen zou worden geconfronteerd. Volgens de huidige planning moet de L-gasbevoorrading in België tegen eind 2024 overgeschakeld zijn op H-gas.

In 2024 zal de CREG, via vergaderingen en door informatie uit te wisselen, blijven samenwerken met de Algemene Directie Energie in het kader van de wijziging van koninklijke besluiten betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de levering van aardgas en elektriciteit. Het doel is de huidige koninklijke besluiten die respectievelijk van 2001 en 2003 dateren, aan te passen aan de geldende Belgische en Europese wetgeving en bepaalde bepalingen te verduidelijken om rekening te houden met de praktijkervaring en een grotere harmonisering van teksten.

- FOD Economie – Algemene Directie Economische Inspectie

In 2024 zal de CREG verder meewerken aan de taskforce Klachten die in 2022 werd opgericht op vraag van de federale minister van Energie. Deze werkgroep, samengesteld uit de Algemene Directie Economische inspectie, de federale Ombudsdienst voor Energie en de CREG, komt elk kwartaal samen en deelt haar klachtenstatistieken aan de hand van een aan de minister verstuurd nota.

- Belgische Mededingingsautoriteit (BMA)

In uitoefening van haar toezicht- en controleopdrachten zoals voorzien in de REMIT-verordening en in het algemene kader van de opdrachten vervat in artikelen 23, 23*bis* en 23*ter* van de elektriciteitswet en in artikelen 15/14, 15/14*bis* en 15/14*ter*, § 3 van de gaswet, zal de CREG actief samenwerken met de BMA.

Aldus zal de CREG onder meer bij de BMA aangifte moeten doen van:

- elk anti-competitief gedrag of elke oneerlijke handelspraktijk waar de CREG kennis van neemt en die een weerslag heeft of zou kunnen hebben op een goed werkende elektriciteits- of aardgasmarkt in België;

¹⁵ Voor 2024 zullen de concrete deliverables voornamelijk afhangen van nieuwe ontwikkelingen en vereisten die in de 'Gas Coordination Group' van de Europese Commissie zullen worden opgevolgd.

- de afwezigheid van een aanvaardbare verhouding tussen de aangeboden prijzen en de kosten van een elektriciteits- of aardgasbedrijf, evenals alle eventuele misbruiken van een machtspositie.

Daarnaast kan de CREG ook, gelet op de wet van 21 juli 2021, gepubliceerd op 3 september 2021 in het Belgisch Staatsblad, zelf maatregelen opleggen.

In geval van anti-competitief gedrag of oneerlijke handelspraktijken die een weerslag hebben (of kunnen hebben), kan de CREG zelf maatregelen inzake transparantie opleggen, met name maatregelen overeenkomstig artikel 31 van de Elektriciteitswet of maatregelen die noodzakelijk en proportioneel zijn om oneerlijke handelspraktijken of anti-competitief gedrag met een gevolg voor de goede werking van de elektriciteitsmarkt te voorkomen.

De CREG kan ter zake onder andere maatregelen opleggen die het belemmeren van de toegang tot de markt verbieden.

De CREG kan onder andere maatregelen opleggen die verbieden om:

- 1° abnormaal hoge prijzen te hanteren;
- 2° voorwaarden op te leggen die de toegang tot de markt belemmeren;
- 3° afbraakprijzen te hanteren die de mededinging beperken.

De CREG kan ter zake maatregelen nemen die van toepassing zijn op alle gas- en elektriciteitsbedrijven actief in België.

Tot slot is er de algemene samenwerking tussen de CREG en de BMA die geformaliseerd is d.m.v. een koninklijk besluit¹⁶, waarin de samenwerking tussen beide instanties, de uitwisseling van (o.m. vertrouwelijke) informatie en de samenwerkingsprocedures geregeld worden. In uitvoering van dit koninklijk besluit werd sinds 2018 een meer systematische samenwerking tussen de CREG en de BMA opgezet, onder meer onder de vorm van jaarlijkse vergaderingen met het oog op overleg en algemene informatie-uitwisseling tussen beide instanties.

Deze systematische samenwerking tussen de CREG en de BMA zal in 2024 verdergezet worden en één of meerdere overlegvergaderingen tussen beide instanties zullen met het oog daarop georganiseerd worden in functie van de te behandelen onderwerpen.

Tijdens de laatste jaarlijkse overlegvergadering werd onder andere gesproken over het opzetten van een beveiligd kanaal voor het delen van de informatie die nodig is voor de samenwerking tussen de twee instellingen. Dit zou in 2024 kunnen geïmplementeerd worden.

- Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)

Bij de uitoefening van haar toezicht- en controleopdrachten in het kader van de toepassing van de REMIT-verordening, zal de CREG samenwerken met de FSMA en, in voorkomend geval en overeenkomstig het in 2017 ondertekende protocolakkoord, onderling de informatie uitwisselen die nodig is voor de goede uitvoering van de REMIT-verordening. In de loop van 2023 werden de CREG en de FSMA meermaals uitgenodigd om hun mening te geven aan de Belgische vertegenwoordiging op Europees niveau over de aanpassing van de REMIT-reglementering en het financieel reglement. Dit zal desgevallend ook in 2024 worden verdergezet.

¹⁶ Koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de samenwerking tussen de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas en de Belgische Mededingingsautoriteit.

Naar aanleiding van een sanctie die vernietigd werd door het Marktenhof¹⁷, heeft de FSMA een juridische expertenwerkgroep opgericht met verschillende regulatoren (CREG, BNB, BIPT, BMA, GBA en zichzelf) om beroepsprocedures te onderzoeken. In 2024 zal dit intersectoraal regulatorenoverleg worden verdergezet.

Wanneer de CREG in het kader van haar toezicht- en controlefunctie informatie ontvangt van andere autoriteiten, zal zij hetzelfde niveau van vertrouwelijkheid waarborgen als de autoriteit die de informatie levert, overeenkomstig de elektriciteitswet en de gaswet.

De CREG zal de FSMA raadplegen over specifieke onderwerpen in verband met de financiële markten, indien ze met vragen op dit vlak wordt geconfronteerd:

- Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT)

De CREG zal haar samenwerking met het BIPT in 2024 voortzetten, minstens via het hierboven vermeld intersectoraal regulatorenoverleg.

- Federale Ombudsdienst voor Energie (FOE)

Terwijl de CREG op vrijwillige basis zal doorgaan met het behandelen van vragen en klachten van verbruikers, ondernemingen, advocaten, consultants, onderzoekers, studenten, administraties of internationale instanties, zal ze in 2024 verder samenwerken met de bevoegde federale en gewestelijke diensten in het kader van de behandeling van klachten en vragen over energie.

Bovendien zal de CREG in 2024 verder meewerken aan de taskforce klachten die in 2022 werd opgericht op vraag van de federale minister van Energie. Zoals eerder vermeld, komt deze werkgroep, die is samengesteld uit de Algemene Directie Economische inspectie, de federale Ombudsdienst voor Energie en de CREG, elk kwartaal samen en deelt haar klachtenstatistieken mee aan de federale minister van Energie.

Zoals sinds 2011 reeds het geval is, zal de CREG tevens haar statistieken over klachten overmaken aan de FOE in het kader van de jaarlijkse rapporteringsverplichtingen van de FOE aan de Europese Commissie.

- Regie der Gebouwen

De CREG zal de bijstand die zij tijdens de laatste tien jaar aan de Regie der Gebouwen verstrekte, voortzetten en zal haar expertise vrijwillig ter beschikking blijven stellen van deze instelling in het kader van de door haar af te sluiten leveringscontracten voor gas en elektriciteit.

- Federaal Planbureau

De CREG blijft samenwerken met het Federaal Planbureau en dit onder meer in het kader van het *monitoring*verslag over de bevoorradingszekerheid dat wordt opgesteld door DG Energie.

➤ *Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE)*

De CREG zal deelnemen aan de vergaderingen van de diverse werkgroepen en de plenaire vergadering en haar kennis en expertise blijven verlenen.

¹⁷ FSMA won echter haar beroep tegen deze nietigverklaring.

➤ *Forum van Belgische regulatoren voor elektriciteit en gas (Forbeg)*

De CREG zal een actieve rol blijven spelen binnen Forbeg (regulatorenplatform met als deelnemers, de CREG en de gewestelijke energieregulatoren) en desgevallend initiatieven nemen om gemeenschappelijke reacties en antwoorden te formuleren aan zowel Europese, federale als gewestelijke instanties. Elke regulator neemt beurtelings zes maanden het voorzitterschap op zich. In 2024 wordt het voorzitterschap waargenomen door respectievelijk de VREG en de CWaPE.

In 2024 zal de CREG tevens het voorzitterschap van de werkgroepen "Informatie-uitwisseling", "Europa" en "Distributiesystemen" verder op zich nemen.

De CREG zal in 2024 ook zorgen voor de coördinatie en opstelling van het Nationaal Rapport van België aan de Europese Commissie, met inbegrip van de desbetreffende indicatoren. Het nationale rapport dat de CREG, in haar hoedanigheid van nationale reguleringsinstantie elk jaar aan de Europese Commissie dient over te maken conform de bepalingen van de gas¹⁸- en de elektriciteitsrichtlijn¹⁹, zal opgesteld worden in samenwerking met de gewestregulatoren voor die aspecten die binnen hun bevoegdheden vallen.

De CREG zal tevens de bijdragen en commentaren, m.b.t. de verschillende vragenlijsten en/of initiatieven die gestuurd worden vanuit de ACER/CEER, verzamelen en coördineren. Zo zal de CREG onder meer de input en antwoorden voor de indicatoren, die de basis vormen van het jaarlijks ACER CEER *Market Monitoring Report*, voor zowel het *Retail and Consumer Protection Volume* als voor de *Roadmap questionnaire to Well-Functioning Retail Energy Market*, samen met de gewestregulatoren, coördineren.

In 2024 zal de CREG, in het kader van de werkzaamheden van de werkgroep "Distributiesystemen":

- de gewestregulatoren informeren over de activiteiten van de *Distribution Systems working group* van de CEER;
- de informatie-uitwisseling tussen de Belgische en Europese regulatoren bevorderen;
- het verzamelen en consolideren van de Belgische gegevens met betrekking tot de *deliverables* van deze CEER-werkgroep en meer bepaald in het kader van onder andere de "*paper on incentives in regulatory frameworks with a focus on OPEX-CAPEX neutrality*" en het "*report on facilitation and challenges of decentralised energy, energy sharing and energy communities with special focus on (residential) rooftop solar PV*" verzorgen.

De CREG zal in navolging van eerdere publicaties²⁰, de nodige informatie en initiatieven delen met de gewestregulatoren, opdat nationale evoluties, indicatoren en beleidskeuzes inzake hernieuwbare energiebronnen blijvend kunnen opgevolgd worden binnen Forbeg en dit binnen de Europese context.

De vier Belgische (federale en gewestelijke) energieregulatoren publiceren elk jaar een gezamenlijk verslag betreffende de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkten in België. De CREG neemt de coördinatie van deze gezamenlijke publicatie voor haar rekening.

¹⁸ Art. 41 (1e) richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG.

¹⁹ Art. 59 (1i) richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

²⁰ "[CEER Public Document on Tendering procedures for RES in Europe](#)" en "[CEER Status Review of Renewable Support](#)".

De dossiers die Europees ter discussie voorliggen, worden door de CREG opgevolgd en de informatie wordt met de gewestregulatoren gedeeld, zodat de CREG de Belgische bekommernissen en belangen binnen CEER en ACER (zie ook thema's 2.5 en 3.5) zo goed mogelijk kan verdedigen.

De CREG neemt actief deel aan de overige werkgroepen binnen Forbeg, zoals de werkgroepen "Elektriciteit", "Gas", "Tarieven", "Strategie", "Hernieuwbare energiebronnen" en "Consumenten", voorgezeten door een van de gewestregulatoren.

In 2024 zal verder structureel overleg plaatsvinden over tariefkwesties. De federale tariefstructuur en de geregionaliseerde tariefmethodologieën zullen elkaar blijven beïnvloeden, waardoor een goede informatiedoorstroming van essentieel belang is. Dat geldt ook voor beslissingen waarbij de Europese netwerkcodes worden toegepast die een impact hebben op diverse bevoegdheidsniveaus. Bijzondere aandacht zal gaan naar het streven naar een blijvende coherentie tussen de gewestelijke technische reglementering voor de beheerder van de plaatselijke transmissienetten enerzijds, en de federale tarifaire bevoegdheid voor deze netten met een transmissiefunctie anderzijds.

In het bijzonder zullen de vier regulatoren in 2024, voor de vijfde opeenvolgende keer, een studie publiceren waarin de prijzen van de verschillende componenten van de factuur, voor de huishoudens en de bedrijven van verschillende sectoren, worden vergeleken tussen België - in zijn totaliteit en voor elk van de drie gewesten- en de buurlanden (cf. studie die reeds vermeld werd onder punt 2.3.).

De CREG zal in haar jaarlijks activiteitenverslag een beknopt verslag publiceren van haar activiteiten en haar overleg met de gewestregulatoren zodat de nationale activiteiten zo goed mogelijk worden weergegeven.

➤ *Universiteiten en hogescholen*

De CREG blijft samenwerken met universiteiten en hogescholen en zal participeren in colloquia betreffende de energiemateries die door hen georganiseerd worden. De CREG zal tevens, op verzoek, deelnemen aan wetenschappelijke activiteiten van universiteiten en hogescholen.

Daarnaast zal de CREG, net als de vorige jaren, ook in 2024 twee eindschipties (één van een student uit een hogeschool/universiteit van de Fédération Wallonie Bruxelles en één van een student uit een hogeschool/universiteit van de Vlaamse gemeenschap) die direct verband houden met de energiesector, ondersteunen via het toekennen van de "CREG-prijs".

2.4.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.4.2.	Verzending van de klachtenstatistieken van de CREG naar de FOE	Q1	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Verzending van de klachtenstatistieken (van de FOE, de IE en de CREG) naar de minister	Q1, Q2, Q3, Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België

2.4.2.	Publicatie van de actualisering van de studie over een internationale vergelijking van elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke, professionele en grote industriële verbruikers	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Opstelling en kennisgeving van het Nationaal Rapport van België	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Jaarlijks activiteitenverslag en vergelijkend verslag van de doelstellingen en de verwezenlijkingen van de CREG	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Jaarlijks activiteitenverslag van Forbeg geïntegreerd in het jaarlijks activiteitenverslag van de CREG	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Publicatie van het gezamenlijk verslag betreffende de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkten in België	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Kennisgeving van de algemene beleidsnota voor 2025 aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Presentatie van de begroting voor het jaar 2025 aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Bijdragen leveren aan vragenlijsten en publicaties gelinkt aan verschillende initiatieven van de ACER/CEER	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Deelname aan vergaderingen van de CREG, de FSMA, de BNB, het BIPT, de BMA en de GBA over overkoepelende thema's van de regulatoren evenals aan de juridische werkgroep die is opgericht tussen deze regulatoren	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België

2.4.2.	Organisatie van overlegvergadering(en) met BMA (minstens eenmaal per jaar)	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbegwerkgroep “Informatie-uitwisseling”	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbegwerkgroep “Europa”	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbegwerkgroep “Distributiesystemen”	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	De samenwerking verderzetten met de Algemene Directie Energie in het kader van de wijziging van de koninklijke besluiten betreffende de toekenning van vergunningen voor de levering van elektriciteit en aardgas	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Blijven samenwerken met universiteiten en hogescholen en deelnemen aan colloquia betreffende de energiesector en, op verzoek, deelnemen aan wetenschappelijke activiteiten van universiteiten en hogescholen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met universiteiten en hogescholen
2.4.2.	De “CREG-prijs” organiseren voor twee eindwerken die verband houden met de energiesector	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met universiteiten en hogescholen

2.5. THEMA 5: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

2.5.1. Doelstellingen van de CREG

Door de verdere ontplooiing van verschillende Europese strategieën en nieuwe wetgevende initiatieven, maken alle 27 Lidstaten binnen de Europese Unie verder werk van de Green Deal²¹, die voor het eerst werd voorgesteld op 11 december 2019. Om de uiteindelijke doelstellingen te bereiken, dienen alle economieën binnen de Europese Unie hun steentje bij te dragen, niet in het minst de energiesector.

2023 stond in het teken van de nationale maatregelen die tijdelijk door de EU-lidstaten werden ingevoerd om de gevolgen van onder meer de hoge energieprijzen voor de consument te verzachten. De Europese Commissie is in continu overleg met alle stakeholders om de stijgende behoefte aan een nieuw regelgevend energiekader, inclusief staatssteun, te consolideren met de recent aangescherpte milieudoelstellingen.

Voor 2024 hanteert de CREG als leidraad de middellange termijnmaatregelen die door de Europese Commissie in het REPowerEU plan²² en het pakket "Fit for 55"²³ zijn voorgesteld en die een fundamentele impact hebben op het bestaande energiesysteem. Het betreft meer specifiek maatregelen voor het faciliteren van de diversificatie van energiebronnen, de integratie van bijkomende energie-efficiëntie en de ingrepen om de impact van de energietransitie bij te sturen. De CREG neemt dan ook de daaruit voortvloeiende uitdagingen voor de markt op en wenst op deze wijze deel uit te maken van de oplossing die leidt naar een koolstofneutrale toekomst.

Hiertoe zal de CREG haar nauwe samenwerking en overleg voortzetten met ACER, de CEER, de Europese Commissie en de reguleringsinstanties van de lidstaten van de Europese Unie en deze van derde landen.

De marktgeoriënteerde thema's waaraan de CREG aandacht zal besteden, zijn de volgende: de praktische toepassing van de REMIT-verordening (zie ook thema 2.2), het permanent toezicht en monitoring van de markten, de uitbouw van een waterstof- en koolstofarme gasmarkt, de ondersteuning en bescherming van de rechten van de energieconsumenten en de uitvoering van de nieuwe wetgevende initiatieven in uitvoering van het Europees gedefinieerde REPowerEU plan, zoals bediscussieerd op basis van het "Fit for 55"-package, het "Hydrogen & gas decarbonisation" package en de nieuwe *Electricity Market Design*.

- *Specifieke doelstellingen van de CREG binnen het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)*²⁴

Binnen ACER zal de CREG de integratie van de Europese markten verder blijven nastreven met als gemeenschappelijke doelstelling de oprichting, ontwikkeling en/of implementatie van:

- het toezichtskader op de groothandelsmarkt voor energie voor het opsporen en vermijden van uitwisselingen op basis van voorkennis en marktmanipulatie;

²¹ Een Europese Green Deal | Europese Commissie (europa.eu).

²² REPowerEU: affordable, secure and sustainable energy for Europe | European Commission (europa.eu).

²³ Fit for 55: Delivering on the proposals (europa.eu).

²⁴ https://www.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Pages/default.aspx.

- een gecontroleerde en transparante energiemarkt om consumenten billijke, kostengeoriënteerde prijzen te bieden die oneerlijke praktijken verbiedt en om de marktpelers correcte prijssignalen²⁵ te geven;
- het Europees regelgevend kader en de nieuwe legislatieve teksten in het kader van de *Green Deal (Fit for 55 package, Gaspacage)*, rekening houdend met de toekomst van gas bij een koolstofarm beleid;
- de *Target Models voor elektriciteit en gas*, in het bijzonder de Europese netwerkcodes, rekening houdend met de onzekerheid inzake de toekomstige bevoorrading en vraag naar energie en de verdere integratie van hernieuwbare bronnen;
- het *Clean Energy Package* door de uitwisseling van ervaringen bij het zoeken naar antwoorden bij de toepassing van de minimumdoelstelling van 70% grensoverschrijdende capaciteit in combinatie met de opening die wordt gecreëerd voor *redispatching* in de elektriciteitssector;
- de promotie en ondersteuning van bevoorradingzekerheid (zie thema 13), met inbegrip van de ontwikkeling van vervoerscapaciteiten, om een antwoord te bieden op de 'reshuffling' van de invoerstromen van gas als gevolg van de progressieve vermindering van invoer van aardgas vanuit Rusland naar Europa en van de toegenomen bevoorrading via LNG.

➤ *Specifieke doelstellingen van de CREG binnen de Raad van Europese Energieregulatoren (CEER)*

De CEER ondersteunt de werking en de ontwikkeling van een competitieve, doeltreffende en duurzame Europese interne energiemarkt²⁶. Haar werk vormt een aanvulling op het werk van ACER en beoogt dezelfde doelen. ACER richt zich evenwel op de taken die het moet uitvoeren met het oog op de Europese wetgeving, terwijl de CEER zich buigt over de regulering van energie in de brede zin waarbij ook andere aspecten aan bod komen dan interne marktgerichte wettelijke en reglementaire aspecten door meer de nadruk te leggen op de rol en belangen van de verbruikers.

Net zoals bij ACER zal de CREG in 2024 een actieve rol blijven spelen binnen de CEER om een transparante en competitieve vrije markt te bevorderen. De aandacht van de CREG zal prioritair uitgaan naar:

- de stijgende actieve betrokkenheid van de verbruiker in de ontwikkeling van de energiemarkt, de impact van de digitalisering op dit proces, alsook naar de stijgende volatiliteit van de prijzen en de elektrificatie;
- de versterking van de consumentenbescherming om hen toe te laten actief deel te nemen aan de energiemarkten, waarvoor binnen de CEER een visie voor 2030 werd ontwikkeld;
- de interactie tussen de groot- en kleinhandelsmarkt waarbinnen de rol van de distributie- en de transmissienetbeheerder wijzigen waardoor er een meer permanente opvolging en beoordeling van de efficiëntie noodzakelijk is;
- de ondersteuning van de internationale relaties met regulatoren binnen en buiten Europa om ervaringen uit te wisselen in het zoeken naar antwoorden op de groeiende interactie van de Europese interne energiemarkt met zijn buurmarkten;

²⁵ In het bijzonder door de effecten van een verstoring van de markt als gevolg van *redispatching*acties te minimaliseren: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1707annex.pdf>https://www.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Pages/default.aspx.

²⁶ https://www.ceer.eu/documents/104400/3733481/CEER_Statutes-EN_2015-09-15.pdf/c688187c-ab7c-a737-0c52-4eef4f0446d.

- de energietransitie (met inbegrip van de toekomst van aardgas en de aardgasinfrastructuur bij een koolstofarm beleid) in overeenstemming met de *Green Deal*.

2.5.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Europese en internationale deelname en vertegenwoordiging*

Net zoals voorheen zal de CREG in de praktijk de werking van de CEER (en van ACER) blijven ondersteunen en, op verzoek, in haar lokalen vergaderingen van de werkgroepen, seminars of algemene vergaderingen blijven organiseren.

Specifiek in de eerste helft van 2024, tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Raad, zal de CREG alle leden van CEER en ACER uitnodigen voor een algemene vergadering en een raad van regulatoren door haar georganiseerd in België.

De CREG blijft in 2024 een actieve rol spelen binnen de CEER door het vicevoorzitterschap van de organisatie te verzekeren, alsook het voorzitterschap van het *Legal Affairs Committee* (LAC), het vicevoorzitterschap van de *Gas Working Group* (GWG) en het co-voorzitterschap van de *Liquefied Natural Gas Workstream*. Binnen ACER neemt de CREG in de werkgroepen en *taskforces* een positie in die haar in staat stelt een zekere invloed uit te oefenen op de uitgevoerde analyses en de aanbevelingen ervan. Zo is de CREG belast met het vicevoorzitterschap van de Gas Werkgroep (AGWG), het voorzitterschap van de CACM en *FCA Task Force*, het voorzitterschap van het *EB Task Force* en het vicevoorzitterschap van het *Legal Expert Network* (LEN).

➤ *Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulatoren (ACER)*

ACER werkt het jaarlijkse monitoringrapport uit betreffende de werking van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas, de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas en de consumenten. De CREG zal in het kader hiervan de vereiste Belgische gegevens verstrekken.

ACER houdt toezicht op de *trading* in groothandelsenergieproducten en de werking en transparantie van verschillende marktsegmenten. Gevallen van mogelijk marktmisbruik zullen worden geïdentificeerd en gemeld aan de CREG die verantwoordelijk is voor het onderzoek en de uitvoeringsmaatregelen in België.

Voor het overige zal de CREG er voortdurend op toezien dat de vragenlijsten die ACER overmaakt, zo nauwkeurig mogelijk beantwoord, binnen de gestelde termijnen teruggestuurd worden. Dit kan enkel voor zover de CREG tijdig alle informatie kan verzamelen wanneer zij zich moet richten tot andere instellingen of organismen. Deze vragenlijsten, opgesteld binnen de verschillende *Task Forces* worden omwille van de energietransitie en de uitbreiding van de wettelijke taken steeds groter, maar vormen immers de basis voor talrijke verwezenlijkingen (deliverables) van deze instantie.

➤ *Raad van Europese energieregulatoren (CEER)*

De CREG zal actief betrokken blijven bij opleidingsactiviteiten die de CEER organiseert. Enerzijds zal ze van deze trainingsfaciliteiten gebruik maken om haar eigen personeel op te leiden, anderzijds zal zij ook een actieve rol blijven spelen bij het opstellen van de programma's van de trainingen en optreden als docent tijdens verschillende trainingsprogramma's.

In 2024 zal de CEER nationale reguleringsinstanties verder begeleiden met het oog op hun assessment van de nationale markten aan de hand van de (metrische) indicatoren die zijn vastgelegd in de *Position Paper on Well-functioning Retail Energy Markets* en gedefinieerd zijn in het gelijknamige handboek. Er

zal met name nagegaan worden of de metrische indicatoren moeten aangepast of aangevuld worden met statistieken op basis van de recente wetgeving.

Bovendien zal de CREG meewerken aan de ontwikkeling van regulatoire innovaties in het kader van de integratie van de elektriciteits- en gasector en ontwikkelingen op het vlak van *offshore* hernieuwbare energie en waterstof. Verschillende energievectoren kunnen elkaar aanvullen voor bepaalde diensten zoals energieopslag en -vervoer, waar de ene de andere kan vervangen. De convergentiezones dienen afgetast en de regulatoire uitdagingen in kaart gebracht te worden.

Voor het overige zal de CREG, in het kader van de talrijke vragenlijsten overgemaakt door CEER, er voortdurend op toezien dat die zo nauwkeurig mogelijk worden beantwoord en binnen de gestelde termijnen worden beantwoord (voor zover de CREG tijdig alle informatie kan verzamelen wanneer zij zich moet richten tot andere instellingen of organismen). Deze vragenlijsten, die zijn opgesteld binnen de verschillende Werkgroepen/*Work Streams*, vormen immers de basis voor talrijke verwezenlijkingen (*deliverables*) van deze instantie.

➤ *Europese Commissie*

De CREG zal formele en informele contacten onderhouden met de Europese Commissie en de betrokken Europese stakeholders. Zij doet dit met als doel om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen en relevante toekomstige initiatieven voor de goede uitoefening van haar reguleringsopdrachten en de verdere realisatie van een ééngemaakte markt, zoals beoogd in de Europese regelgeving. Raadplegingen en deelnemingsverzoeken van Europese instellingen, zoals de Europese Commissie of het Europees Parlement, zullen in de mate van het mogelijke, via ACER of de CEER, een nauwkeurig antwoord krijgen.

Om het werk van de Europese Commissie te kunnen opvolgen, blijft de CREG zich inzetten binnen de *European Policy Unit* van de CEER, om relevante studies, mededelingen en andere publicaties van de Europese Commissie te analyseren en te bespreken. In 2024 zal meer nadruk gelegd worden op de implementatie van de wetgevingstesten zoals voorgesteld in het *“Fit for 55”-package*, de ontwikkelingen inzake hernieuwbare en koolstofneutrale gassen en de consolidatie van de maatregelen genomen om de gevolgen van de hoge energieprijzen voor de consument te verzachten. Het werk dat de CREG op dit gebied uitvoert, zal gebeuren in samenwerking met de gewestregulators voor materies die onder hun bevoegdheid vallen en in samenwerking met andere federale instanties.

In het kader van de promotie en ondersteuning van energiezekerheid (zie thema 13), stelt de CREG zich ten dienste van de bevoegde instantie, met advies en expertise over de energiemarkten. Daartoe zal zij deelnemen als tweede permanente vertegenwoordiger van België naast de Algemene Directie Energie, aan de *Gas Coordination Group* en, op rechtstreekse uitnodiging van de Europese Commissie, aan de *Electricity Coordination Group* als nationale reguleringsinstantie. Voor elektriciteit staat hierbij, in 2024, de update van de taken van de verordening (EU) nr. 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG²⁷ op de agenda evenals initiatieven om het hoofd te bieden aan de nieuwe uitdagingen voor elektriciteit in de energietransitie. Voor aardgas gaat de bespreking over de update van de taken van de verordening (EU) nr. 2017/1938²⁸. Deze verordening geeft nieuwe taken aan de CREG (en aan alle *National Regulatory Authorities*), waaronder een analyse van de impact op de marktwerking van preventieve niet-marktinstrumenten die op vraag van de Europese Commissie moeten gerealiseerd worden om de gasbevoorradingszekerheid te garanderen. Bovendien zullen de

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/DOC/?uri=CELEX:52016PC0862&from=EN>.

²⁸ Verordening (EU) nr. 994/2010 van het Europees Parlement en de Raad betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gaslevering en houdende intrekking van Richtlijn 2004/67/EG van de Raad.

activiteiten in 2024 in grote mate bepaald worden door de geopolitieke gevolgen van de Russische inval in Oekraïne en de afhankelijkheid van aardgas die in de *Gas Coordination Group* van de Europese Commissie zullen worden opgevolgd.

In het kader van de verlenging van deze activiteiten zal de CREG ook in 2024 actief deelnemen aan de fora voorgezeten door de Europese Commissie van gas, elektriciteit, consumenten en infrastructuur.

➤ *Andere Europese nationale reguleringsinstanties*

De CREG zal een nauwe samenwerking nastreven met de reguleringsinstanties van de buurlanden om kennis en informatie uit te wisselen over de werkingsregels van de groothandelsmarkten, de manieren van prijsbepaling en de bescherming van de consument.

Deze bilaterale samenwerkingen kunnen de vorm aannemen van informele vergaderingen of leiden tot de ondertekening van een protocolakkoord (*Memorandum of Understanding*). De CREG streeft ernaar om jaarlijks minstens één bilaterale vergadering te organiseren met één reguleringsinstantie van een buurland en met de instanties waarmee zij in het verleden een protocolakkoord heeft afgesloten.

In het kader van de BREXIT zal de CREG de verdere praktische gevolgen voor de toekomstige regulering van de aardgas- en elektriciteitsinterconnectoren met het Verenigd Koninkrijk van nabij opvolgen. Hiertoe neemt zij deel aan de discussiegroepen en *Task Forces* opgericht door de bevoegde overheden en collega-regulators om de consequenties van deze Brexit voor de energiebelangen van België aan te pakken.

➤ *European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas (EASEE-gas)*

In 2024 behoudt de CREG het statuut van buitengewoon lid van EASEE-gas, (*European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas*), een vereniging die de gasindustrie in haar geheel (van producenten tot eindverbruikers) vertegenwoordigt en die de praktijken voor het vereenvoudigen en stroomlijnen van het fysisch transport van en de handel in gas promoot. Dankzij haar statuut binnen deze vereniging zal de CREG de kans hebben om de werken hiervan te evalueren tijdens de Algemene Vergadering.

➤ *OESO Netwerk van Economische Regulators (OESO - NER)*

Ten behoeve van de verdere internationale uitstraling van regulators, zal de CREG in 2024 meewerken aan het OESO Netwerk van Economische Regulators (NER)²⁹. Het NER is een open en uniek forum dat de dialoog promoot tussen regulators in de wereld uit verschillende sectoren. Hierbij wordt op zoek gegaan naar de vereisten nodig om als regulator de uitdagingen voor de toekomst aan te kunnen.

➤ *Franstalig netwerk van de energieregulators (RegulaE.Fr)*

Dit netwerk wil onder andere het delen van informatie en goede praktijken inzake energieregulering en de technische samenwerking tussen regulators bevorderen, de coördinatie met internationale opleidingsprogramma's verzekeren en de samenwerking tussen haar leden stimuleren.

²⁹ <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/ner.htm>.

De CREG neemt deel aan de activiteiten van dit netwerk sinds de oprichting ervan in november 2016. In dit kader neemt de CREG deel aan de vergaderingen van het overlegcomité van het netwerk, werkt ze samen met het permanent secretariaat van het netwerk aan de organisatie van verschillende evenementen (workshops, algemene vergaderingen, andere formele ontmoetingen, ...) en staat ze het communicatiecomité van het netwerk bij.

Sinds 2018 geniet RegulaE.Fr steun van het directoraat-generaal Internationale Samenwerking en Ontwikkeling (DEVCO) van de Europese Commissie voor de organisatie van haar werkzaamheden en ontmoetingen. In 2020 werd een strategisch partnerschap van vier jaar gesloten tussen de Faciliteit voor Technische Bijstand (TAF) die de Europese Commissie heeft opgericht en RegulaE.Fr.

De CREG zal ook in 2024 aan de activiteiten van RegulaE.Fr deelnemen.

2.5.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.5.2.	Deelname aan de activiteiten van RegulaE.fr	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Evaluatie aan de hand van metrische indicatoren vastgelegd in de <i>Position Paper on Well-functioning Retail Energy Markets</i> en gedefinieerd in het gelijknamige handboek	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Ondersteunen van de CEER en ACER in het kader van hun werking en de vertegenwoordiging van deze organisaties	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap waarnemen van de CEER	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het voorzitterschap van het <i>Legal Affairs Committee</i> (LAC) en het vicevoorzitterschap van het <i>Legal Expert Network</i> (LEN) waarnemen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap waarnemen van de CEER en ACER Gas Working Group	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het voorzitterschap van de <i>CACM en FCA Task Force</i> waarnemen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

2.5.2.	Het voorzitterschap van de EB Task Force waarnemen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap van de <i>Liquified Natural Gas Workstream</i> waarnemen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Als geassocieerd lid de werkzaamheden van <i>EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas)</i> opvolgen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Deelnemen aan het OESO Netwerk van Economische Regulatoren (NER)	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De juridische analyses, Europese <i>benchmarking</i> oefeningen en <i>monitoring</i> van de energiemarkten vormgeven binnen de CEER en ACER	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het aanleveren van de Belgische bijdrage voor de <i>monitoring</i> rapporten betreffende de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De ontwikkelingen van de Belgische gasmarkt in het kader van een koolstofarm beleid en de energietransitie opvolgen en vergemakkelijken	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De regulatoire innovaties voor de integratie van de elektriciteits- en gasector en de ontwikkelingen op het vlak van <i>offshore</i> hernieuwbare energie en waterstof opvolgen en vergemakkelijken	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bijdragen aan vragenlijsten toegezonden door ACER en de CEER, zowel voor wat betreft de redactie als het beantwoorden ervan	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Organiseren, deelnemen aan en beheren van de door CEER georganiseerde opleidingsactiviteiten	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

2.5.2.	Ingaan op raadplegingen en deelnemingsverzoeken van Europese instellingen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bijdragen en deelnemen aan de opvolging van de <i>priority issues</i> binnen de <i>European Policy Unit</i> van de CEER	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Deelnemen aan de <i>Electricity Coordination Group</i> en de <i>Gas Coordination Group</i> vergaderingen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Actief deelnemen aan de fora over gas, elektriciteit, consumenten en infrastructuur	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bilaterale vergaderingen houden met de reguleringsautoriteit van de buurlanden om kennis en informatie uit te wisselen	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Opvolging en deelname aan discussiegroepen met de bevoegde overheden en collega-regulators om de regulatoire consequenties van Brexit aan te pakken	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	In voorkomend geval, marktmisbruik identificeren op basis van het toezicht op <i>trading</i> activiteiten in groothandelsenergieproducten	2024	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het uitnodigen van alle leden van CEER en ACER voor een CEER GA & ACER BoR in België	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

3. AS NR. 2: GEREGULEERDE ACTIVITEITEN

Binnen de energiesector maken elektriciteit en gas deel uit van de netwerkindustrieën: zij hebben intrinsiek behoefte aan een specifiek netwerk om de eindverbruiker te bereiken. De permanente behoefte aan een dergelijke netinfrastructuur zorgt ervoor dat het beheer van de netten een activiteit is die een aanzienlijk kapitaal vereist en die bovendien een langetermijnvisie vergt voor de planning, de bouw en het gebruik ervan. Om dezelfde redenen gaat deze activiteit gepaard met een wettelijk monopolie. In deze tijden van energietransitie op Europees niveau is de nood aan investeringen bijzonder hoog. Daarom moet een passend antwoord gevonden worden op de sterk stijgende vraag

met betrekking tot financieringsnoden en moet er nagedacht worden over de uitwerking van een kader voor anticipatieve investeringen. Bovendien worden er industriële oplossingen ontwikkeld om aan de eisen van het Klimaatplan te beantwoorden, met in het bijzonder de ontwikkeling van vraagbeheer en opslag van elektriciteit, methanisering voor aardgas en waterstof. De CREG zal deze ontwikkelingen en de impact ervan op de netwerken die in België gereguleerd worden, opvolgen.

De transmissienetten voor elektriciteit en aardgas zijn niet alleen belangrijk voor de bevoorrading, maar eveneens voor de ontwikkeling van de mededinging en voor de goede werking van de vrije markt, zowel op nationaal als op Europees niveau. Deze strategische opdracht is essentieel voor het verzekeren van efficiënte prijzen en diensten evenals om openbare dienstverplichtingen voor de transmissienetnetbeheerder te omkaderen, die via tarieven en toeslagen verrekend worden.

De CREG zal er bijzondere aandacht aan besteden in het kader van haar reguleringsbevoegdheden: opvolging van de investeringen van de netbeheerders inzake vervoer (voor gas), LNG en opslag, bepaling (*ex ante*) van de tarieven voor het gebruik van het net, controle van de rekeningen van de transmissienetbeheerders, goedkeuring van de regels voor toegang tot en werking van de markten van de ondersteunende diensten, controle van de vereisten inzake ontvlechting (*unbundling*), certificering, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders, enzovoort. In de lijn met de regulatorische periodes 2016-2019 en 2020-2023 heeft de CREG in haar tariefmethodologie 2024-2027 een belangrijk aantal stimulansen voorzien om de netbeheerder ertoe aan te zetten strategische keuzes te maken die de werking van de markt verbeteren en/of een gunstige impact hebben voor de gebruiker.

De resultaten verkregen sinds het begin van de regulering via stimulansen tonen het belang ervan aan om de gebruikers een optimale werking van de netwerken te verzekeren.

Naast deze activiteit oefent de CREG een controle uit op het beheer van de transmissienetten en speelt zij de rol van toezichthouder op het gebied van niet-discriminerende aansluiting en toegang, transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van het net.

De CREG ziet er tevens op toe dat de transmissienetten op adequate wijze worden ontwikkeld, overeenkomstig de doelstellingen van het algemeen beleid voor energie en de Europese integratie, de energie-efficiëntie en de integratie van de (decentrale) productie en opslag van elektriciteit die afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen.

Meer algemeen hecht de CREG, net zoals in het verleden, bijzonder veel belang aan de scheiding tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten en meer bepaald aan de afwezigheid van kruissubsidiëring tussen deze twee soorten activiteiten rekening houdend met de wetgevende initiatieven op Europees niveau in verband met waterstof.

Tot slot zullen de investeringen en marktkoppelingsactiviteiten, de investeringen in “met waterstof compatibele” infrastructuur (anticipatieve investeringen) en *retrofitting* worden geanalyseerd in het kader van de energietransitie.

3.1. THEMA 6: WAARBORGEN VAN EEN ADEQUATE EN DOELTREFFENDE WERKING VAN DE NETTEN EN HUN BEHEERDER IN HET BELANG VAN HUN GEBRUIKERS

3.1.1. Doelstellingen van de CREG

De doelstellingen van de CREG met betrekking tot de werking van de netten en hun beheerder zijn gegroepeerd rond de volgende elementen:

- de ontvlechting van de eigendomsstructuren ("*unbundling*") en certificering van de netbeheerders;
- de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders, financiële deelnemingen die een negatieve invloed kunnen hebben op de onafhankelijkheid van de netbeheerder of de uitoefening van taken die hem door de elektriciteits- en gaswet zijn toevertrouwd;
- de afwezigheid van kruissubsidies;
- de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten en dit op Belgisch, regionaal en/of Europees niveau³⁰;
- het toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders;
- het komen tot een optimale financiële structuur van de netbeheerder;
- de verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten;
- de bevordering van innovatie;
- de doeltreffendheid van de methodologieën en processen toegepast om de netveiligheid te garanderen;
- het behalen van de doelstellingen betreffende decarbonisering, energietransitie en de integratie van het energiesysteem;
- niet-discriminerende toegang tot het net verzekeren;
- daadwerkelijke uitvoering van de in de in de waterstofwet vervatte voorschriften en toezicht op de naleving ervan.

➤ *Ontvlechting van de eigendomsstructuren (ownership unbundling) en certificering van de netbeheerders*

De CREG zal haar taken op het gebied van toezicht met het oog op een voortdurende naleving van de vereisten over *unbundling* door de transmissienetbeheerders, met name Elia Transmission Belgium, Fluxys Belgium en Interconnector Limited (in samenwerking met OFGEM), verder uitoefenen.

Binnen dit kader kan de CREG overeenkomstig de elektriciteitswet en de gaswet een certificeringsprocedure openen in vier situaties:

- 1) wanneer een kandidaat-netbeheerder de CREG hierom verzoekt;
- 2) in geval van kennisgeving door de netbeheerder van een transactie die een nieuwe evaluatie verantwoordt van de manier waarop hij zich schikt naar de vereisten inzake *unbundling*;
- 3) op eigen initiatief, wanneer zij kennis heeft van het feit dat een voorziene wijziging in de eigendom of invloed uitgeoefend op de netbeheerder een overtreding kan inhouden van de bepalingen inzake onafhankelijkheid, onpartijdigheid en vertrouwelijkheid of wanneer zij redenen heeft om te geloven dat een dergelijke overtreding kan zijn gepleegd;
- 4) op een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie.

³⁰ Ter herinnering: de Belgische en Luxemburgse gasmarkten zijn al geïntegreerd.

De wet van 8 juli 2015 heeft in de gaswet een Afdeling III in Hoofdstuk IV ingevoegd, genoemd “*Afdeling III: Gemeenschappelijke balanceringsonderneming*”. In het kader van deze wijziging heeft de wetgever niet geopteerd voor een certificering van deze gemeenschappelijke onderneming, maar heeft zij in de plaats daarvan een ander regulerend kader uitgewerkt waarbij de CREG bevoegd is voor:

- 1) De voorafgaande goedkeuring van de “nalevingsfunctionaris”, die aan te duiden is door de gemeenschappelijke onderneming. Deze functionaris dient strikte voorwaarden van onafhankelijkheid en beroepsbekwaamheid na te leven. De CREG beschikt over de bevoegdheid om instructie te geven aan de gemeenschappelijke onderneming om de nalevingsfunctionaris, in geval van gebrek aan onafhankelijkheid of beroepsbekwaamheid, te ontheffen uit zijn functie.
- 2) Een advies te verstrekken over het nalevingsprogramma dat door de gemeenschappelijke onderneming moet worden opgesteld en nageleefd. Elke inbreuk door de gemeenschappelijke onderneming op het nalevingsprogramma moet door de nalevingsfunctionaris aan de CREG worden meegedeeld zodat de CREG met toepassing van de gaswet gepast kan optreden.

Met toepassing van de Verordening (EU) 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen (EU) 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag, zal de CREG ervoor zorgen dat de certificeringsvereisten te allen tijde worden nageleefd door de opslagsysteembeheerder van België, zijnde Fluxys Belgium NV.

➤ *Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders*

De doelstelling die door de CREG wordt nagestreefd, is het zich vergewissen van de naleving door de netbeheerders van de wettelijke bepalingen die op hen van toepassing zijn op het gebied van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Zij zal bijzonder aandachtig zijn bij de aanstelling van bestuurders binnen de raden van bestuur van de transmissienetbeheerders (TNB).

Dat geldt ook voor de eventueel door de TNB beoogde participaties in ondernemingen die in de toekomst een rol als producent of leverancier zouden kunnen spelen, zelfs als dat nu nog niet het geval is: er moet vermeden worden dat een dergelijke participatie tot een minder objectieve houding zou leiden ten aanzien van de betrokken onderneming.

➤ *Opvolging en aanmoediging van de evolutie naar de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten*

• Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2024 zal de CREG meewerken aan de integratie van de Europese groothandelsmarkten door toe te zien op de werking van de stroomgebaseerde marktkoppeling in de *Core* capaciteitsberekeningsregio. Deze stroomgebaseerde marktkoppeling werd in 2022 geïmplementeerd en is één van de hoekstenen van de éénvormige *day-ahead* markt in Europa en vormt het belangrijkste project in de tenuitvoeringlegging van de CACM Verordening. Na de succesvolle implementatie van de stroomgebaseerde marktkoppeling voor de *day-ahead* markt in de *Core*-regio, zal de CREG haar focus deels verschuiven naar de goedkeuring en de implementatie van een capaciteitsberekenings- en allocatiemethode in het *intraday*-tijdsbestek, waar het niet-discriminerende karakter dient te worden verzekerd en de beschikbare capaciteiten dienen te worden gemaximaliseerd.

Daarnaast zal de CREG toezien op de verdere coördinatie tussen Elia en de andere transmissiesysteembeheerders en het ontwikkelen van geharmoniseerde regels voor de berekening van de (grensoverschrijdende) transmissiecapaciteiten, de toegang tot de capaciteiten en het beheer van congesties. Dit zal gebeuren binnen het kader van de CACM, FCA, EB en SO Verordeningen in samenwerking met de andere betrokken regulerende instanties en ACER.

De regionale implementatie van de CACM, FCA, EB en SO Verordeningen worden op verschillende niveaus opgevolgd door de CREG: in het kader van de *Core* capaciteitsberekeningsregio en - voor de verbinding met het Verenigd Koninkrijk - op bilaterale wijze met Ofgem. Deze marktintegratie heeft plaats binnen verschillende tijdshorizonten: van de langere termijn (FCA Verordening) over de *day-ahead* en *intraday* markten (CACM Verordening) en de balanceringsmarkten (EB Verordening) tot de real-time met betrekking tot de harmonisering van de operationele veiligheidsvereisten (SO Verordening).

De CREG zal verder toezien op de status van de interconnectie met het Verenigd Koninkrijk in de context van de Brexit en de toepassing van het handelsakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. In het bijzonder zal de CREG bijdragen aan de discussies tussen de transmissienetbeheerders, ACER, de Europese Commissie en de betrokken regulerende instanties met betrekking tot het ontwikkelen en goedkeuren van een nieuw handelsregime die de bepalingen in het handelsakkoord respecteert.

Naast de ontwikkeling, de goedkeuring en implementatie van de CACM-, FCA-, EB- en SO-verordeningen, zal de CREG haar taken opnemen zoals beschreven in Hoofdstuk III van Verordening (EU) 2019/943³¹, deel van de *Clean Energy Package* (CEP). In het bijzonder zal de CREG waken over de correcte implementatie en toepassing van de bepalingen met betrekking tot de toegang tot de (grensoverschrijdende) transmissiecapaciteiten en het beheer van de congesties in de gekoppelde netwerken.

Omdat de elektriciteitswet deze opdracht prioritair aan de netbeheerder heeft toegekend, zal de CREG de stappen die gaan in de richting van een betere integratie van de elektriciteitsmarkt blijven ondersteunen, zo nodig via passende aanmoedigingsmechanismen.

De CREG benadrukt het belang van de integratie van de markten voor de transmissie van elektriciteit, Daarom heeft de CREG in 2022, na overleg met Elia, de doelstellingen vastgelegd die Elia voor de tarifaire periode 2024-2027 moet behalen in het kader van de voorziene stimulans voor de verhoging van de interconnectiecapaciteit die ter beschikking wordt gesteld in de Belgische regelzone zoals beoogd door de tariefmethodologie. In 2024 zal de CREG dan ook de verhoging van de interconnectiecapaciteit die ter beschikking wordt gesteld in de *Core*-zone opvolgen, met als performantie-indicator de beschikbare commerciële capaciteit ('RAM-waarde') op de actieve *critical branch* door voornamelijk rekening te houden met de uren met een hoge netto-belasting van het Elia-net. Daarnaast wordt in deze stimulans rekening gehouden met de capaciteiten die door Elia voor grensoverschrijdende handel in de *intraday*markt ter beschikking worden gesteld. De CREG is ervan overtuigd dat de inspanningen van de Europese transmissienetbeheerder (TNB's), met het oog op verdere marktintegratie, eveneens gunstige effecten hebben voor de Belgische netgebruikers. Daarom houdt de CREG bij de kalibrering en bij de toekenning van voornoemde stimulansen ook voor een gedeelte rekening met de inspanningen van de andere transmissienetbeheerders van de *Core*-zone.

De CREG zal er verder over waken dat de niveaus van de grensoverschrijdende transmissiecapaciteiten die door Elia ter beschikking worden gesteld, in lijn zijn met de bepalingen in Verordening (EU) 2019/943. In het bijzonder zal de CREG erop toezien dat de grensoverschrijdende capaciteiten minimaal 70% bereiken en, indien nodig, opvolgen in welke situaties deze minimale waarde niet kan

³¹ Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit.

worden gehaald omwille van operationele veiligheidsredenen en dit overeenkomstig de beslissingen ter zake van ACER. Hiertoe zal de CREG de voorwaarden bepalen in haar beslissing over een derogatie van deze verplichting voor 2024, conform artikel 16, (9). De CREG zal bovendien toezien op de correcte en efficiënte toepassing van de wettelijke bepalingen hieromtrent, zowel deze in de Verordening (EU) 2019/943 als in haar beslissingen.

Om verdere grensoverschrijdende Europese projecten en in het bijzonder *Projects of Common Interest* te promoten, maakte de CREG in meerdere beslissingen (waaronder deze van 7 juli 2016³²) duidelijk dat de netbeheerder voor bepaalde investeringsprojecten onder bepaalde voorwaarden op een hogere vergoeding kon rekenen. De voorwaarden daartoe zijn opgenomen in de methodologie en de criteria voor de evaluatie van investeringen in elektriciteits- en gasinfrastructuur en de hiermee gepaard gaande grotere risico's (zie thema 8).

- Voor wat betreft de aardgasmarkt:

De CREG ondersteunt de integratie van de verschillende marktplaatsen voor handel in aardgas in Europa.

Om deze integratie te bevorderen, voorziet Verordening (EU) nr. 984/2013³³ in een reeks hervormingen inzake de toewijzing van de vervoerscapaciteit aan grensoverschrijdende interconnectiepunten. Deze gezamenlijke capaciteit wordt ter beschikking gesteld van de gebruikers van het net via veilingen. Voor de praktische organisatie van veilingen van de capaciteit doet Fluxys Belgium een beroep op het capaciteitsplatform PRISMA.

Daarnaast is een grensoverschrijdende optimalisering van de capaciteitsberekeningen in interconnectiepunten vereist zodat het mogelijk is om een maximale hoeveelheid capaciteitsdiensten voor te stellen. Verder moet het vervoersnetwerk beantwoorden aan de vereisten van de Verordening (EU) nr.2017/1938 betreffen de bi-directionaliteit van de interconnecties en beantwoorden aan de infrastructuurstandaard 'N-1' opdat er voldoende vervoerscapaciteit zou zijn, ook bij uitval van de belangrijkste vervoersinfrastructuur. De omschakeling van L-gasklanten naar H-gas vereist de garantie van geschikte capaciteitsdiensten voor de *shippers* om vlot de bevoorrading te kunnen herschikken.

De beheerders van het vervoersnet Creos Luxembourg en Fluxys Belgium, en hun respectievelijke regulatoren ILR en CREG, hebben het project BeLux-zone, de eerste integratie van de aardgasmarkten van twee lidstaten in de Europese Unie, in 2015 gelanceerd. Aan het begin van de BeLux-zone in 2015 is Fluxys Belgium opgetreden als commerciële balanceringsoperator. Dit in afwachting van een aantal reglementaire en wettelijke maatregelen die moesten genomen worden vooraleer Balansys, de gemeenschappelijke balanceringsonderneming deze rol op zich kon nemen.

Met de goedkeuring van het nalevingsprogramma door ACER en alle reglementaire documenten (*Balancing Agreement*, *Balancing Code* en *Balancing Program*) van Balansys door ILR en de CREG, treedt Balansys sinds 1 juni 2020 op als de volwaardige commerciële balanceringsoperator van de markt voor de BeLux-zone.

Creos Luxembourg en Fluxys Belgium zullen beheerders blijven van hun respectieve netten. De CREG zal dit project in 2024 blijven opvolgen en evalueren.

³² Beslissing (A)160707-CDC-1480 tot vaststelling van de methodologie en de criteria voor de evaluatie van investeringen in elektriciteits- en gasinfrastructuur en de daarbij horende grotere risico's, 7 juli 2016.

³³ Verordening (EU) nr. 984/2013 van de Commissie van 14 oktober 2013 tot vaststelling van een netcode met betrekking tot capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot aanvulling van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

De CREG zal in ieder geval toezien op het evenwicht tussen kosten en baten van de projecten voor grensoverschrijdende integratie en op het aantonen van een zeker belang voor de Belgische en Europese markten, alsook voor de eindverbruiker.

De CREG zal tevens aandacht hebben voor de evolutie van de gashandelsplaats ZTP (Zeebrugge *Trading Point*) en de prijsrelatie met de handelsplaatsen TTF (*Title Transfer Facility*) in Nederland, PEG in Frankrijk en THE (*Trading Hub Europe*) in Duitsland.

In 2024 zal de CREG ook het dossier van de opslag aandachtig opvolgen, gelet op de Verordening (EU) nr. 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen (EU) 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag dewelke in werking is getreden op 1 juli 2022. Die nieuwe verordening verplicht de lidstaten om hun opslagsites voor gas te vullen. Ter verwezenlijking van deze vuldoelstellingen, en voor zover de maatregelen de bevoegdheden van de nationale regulerende instantie betreffen, is de CREG verantwoordelijk voor het nemen van die maatregelen. De CREG zal eveneens de aanpassingen die nodig zijn van het SSA/ACS en SP, in overleg met de beheerder en na consultatie van de markt, doorvoeren.

De CREG keurde op 16 juli 2021 het nieuwe opslagmodel, dat tot stand kwam na overleg met de marktpartijen, goed en zal in 2024 de evolutie van de Europese opslagmarkt - en van de Belgische opslagmarkt in het bijzonder - van nabij blijven opvolgen.

Eind juni 2021 concludeerde de Europese Commissie dat het mechanisme voor de regulering van de opslag van aardgas dat Frankrijk sinds 2017 toepast, in overeenstemming is met de EU-regels inzake staatssteun. De maatregel zal bijdragen tot de zekerheid en de diversificatie van de energiebevoorrading in Frankrijk, zonder de concurrentie onrechtmatig te vervalsen. Voorts heeft Frankrijk zich ertoe verbonden om vóór eind 2024 bij de commissie een verslag in te dienen met informatie over de gevolgen van de maatregel voor de concurrentie. Het model en de tarifiering van de opslaginstallatie in Loenhout, beheerd door Fluxys Belgium, zouden geen gevolgen mogen ondervinden van deze conclusie van de Europese Commissie.

In 2022 werd de gaswet aangepast om Fluxys Belgium toe te laten om opslagcapaciteit voor gas onder het gereguleerd tarief te verkopen.

In 2024 zal de CREG de ontwikkeling van de LNG-terminal van Zeebrugge en de verschillende diensten die worden ontwikkeld om te voldoen aan de marktbehoeften, van nabij opvolgen.

In 2022 werd de tarifaire methode voor het vervoer, de opslag en LNG-activiteiten voor de regulatoire periode 2024-2027 vastgesteld. Deze methode voorziet stimulansen om de CO₂-productie en de methaanuitstoot te beperken. Ze voorziet eveneens de mogelijkheid om investeringen die dienen om de congestie op de interconnectiepunten met de buurlanden te verminderen door de hogere inkomsten van de veilingpremies te financieren. Deze investeringen zullen ook kunnen dienen voor het vervoer van waterstof.

Op basis van deze nieuwe tariefmethode keurde de CREG in mei 2023 de transmissietarieven voor 2024-2027 goed. Voor het eind van 2023 zullen ook de opslagtarieven op deze basis worden goedgekeurd. In 2024 zal de CREG erop toezien dat deze tarieven evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

➤ *Toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders*

Omwille van de aanzienlijke vermindering van de Russische gasstromen zijn de gewoonlijke aardgasstromen van oost naar west omgekeerd, wat aanleiding geeft tot congesties op de interconnectiepunten. De Russische gasbevoorrading naar Duitsland werd immers sterk verminderd waardoor dat land steeds meer gas uit het westen moet invoeren (voornamelijk uit Nederland en België), en dit in tegenstelling tot vroeger. Er lopen projecten, onder andere op niveau van Fluxys Belgium, om te investeren in de ontdebelling waar nodig van de vTn-rTr-leiding om de congestie op

bepaalde interconnectiepunten weg te nemen. De CREG steunt deze versterkingen met inachtneming van het toepasselijk regulatorisch kader en indien nodig de vereiste van 'compatibel met waterstof'.

Een efficiënte en effectieve realisatie van investeringen van de transmissienetbeheerders is onontbeerlijk om de bevoorradingszekerheid en de liquiditeit van de Belgische markt te waarborgen. Deze opdracht heeft niet enkel betrekking op de Belgische binnenlandse markt, maar ook op de samenwerking met de buurlanden, aangezien België een belangrijk transitland is en zich bevindt op het kruispunt tussen alle andere grote nationale markten. Voor elektriciteit worden daarom niet enkel de resultaten van de Belgische netbeheerder gebruikt voor de berekening van de stimulansen voor de netbeheerder, maar ook de resultaten van de CWE-zone. De CREG zal belang hechten aan deze samenwerking binnen de beoogde structuren en met de bevoegde instanties.

Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het feit dat nieuwe investeringen verenigbaar moeten zijn met het vervoer van waterstof. Met zijn *European Clean Hydrogen Alliance* zet Europa sterk in op deze energievector als een van de middelen om tegen 2050 koolstofneutraal te zijn. Deze aandacht voor waterstof is nog versterkt in het RepowerEU-actieplan van de Europese Commissie. Dat plan legt een doelstelling vast van 10 miljoen ton nationale productie van hernieuwbare waterstof en 10 miljoen ton invoer tegen 2030, ter vervanging van aardgas, steenkool en olie in industrieën en vervoerssectoren die moeilijk koolstofvrij te maken zijn. Om de waterstofmarkt te versnellen, zouden de medewetgevers hogere subdoelstellingen voor specifieke sectoren moeten overeenkomen. Er is ook 200 miljoen euro uitgetrokken voor onderzoek en de Europese Commissie verbindt zich ertoe de evaluatie van de eerste grote projecten van gemeenschappelijk Europees belang tegen de zomer van 2022 af te ronden. Het is de bedoeling om tegen 2030 drie grote invoer-/waterstofcorridors te ontwikkelen, waarvan er één op het Noordzeegebied zal zijn gericht. De CREG zal de daaruit voortvloeiende ontwikkeling van de vervoersinfrastructuur onderzoeken.

➤ *Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten*

De activiteiten die gericht zijn op een verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteit van de transmissienetten, worden ondersteund door de opstelling van nieuwe nationale en Europese regelgeving en zijn voornamelijk gebaseerd op het toezicht op en de voortdurende opvolging van de werking van de markt.

De verbeteringen die gericht zijn op het aanbod en het gebruik van de transmissienetten, worden nader in detail besproken in onderstaande rubriek die betrekking heeft op de integratie van de markten, voor wat de regionale activiteiten betreft (*Core* voor elektriciteit of CWE, CEE en NWE voor gas). De verbeteringen die op Europees niveau aangebracht werden aan het aanbod en het gebruik van de transmissienetten, worden uiteengezet bij sectie 3.2 hieronder met betrekking tot de ontwikkeling en de implementatie van de netwerkcodes.

De CREG wenst zowel de elektriciteits- als de gasmarkt op regelmatige basis op de hoogte te stellen van de talrijke implicaties en gevolgen van de Europese verordeningen en richtlijnen die al dan niet zijn omgezet met betrekking tot transparantie, REMIT en de financiële wereld. In het kader van de transparantieverordening heeft de CREG sinds 1 januari 2020 een stimulans om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren, zowel op het niveau van de transmissienetbeheerder voor elektriciteit als op het niveau van het transparantieplatform van ENTSO-E. Om dit te bereiken heeft de CREG volledigheds- en coherentietests ingevoerd om ervoor te zorgen dat de gegevens die door de markspelers worden gebruikt van de hoogst mogelijke kwaliteit zijn en coherent zijn met de door Elia gepubliceerde gegevens en het transparantieplatform. De resultaten van deze incentive zullen in 2024 in een rapport gepubliceerd worden.

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

Zoals hiervoor reeds vermeld in het deel “Opvolging en aanmoediging van de evolutie naar de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten”, zal de CREG in 2024 toezicht houden op, en in voorkomend geval noodzakelijke beslissingen nemen over, de implementatie van verbeteringen met betrekking tot de transparantie van de koppeling van de markten in lijn met de bepalingen van de EB, FCA- en CACM-verordeningen. De CREG zal blijven toezien op een periodieke en gestructureerde interactie tussen de transmissiesysteembeheerders en de marktdeelnemers met betrekking tot het verlenen van de nodige transparantie van de marktkoppelingsprocessen.

De CREG ziet samen met de Europese instanties toe op de indiening en publicatie van fundamentele informatie³⁴ door de houders van deze brongegevens die actief zijn in België en op de terbeschikkingstelling ervan aan de marktspelers overeenkomstig de geldende Europese en Belgische bepalingen.

De CREG benadrukt het belang van de kwaliteit van de gegevens voor de transmissie van elektriciteit. Daarom heeft ze in 2023, na overleg met Elia, de doelstellingen vastgelegd die de transmissienetbeheerder (TNB) voor de tarifaire periode 2024-2027 moet behalen in het kader van de voorziene stimulans voor de verhoging van de kwaliteit van de door de TNB ter beschikking gestelde en gepubliceerde gegevens.

In 2024 zal de CREG de prestatie-indexen op basis van hiervoor ontwikkelde geldigheidstesten nauw opvolgen.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

De CREG waakt over het behoud van het informatieniveau, ondanks het feit dat Europese platformen bepaalde taken van de transmissienetbeheerders overnemen. In het kader hiervan is zij uitdrukkelijk geïnteresseerd in de voortzetting van de ontwikkeling van het Centraal-Europese transparantieplatform van ENTSO-G³⁵, dat wordt beschouwd als een essentiële aanvullende maatregel tegen de congestie in Europa.

Bovendien worden transparantie en informatie verzorgd via verschillende kanalen:

- 1) Het Balansys-platform geeft informatie aan de markt over de geaggregeerde *balancing*positie van individuele netwerkgebruikers en de systeempositie.
- 2) Het PRISMA-platform geeft informatie over aanbod van capaciteit op interconnectiepunten (IP's).
- 3) Het EDP-platform van Fluxys Belgium geeft informatie over gebruik van capaciteit op IP's die niet opgenomen zijn in Prisma.
- 4) Het CMP-rapport (“*Congestion Management Procedure*”) geeft informatie over de eventuele congesties op IP's.

Er zullen aanvullende acties worden ondernomen teneinde de beschikbare capaciteiten, de toegang en het transparantieniveau van de opslaginstallaties en LNG-terminals te verbeteren. Voor wat betreft

³⁴ Fundamentele gegevens voor elektriciteit is informatie over de capaciteit en het gebruik van installaties voor de productie, het verbruik en de transmissie van elektriciteit, met inbegrip van geplande of niet-geplande onbeschikbaarheden van de genoemde installaties, in overeenstemming met artikel 6 tot 17 van de verordening (EU) nr. 543/2013 van de commissie. Fundamentele gegevens voor gas is de informatie over de capaciteit en het gebruik van infrastructuur voor het vervoer van aardgas, met inbegrip van de geplande en niet-geplande onbeschikbaarheid van de genoemde infrastructuur in overeenstemming met paragraaf 3.3-1) en 3.3-5) van bijlage I van de verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

³⁵ Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

opslag gebeurt de concrete invulling in het kader van de initiatieven die op Europees niveau lopende zijn binnen de CEER-werkgroep GST WS. Wat LNG betreft, vallen deze acties onder de initiatieven van de *LNG Work Stream* van de CEER.

In alle gevallen zal de compatibiliteit tussen aanbod en gebruik van de capaciteit in verhouding tot de marktvrage, de CREG helpen om het ENTSO-G Europese tienjarige ontwikkelingsplan van het net en de samenhang met het (indicatieve) Nationale Ontwikkelingsplan van Fluxys Belgium (inclusief Fluxys LNG) te evalueren. Dit teneinde de energietransitie, de noodzakelijke interconnecties, de bevoorradingszekerheid en de liquiditeit van de Belgische markt te waarborgen in de context van de huidige geopolitieke toestand. Deze opdracht heeft dus niet enkel betrekking op de Belgische binnenlandse markt, maar ook op de samenwerking met de buurlanden, wetende dat België een belangrijk transitland is en zich tussen alle andere grote gasmarkten bevindt. In het kader van de adviserende bevoegdheid van de CREG op het gebied van de toekenning van transportvergunningen voor de bouw en exploitatie van individuele transmissie-installaties wordt een minutieuze opvolging gepland.

➤ *Innovatie bevorderen*

Aangezien de netbeheerders steeds meer uitdagingen moeten aangaan als gevolg van de energietransitie, het Klimaatplan en de uitdagingen van de huidige geopolitieke toestand, moeten ze hun creativiteit gebruiken om nieuwe processen en technieken te vinden om veilige en efficiënte netten te verzekeren.

Bovendien vereist onder andere de Elektriciteitsverordening (EU) 943/2019 dat consumenten, inclusief diegenen op laagspanningsniveau, deel zouden moeten kunnen nemen aan de groothandelsmarkten voor energie, inclusief balanceringsmarkten. Het verder verlagen van barrières voor toetreding tot deze markten en het nog efficiënter maken van de prijsvorming op deze markten vereist ook de toepassing van innovatieve ideeën en oplossingen.

Bijgevolg heeft de CREG een stimulans in de tariefmethodologieën opgenomen om de transmissienetbeheerder (TNB) ertoe aan te zetten om onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten te lanceren en tot een goed einde te brengen. Om in aanmerking te kunnen komen in de stimulans, moet er aangetoond worden dat deze projecten vanuit het oogpunt van de netgebruikers en de verbruikers in het algemeen een meerwaarde vormen.

In het kader van de tariefverslagen zal de CREG de inspanningen van de transmissienetbeheerders inzake innovatie controleren, zowel op het vlak van de kosten als op het vlak van concrete realisaties ten voordele van de verbruikers.

Daarnaast volgt de CREG, in het kader van de energietransitie en de decarbonisering via werkgroepen, de specifieke projecten van de netbeheerder in drie domeinen:

- uitstootvermindering;
- waterstof (en de vervoersvectoren ervan zoals ammoniak en methanol);
- biomethaan.

Deze ontwikkelingen gaan trouwens verder dan het strikte kader van de huidige regulering en deze werkgroepen werken samen met andere stakeholders zoals bijvoorbeeld de Algemene Directie Energie van de FOD Economie, gas.be enzovoort, in het bijzonder voor de aspecten van de specificaties van het vervoerde gas.

➤ *Waarborgen van de toegang tot de transmissienetten en dit op niet-discriminerende wijze*

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2022 heeft de CREG de eerste versie van de gedragscode voor elektriciteit vastgesteld³⁶. Die code bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet (op voorstel van Elia) en de methodes voor de berekening en vastlegging van de voorwaarden wat betreft de verwerving van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en het beheer van congesties.

In 2024 voorziet de CREG wijzigingen aan deze gedragscode, enerzijds om artikel 8, § 1/1, van de wet van 23 oktober 2022 uit te voeren (deze wet heeft met name artikel 12*quinquies* van de elektriciteitswet opgeheven en in artikel 8, § 1/1 een nieuw regime ingevoerd voor de aankoop van ondersteunende diensten), en anderzijds om de bepalingen met betrekking tot de aansluiting op en toegang tot het net te ontwikkelen om zo goed mogelijk te beantwoorden aan de huidige behoeften van de markt. De CREG en Elia hebben al punten geïdentificeerd die moeten worden aangepast.

Wat onder andere de aansluiting, toegang, evenwichtsverantwoordelijkheid, programmeringsverantwoordelijkheid en verantwoordelijkheid voor de planning van de onbeschikbaarheden (project ICAROS) betreft, zal er in 2024 voortgewerkt moeten worden aan de uitwerking van typeovereenkomsten. Dit omwille van onder meer de grotere vereisten inzake flexibiliteit, de implementatie van Europese netwerkcodes en de aanpassing aan de gedragscode.

In het kader van haar bevoegdheden zal de CREG deze typeovereenkomsten goedkeuren door bijzondere aandacht te besteden aan het evenwichtige en niet-discriminerende karakter ervan en aan de vereisten verbonden aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

In 2022, ingevolge het arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 (C-767/19) en de daaropvolgende wijziging van de gaswet, heeft de CREG de gedragscode aardgas vastgesteld die volgende zaken bevat:

- de voorwaarden voor de aansluiting op het vervoersnet en de toegang ertoe, alsook voor de toegang tot de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie;
- de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten;
- de voorwaarden inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

Voor wat betreft het transport van gas zal de CREG de verdere evolutie van het marktmodel, dat in 2012 werd ingevoerd en reeds meerdere malen werd aangepast, blijven opvolgen.

De commercialisering van de beschikbare opslagcapaciteit blijft een bijzonder aandachtspunt. In samenspraak met de beheerder van de opslaginstallatie wordt onderzocht welke initiatieven kunnen genomen worden op het vlak van diversificatie van diensten en productaanbod rekening houdend met bestaande en wellicht hernieuwde verplichtingen opgelegd door Europa in het kader van de bevoorradingszekerheid.

³⁶ Gelet op de wet van 21 juli 2021, rekening houdend met het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 3 december 2020 waarbij de Belgische Staat wordt veroordeeld wegens onjuiste omzetting van richtlijn 2009/72/EG, en met toepassing van artikel 11, § 2.

Bijkomend werden de regulatoire documenten (opslagcontract en toegangsreglement voor opslag) aangepast in uitvoering van de *Repower* regelgeving³⁷ inzake het te volgen opslagtraject en vullingsverplichtingen voor de opslaggebruiker.

Het marktmodel met betrekking tot de Interconnector werd vastgelegd in de door de CREG goedgekeurde regulatoire documenten met name het transportcontract IAA (*Interconnector Access Agreement*) en de toegangscode IAC (*Interconnector Access Code*).

Deze documenten worden jaarlijks aangepast in functie van de ontwikkelingen en evoluties op de gasmarkt en het aanbod van nieuwe vervoersdiensten aan de netgebruikers door Interconnector. Sinds 2020 is de CREG ook bevoegd om jaarlijks de financiële afrekening van de activiteiten van Interconnector goed te keuren.

3.1.2. Uit te voeren activiteiten

Vanuit een algemeen standpunt oefent de CREG de controle uit op de regels voor de toegang van derden tot netten voor elektriciteits- en gastransmissie, opslag van gas en LNG. De CREG waakt erover dat deze regels transparant en niet-discriminerend zijn, de liquiditeit van de markt bevorderen en nieuwe marktpelers aantrekken. Daarnaast controleert de CREG tevens de optimale werking van de markt inzake transmissiecapaciteiten.

➤ *Unbundling en certificering van de netbeheerders*

De CREG zal haar specifieke toezichttaken voortzetten met het oog op de voortdurende naleving van de vereisten inzake *unbundling* door de transmissienetbeheerders. Voor de elektrische interconnectie Nemo Link zal er op een gelijkaardige manier gewerkt worden.

Vooreerst zal de CREG eventuele kennisgevingen door de transmissienetbeheerders met betrekking tot geplande transacties onderzoeken waarvoor de naleving van de vereisten inzake *unbundling* opnieuw moet geëvalueerd worden of, indien nodig, zal de CREG, bij gebreke aan kennisgeving, op eigen initiatief een procedure tot ingebrekestelling van de netbeheerder opstarten.

Het toezicht neemt ook de vorm aan van een controle van de permanente naleving van de vereisten van de *unbundling* bij kennisgevingen van nieuwe mandaten van bestuurders van de transmissienetbeheerders en/of van de jaarlijkse verslaggeving door de transmissienetbeheerders aan de CREG waaruit blijkt dat zij de wettelijke bepalingen met betrekking tot de vereisten inzake *unbundling* hebben nageleefd.

Zoals hiervoor vermeld, zal de CREG, indien nodig, een certificeringsprocedure (her)openen op basis van de analyse van de kennisgevingen, verslagen enzovoort of indien zij hiertoe een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie ontvangt.

Met betrekking tot de gemeenschappelijke onderneming Balansys voor de gasmarktintegratie BE-LUX zal de CREG erover waken dat de nalevingsfunctionaris permanent de vereisten van onafhankelijkheid en beroepsbekwaamheid naleeft.

Met betrekking tot het opslagsysteembeheer zal de CREG met toepassing van de Verordening (EU) nr. 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen

³⁷ Regulation (EU) 2022/1032 of the European Parliament and of the Council of 29 June 2022 amending Regulations (EU) 2017/1938 and (EC) No 715/2009 with regard to gas storage.

(EU) nr. 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag, de daarin beschreven certificeringsprocedure toepassen.

➤ *Waarborgen van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders*

In 2024 zal de CREG kennisnemen van de jaarlijkse activiteitenverslagen van de *Corporate Governance Comités* van de netbeheerders voor het jaar 2023 en van de jaarlijkse verslagen van de personen die binnen de voornoemde ondernemingen verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de nalevingsregels op het gebied van niet-discriminatie, opgelegd aan het personeel ("*compliance officer*") voor het jaar 2023.

Naast de controle van de naleving van de vereisten op het gebied van *unbundling* en certificering, ziet de CREG erop toe dat de netbeheerders voldoen aan de wettelijke bepalingen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zoals beoogd door de elektriciteitswet en de gaswet, alsook de uitvoeringsbesluiten ervan. In het geval van een inbreuk zal de CREG de nodige maatregelen treffen.

De benoeming van onafhankelijke bestuurders van de netbeheerders is onderworpen aan een eensluidend advies van de CREG betreffende hun onafhankelijkheid.

In geval van kennisgeving van een benoeming van andere bestuurders en/of leden van de directiecomités van de netbeheerders en van de opname van nieuwe functies of mandaten door bestuurders en leden van de directiecomités van de netbeheerders, zal de CREG tevens toezien op de naleving van de ontvlechtigingsvereisten en desgevallend van andere vereisten inzake onafhankelijkheid. De CREG zal in het kader van de benoemingen van bestuurders en de controle van hun onafhankelijkheid contact nemen met het *Corporate Governance Comité* van de betrokken netbeheerder in geval van vragen over het verloop van de procedure en in het kader van de uitwisseling van informatie.

➤ *Opvolging en aanmoediging van de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten*

De CREG zal de evoluties met het oog op een nauwere integratie van de gas- en elektriciteitsmarkten blijven opvolgen en vergemakkelijken.

• Voor wat betreft elektriciteit :

De methode voor het berekenen en toewijzen van de grensoverschrijdende capaciteiten in de *Core* capaciteitsberekeningsregio werd in 2019 vastgelegd door ACER. In 2024 zal de CREG, samen met de andere betrokken reguleringsinstanties de stroomgebaseerde markt koppeling in de *Core* regio verder en nauwgezet blijven opvolgen. De lancering van deze koppeling gebeurde in juni 2022.

Na de succesvolle implementatie van de stroomgebaseerde markt koppeling voor de *day-ahead* markt in de *Core*-regio, zal de CREG haar focus deels verschuiven naar de goedkeuring en de implementatie van een capaciteitsberekenings- en allocatiemethode in het *intraday* tijdsbestek, waar het niet-discriminerende karakter dient te worden verzekerd en de beschikbare capaciteiten dienen te worden gemaximaliseerd.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Verordening (EU) 2019/943 – die deel uitmaakt van het *Clean Energy Package* – zal de CREG verdere beslissingen dienen te nemen inzake de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, de berekening van de interconnectiecapaciteiten en het gebruik en de coördinatie van remediërende maatregelen om congestie te verlichten. Deze beslissingen dienen individueel of in samenspraak met andere regulerende instanties, of door ACER, genomen te worden.

De CREG zal er, in 2024, in het bijzonder op toezien dat de methoden die gelinkt zijn aan het gebruik en de coördinatie van remediërende maatregelen (inclusief dure maatregelen zoals *redispatching* en *countertrading*) en de regionale coördinatie van operationele veiligheid, verder geïmplementeerd en goedgekeurd worden in samenspraak met de andere regulerende instanties.

In 2024 blijft de CREG aan de transmissienetbeheerder belangrijke stimulansen toekennen die in verhouding staan tot de gerealiseerde indicatoren voor de marktintegratie.

- Voor wat betreft aardgas:

De integratie van de Belgische en Luxemburgse aardgasmarkt op 1 oktober 2015 was een Europese primeur tussen twee lidstaten. Dit project heeft veel praktische kennis opgeleverd om dergelijke grensoverschrijdende integraties te realiseren. Het is steeds de bedoeling geweest om dit project als een pionier te beschouwen en opportuniteiten te blijven evalueren voor een verdere integratie met andere aangrenzende aardgasmarkten waar momenteel trouwens ook evaluaties worden uitgevoerd. De CREG volgt deze evoluties aandachtig op en werkt samen met betrokkenen om verdere mogelijkheden tot integratie te analyseren.

In het kader hiervan zal de CREG de volgende dossiers opvolgen:

- de overgang van de infrastructuur van L-gas naar H-gas door ervoor te zorgen dat de overschakeling gebeurt met zo weinig mogelijk belemmeringen teneinde een zo efficiënt mogelijke H-gasmarkt te waarborgen. Volgens de huidige planning zal de Belgische markt tegen eind 2024 volledig zijn overgeschakeld op H-gas;
- de grensoverschrijdende integratie van de balanceringszones met aandacht voor de kosten-batenanalyse van de projecten waaruit een voordeel blijkt voor zowel de Belgische en de Europese markten als de consumenten;
- de evaluatie van de vervoerscapaciteiten om een antwoord te bieden op de 'reshuffling' van de invoerstromen van gas als gevolg van de progressieve vermindering van gas van Rusland naar Europa; de investeringen en marktkoppelingsactiviteiten, investeringen in "met waterstof compatibele" infrastructuur en *retrofitting*.

➤ *Toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders*

In de komende jaren zal de CREG het technisch-economische toezicht op het investeringsbeleid van de transmissienetbeheerder voortzetten en dit zowel *ex ante* als *ex post* voor wat betreft aardgas. Ze zal ook het technisch-economische toezicht op het federaal ontwikkelingsplan van het elektriciteitstransmissienet voortzetten. Dit plan wordt opgesteld door transmissienetbeheerder Elia in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau. Sinds 2021 neemt de CREG ook deel aan het overlegcomité dat belast is met de opstelling van het federaal ontwikkelingsplan voor de periode 2024-2034. Zo kan de CREG bij de ontwikkeling ervan tussenkomen in de eerste stappen. In 2024 zal de CREG blijven deelnemen aan de werkzaamheden in dat kader.

Daarnaast zal de CREG ook de uitvoering van de *Projects of common interest*" (hierna "PCI") (zie thema 10) in overeenstemming met de Europese Verordening (EU) nr. 2022/869³⁸ en *important projects of common European interest* (IPCEI) in de waterstofsector opvolgen³⁹.

³⁸ Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013.

³⁹ <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energietransitie/belangrijk-project-van>.

In 2024 zal de CREG:

- blijven deelnemen aan de *Task Force Infrastructure* van ACER en de Europese regionale Werkgroepen (HI West, *NSI West Electricity* en *NSOG*) voor de selectie van en het toezicht op de PCI's;
- de uitvoering van andere ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau opvolgen;
- overleg plegen (desgevallend met de regulatoren van de buurlanden) voor de implementatie van een kosten-batenanalyse ("*cost-benefit analysis – CBA*") en een grensoverschrijdende kostenallocatie ("*cross-border cost allocation – CBCA*").

- Voor wat de investeringen van de transmissienetbeheerder (TNB) elektriciteit betreft:

In 2024 blijft de CREG de verwezenlijking opvolgen van de voorziene investeringen om de netinfrastructuur te versterken. Er zal bijzondere aandacht besteed worden aan de opvolging van projecten die invloed hebben op de interconnectiecapaciteit en projecten die opgenomen zijn in de stimulansen voor de verbetering van de prestaties van de elektriciteitstransmissienetbeheerder in de tarifaire periode 2024-2027.

De CREG zal ook bijzondere aandacht besteden aan twee grote projecten ("Ventilus" en "Boucle du Hainaut") voor de versterking van het interne hoogspanningsnet die het mogelijk moeten maken om onder meer de elektriciteit van de windmolens op zee te vervoeren.

Deze monitoring van de investeringen zal onder andere gebeuren in het kader van de specifieke stimulansen voor investeringen voor de periode 2024-2027 waarvoor de CREG in 2023 een beslissing⁴⁰ genomen heeft. Deze stimulansen zijn voor de netbeheerder belangrijk en moedigen een grotere efficiëntie aan in het monitoringproces van de investeringsportefeuille.

- Wat de investeringen van de transmissienetbeheerder (TNB) aardgas betreft:

In 2024 blijft de CREG de verwezenlijking opvolgen van de voorziene investeringen in vervoerinstallaties om de infrastructuur te versterken. Er zal bijzondere aandacht besteed worden aan de opvolging van projecten die invloed hebben op de interconnectiecapaciteit en projecten die opgenomen zijn in de stimulansen voor de verbetering van de prestaties van de beheerders in de tarifaire periode 2024-2027.

De CREG zal ook bijzondere aandacht besteden aan twee grote projecten ("Opwijk-Desteldonk" en "Desteldonk-Zeebrugge") voor de versterking van het interne vervoersnet die het tevens mogelijk moeten maken om meer hoogcalorisch aardgas, maar in de toekomst ook waterstof te vervoeren.

Deze monitoring van de investeringen zal onder andere gebeuren in het kader van de specifieke stimulansen voor investeringen voor de periode 2024-2027 waarvoor de CREG eind 2022 een beslissing genomen heeft⁴¹.

⁴⁰ Beslissing (B)658E/80 van 9 februari 2023 over de modaliteiten voor het bepalen van de stimulansen om de prestaties van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit in de loop van de regulatoire periode 2024-2027 te verbeteren.

⁴¹ Beslissing (B)656G/49 van 22 december 2022 over de finale modaliteiten van de bepaling van de stimulansen voor Fluxys Belgium en Fluxys LNG in de periode 2024-2027

➤ *Monitoring van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten*

De CREG zal in 2024 monitoringstudies publiceren over de werking van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en gas in België (cf. Thema 2) waarbij de volgende elementen naar voor worden geschoven:

- elektriciteitsproductie, meer bepaald de evolutie van de productie, de geïnstalleerde capaciteit, de combinatie van de gebruikte technologieën en de marktaandelen van de verschillende marktspelers;
- afname van elektriciteit op het transmissienet;
- commerciële en fysische uitwisselingen van elektriciteit;
- interconnecties met de buurlanden;
- compensatie van de onevenwichten;
- levering van aardgas;
- grensoverschrijdende handel in aardgas;
- aardgasverbruik;
- energietransitie en de rol van nieuwe groene gassen;
- marktintegratie en prijsconvergentie;
- LNG;
- opslag;
- balancering.

Met het oog hierop zal de CREG de marktspelers en netbeheerders gericht ondervragen met behulp van vragenlijsten. Dit proces komt elk jaar terug. Ter aanvulling en op basis van de conclusies zullen eventueel gerichte acties worden ondernomen, bijvoorbeeld door samen te werken met de bevoegde instanties op het gebied van mededinging.

In 2024 zal de CREG zich blijven inspannen en indien nodig zich nog meer inspannen op het gebied van markt*monitoring* in het kader van het Derde Energiepakket, het *Clean Energy Package*, het *'Fit For 55'* *package* en de huidige geopolitieke toestand.

Zij zal in haar *monitoring*studies bijzondere aandacht besteden aan:

- transparantie en werking van de geïnterconnecteerde elektriciteits- en aardgasmarkt;
- toezicht op de mededingingsgraad en beperkingen inzake mededinging (in voorkomend geval zal zij samenwerken met de mededingingsautoriteiten);
- de investeringen voorzien voor de infrastructuur van het net;
- de evaluatie van het verslag van Elia en Fluxys Belgium over de grensoverschrijdende handel;
- het vervolgverslag over de termijnen voor de uitvoering van de aansluitingen en herstellingen op het elektriciteitstransmissienet;
- de congestieregels en de toepassing van de restrictieve bepalingen in de leveringscontracten voor elektriciteit en aardgas;
- de toegang tot de opslaginstallaties van aardgas;

- de toegang tot LNG-infrastructuur;
- monitoring van de regels ter bescherming van de eindverbruiker.

De CREG zal bovendien de beschikbaarheid blijven controleren van de fundamentele gegevens⁴² en de gegevens van de transacties voor alle marktpelers. Indien nodig, zal zij de lijst van gegevens die relevant zijn voor de marktpelers en die openbaar moeten worden gemaakt, uitbreiden.

Om de kwaliteit en de beschikbaarheid van de marktgegevens te waarborgen, heeft de CREG een tarifaire stimulans uitgewerkt voor de periode 2020-2023 naar aanleiding van de vaststelling dat de transmissienetbeheerders (TNB's) en transparantieplatformen inconsistente gegevens hebben gepubliceerd. Deze stimulans wordt voortgezet en uitgebreid naar realtime voor de tariefperiode 2024-2027. Deze inconsistente gegevens werden vastgesteld door de studie die in 2017 werd uitgevoerd over de correcte toepassing door transmissienetbeheerders voor aardgas en elektriciteit van de Europese verordeningen nr. 715/2009⁴³, nr. 714/2009⁴⁴ en nr. 543/2013⁴⁵ en de interacties en de complementariteit met de Europese verordeningen en richtlijnen in het bijzonder met betrekking tot REMIT⁴⁶ en MiFID II⁴⁷ op het gebied van energie. De studie zal worden bijgewerkt. Daarbij zal de nadruk gelegd worden op de coherentie en de juistheid van de gegevens tussen transparantieplatformen en gegevens van de Belgische transmissienetbeheerders en de presentatie van de eerste resultaten van de stimulans. Bovendien zal de CREG contact onderhouden met ENTSO-E over de kwaliteit van de gegevens via vergaderingen van de werkgroep van ENTSO-E⁴⁸ die zich bezighoudt met transparantie. De CREG zal trouwens andere regulatoren verzoeken om mee te werken rond de juistheid van de gegevens die de transparantie op de markt binnen de CWE-regio verzekeren.

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2024 zal de CREG toezicht houden op de ontwikkelingen van marktmechanismen met het oog op een doeltreffend gebruik van de transmissienetten. Deze taak zal onder meer betrekking hebben op de verbeteringen die op regionaal niveau (*Core*) moeten worden aangebracht aan het koppelingsmechanisme gebaseerd op stromen en aan de installatie van een *intraday* mechanisme voor de regionale markt.

⁴² Fundamentele gegevens voor elektriciteit is informatie over de capaciteit en het gebruik van installaties voor de productie, het verbruik en de transmissie van elektriciteit, met inbegrip van geplande of niet-geplande onbeschikbaarheden van de genoemde installaties, in overeenstemming met artikel 6 tot 17 van de verordening (EU) nr. 543/2013 van de commissie. Fundamentele gegevens voor gas is de informatie over de capaciteit en het gebruik van infrastructuur voor het vervoer van aardgas, met inbegrip van de geplande en niet-geplande onbeschikbaarheid van de genoemde infrastructuur in overeenstemming met paragraaf 3.3-1) en 3.3-5) van bijlage I van de verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

⁴³ Verordening nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

⁴⁴ Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

⁴⁵ Verordening nr. 543/2013 van de Commissie van 14 juni 2013 betreffende de toezending en publicatie van gegevens inzake de elektriciteitsmarkten en houdende wijziging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

⁴⁶ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie.

⁴⁷ Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad.

⁴⁸ ENTSO-E Transparency User Group (ETUG).

De CREG zal ook de eventuele aanvragen tot vrijstelling van de gelijkstroomverbindingen overeenkomstig verordening nr. 2019/943 bestuderen⁴⁹. Tot op heden is er geen enkele aanvraag tot vrijstelling voorzien. De CREG zal ook de tijd controleren die de netbeheerder nodig heeft om verbindingen en herstellingen uit te voeren. De CREG zal waken over de terbeschikkingstelling van een geharmoniseerd en gemakkelijk te begrijpen formaat voor de verbruiksgegevens en de toegang ertoe.

In samenwerking met ACER en de nationale Europese energieregulators van de andere lidstaten zal de CREG haar inspanningen voortzetten op het gebied van de uitwisseling van informatie die relevant is op Europees niveau.

Zij zal bovendien de procedures inzake de beperkingen van de grensoverschrijdende capaciteiten door transmissienetbeheerders evalueren.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

De CREG zal waken over het behoud van het niveau van informatieverstrekking, ondanks het feit dat Europese platformen bepaalde taken van de transmissienetbeheerders overnemen. In het kader hiervan is zij uitdrukkelijk geïnteresseerd in de voortzetting van de ontwikkeling van het Centraal-Europese transparantieplatform van ENTSO-G⁵⁰. De oprichting hiervan werd beschouwd als een essentiële aanvullende maatregel tegen congestie in Europa. In januari 2015 heeft ACER een eerste verslag inzake CMP-toezicht ("*Congestion Management Procedure*") gepubliceerd met de steun van de NRA's ("*National Regulatory Authority*"). Binnen de Europese Unie is de tenuitvoerlegging van de CMP nog niet voltooid. Jaarlijks wordt er een monitoringstudie uitgevoerd. Op dit ogenblik is er voor België geen enkele tekortkoming vastgesteld.

In 2024 zal de CREG de initiatieven opvolgen die gericht zijn op de bouw van nieuwe installaties die het capaciteitsaanbod beïnvloeden.

Ook zullen volgende initiatieven in 2024 de aandacht van de CREG vereisen:

- de optimalisatie van het operationele beheer van de vervoersnetten in België (zowel voor H-gas als voor L-gas);
- de aanpassingen van het vervoersnet die nodig zijn voor het vervoer van nieuwe gassen (biomethaan, waterstof);
- het hergebruik van de gasinfrastructuur in een beleid van decarbonisering en energietransitie;
- de koppeling hiervan met de onontbeerlijke investeringen;
- de projecten die goedgekeurd en lopend zijn voor een grensoverschrijdende samenwerking;
- eventuele nieuwe initiatieven voor een grensoverschrijdende integratie van het beheer met de vervoersnetten van de buurlanden.

In het kader van de adviesbevoegdheid van de CREG op het gebied van de toekenning van transportvergunningen voor de bouw en exploitatie van individuele vervoersinstallaties, wordt een minutieuze opvolging verzekerd.

⁴⁹ Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit.

⁵⁰ Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

- *Waarborgen van de toegang tot de transmissienetten en dit op niet-discriminerende wijze*
 - Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

De gedragscode voor elektriciteit voorziet dat de CREG type-overeenkomsten goedkeurt voor de aansluiting, de toegang, balanceringsverantwoordelijkheid, programmeringsverantwoordelijkheid, verantwoordelijkheid voor de planning van de onbeschikbaarheden, de levering van ondersteunende diensten, voor de uitwisseling van informatie met elektriciteitsleveranciers en leveranciers van ondersteunende diensten, evenals voor de samenwerking met beheerders van een publiek distributienet (inclusief het akkoord bedoeld in artikel 40, § 7 van de Europese richtsnoer SO GL). Deze bepalingen zijn overgeheveld uit het federaal technisch reglement dat sinds 2019 deze goedkeuringsbevoegdheid voorzag. Sindsdien heeft de CREG haar goedkeuringsbevoegdheid op voorstel van Elia uitgeoefend voor een aantal van de bovenvermelde type-overeenkomsten, in overeenstemming met de geldende wettelijke bepalingen.

De CREG verwacht in 2024 vanwege Elia het voorstel van de type-aansluitingsovereenkomst alsook voorstellen met het oog op de aanpassing van bepaalde, andere typeovereenkomsten goedgekeurd tijdens de periode 2020-2023, ter goedkeuring. De CREG zal eveneens aandachtig zijn en actief samenwerken met Elia om wenselijke aanpassingen aan de type-overeenkomsten door te voeren, met name de type-overeenkomst voor de balanceringsverantwoordelijke, op basis van de opgedane ervaring over de financiële uitdagingen waarmee de balanceringsverantwoordelijken (en de leveranciers waarmee ze verbonden zijn) geconfronteerd worden in de huidige moeilijke marktsituatie. De CREG verwacht eveneens een voorstel tot wijziging van de type-overeenkomst voor hersteldiensten ter verbreding van de markt voor black-startdiensten.

Daarnaast zal de CREG in 2024 haar adviesbevoegdheid verder uitoefenen met betrekking tot de aanvragen voor het toekennen door de minister van Energie van de hoedanigheid van beheerder van een gesloten industrieel net voor het gedeelte uitgerust op een nominale spanning hoger dan 70kV.

De ontwikkeling van het marktmodel, voornamelijk wat betreft de productie, de *balancing*, de ondersteunende diensten en de groothandelsmarkt, maar ook op het niveau van tarieven, wordt van nabij opgevolgd door de CREG. Zo kan de ontwikkeling van sommige mechanismen worden voortgezet teneinde een meer uitgesproken "marktgerichtheid" te bekomen. Dit proces en de werken die eruit voortkomen, zullen worden geharmoniseerd met de andere Europese regulatoren rekening houdend met de beslissingen van de Europese instanties.

Net als in 2023 zal de CREG in 2024 bijdragen tot de creatie en opstelling van een nieuwe netcode, die tot doel heeft de toegang tot de balanceringsmarkten voor "*demand response*" te vergemakkelijken.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

Voor wat betreft het transport van aardgas wordt het marktmodel, van toepassing sinds 2012, verder verfijnd en aangepast. Sindsdien heeft de CREG immers de opeenvolgende aangepaste versies van de belangrijkste voorwaarden voor toegang tot het vervoersnet op voorstel van Fluxys Belgium en na consultatie van de marktpartijen, goedgekeurd. De CREG zal erop toezien dat in 2024 de aanpassingen aan het marktmodel worden uitgevoerd en dit in overleg met de marktpartijen.

Vanaf 1 juli 2020 is de balancering van de geïntegreerde Belux marktzone de verantwoordelijkheid van Balansys. Fluxys Belgium zal verder instaan voor het aanbod van vervoersdiensten aan de netgebruikers. Een belangrijk punt van aandacht wordt hierbij de opvolging van de kredietwaardigheid van de netgebruikers en het voorkomen van fraude. In 2021 werd de *Know Your Customer Policy* geïmplementeerd. De CREG zal de resultaten hiervan verder opvolgen in 2024.

Wat het transport van aardgas tussen het Verenigd Koninkrijk en België via de Interconnector-pijpleiding betreft, heeft de CREG op 1 maart 2018 het door Interconnector ingediende voorstel goedgekeurd. Dat heeft betrekking op de gewijzigde toegangsovereenkomst met Interconnector, het

gewijzigd toegangsreglement van Interconnector en de gewijzigde gebruikersovereenkomst, die de impliciete toewijzing van capaciteit mogelijk hebben gemaakt. Interconnector zal in 2024 zijn productaanbod verder afstemmen op de markt en de aangepaste en gewijzigde belangrijke voorwaarden. Interconnector zal m.a.w. het toegangscontract (IAA) en de toegangscode (IAC), na raadpleging van de marktspelers, aan de CREG ter goedkeuring voorleggen.

Sinds de liberalisering van de energiemarkt is opslag een concurrentiële activiteit. De opslagsite in Loenhout concurreert met andere opslagsites in Noordwest-Europa. Naarmate de aardgasmarkten evolueerden naar liquide markten en de prijzen losgekoppeld werden van de olieprijs, werd de verkoop van opslagcapaciteit steeds meer afhankelijk van de zomer-winter spreads op de gasmarkt. De CREG keurde op 16 juli 2021 het nieuwe opslagmodel goed en zal van nabij de implementatie ervan opvolgen.

In samenwerking met de nationale regulatoren zal de CREG in 2024 binnen de GST WS (*Gas Storage work stream*) van de CEER blijven onderzoeken welke bijdrage de opslag kan leveren aan de bevoorradingszekerheid⁵¹.

In 2024 zal de CREG de activiteiten van de LNG-terminal van Zeebrugge blijven opvolgen. In dit kader zal ze bijzondere aandacht besteden aan de naleving van de algemene voorwaarden die van toepassing zijn op de LNG-terminal van Zeebrugge.

De CREG zal bovendien werken aan de evolutie van het regulatorisch kader m.b.t. de diensten die moeten ontwikkeld worden in het kader van het *Decarbonisation Package*. Fluxys LNG zal die diensten moeten ontwikkelen, in een markt met concurrentie op Europees niveau. Deze diensten zullen eveneens moeten ontwikkeld worden parallel met de vervoersdiensten die ook in het kader van het *Decarbonisation Package* zullen ontstaan. De verdere ontwikkeling van de automatische *truck loading* diensten zal ook moeten gebeuren in afwachting van de indienststelling van de vier nieuwe laadkaaien.

Bovendien zal de rol van de LNG-terminal van Zeebrugge ook moeten worden onderzocht in het licht van de bevoorradingszekerheid in Europa. De impact van de huidige geopolitieke toestand en de uitbreiding van de behoeften aan LNG zouden er immers voor kunnen zorgen dat de diensten op een andere manier moeten ingezet worden.

Er zal in 2024 ook gewerkt worden rond de aspecten met betrekking tot de rol van LNG in het kader van de energietransitie.

3.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.1.2.	Eensluitend advies binnen de dertig kalenderdagen na de kennisgeving van de benoeming van onafhankelijke bestuurders van de transmissienetbeheerders	2024	Gereguleerde activiteiten – Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de TNB
3.1.2.	Actualisering van de studie over de transparantie door de nadruk te leggen op de problematiek van de kwaliteit van de gegevens gepubliceerd door Elia	2024	Gereguleerde activiteiten-Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van

⁵¹Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on an EU strategy for liquefied natural gas and gas storage 16 Feb 2016.

	Transmission Belgium en de resultaten van de stimulans hiertoe		de capaciteiten van de transmissienetten
3.1.2.	Adviezen over de aanvragen voor het toekennen van de hoedanigheid van beheerder van een gesloten industrieel net (elektriciteit)	2024 (op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Waarborgen van de toegang tot de gesloten industriële netten
3.1.2.	Beslissingen betreffende de typecontracten voor de aansluiting, de toegang, de evenwichtsverantwoordelijken, de ondersteunende diensten, de programmeringsverantwoordelijke, de verantwoordelijke voor de planning van de onbeschikbaarheden, de samenwerking met beheerders van een openbaar distributienet evenals het akkoord bedoeld in artikel 40, § 7 van de Europese richtlijn SOGL (elektriciteit)	2024 (op voorstel van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit)	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet waarborgen
3.1.2.	Toezicht en besluiten met betrekking tot de implementering van de regionale mechanismen voor gecoördineerde berekening van capaciteiten op <i>day-ahead</i> en <i>intraday</i> (elektriciteit)	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten
3.1.2.	Beslissingen betreffende de gecoördineerde implementatie (op Europees of regionaal niveau) van de CACM-, FCA-, EB- en SO-verordeningen	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten
3.1.2.	Beslissingen m.b.t. aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium en Balansys en van het gasvervoersmodel	<i>Ad hoc</i> (op vraag van de TNB)	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet en de verbetering van de transparantie waarborgen
3.1.2.	Beslissingen betreffende de aanpassing van de belangrijkste voorwaarden van Interconnector	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet en de verbetering van de transparantie waarborgen
3.1.2.	Beslissingen m.b.t. aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium voor de opslag	2024	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot de opslaginstallatie van

			Loenhout en verbetering van de transparantie
--	--	--	--

3.2. THEMA 7: ONTWIKKELEN VAN NETWERKCODES EN CONTROLE VAN HUN CORRECTE TOEPASSING

3.2.1. Doelstellingen van de CREG

➤ *Europese netwerkcodes*

De oprichting van een eengemaakte markt op Europees niveau is een belangrijke doelstelling van het Europese energiebeleid. Een van de middelen om dit te bereiken, bestaat uit het aannemen van diverse netwerkcodes en richtlijnen (in het Engels "*Network Codes*" en "*Guidelines*"). De CREG heeft in het kader van ACER actief deelgenomen aan de opstelling van deze regels op Europees en regionaal niveau. Hierdoor kan zij anticiperen en de toepassing ervan op Belgisch, regionaal en Europees niveau beter voorbereiden.

Voor elektriciteit zal de CREG in 2024 verder werken aan de afstemming op de regels beschreven in verordening (EU) 2019/943 en de opvolging van de correcte toepassing van de regels op het gebied van:

- capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, ook CACM GL ("*Capacity Allocation and Congestion Management Guideline*") genoemd⁵². De CREG zal haar expertise verder ter beschikking stellen in het kader van de discussies met betrekking tot het wetgevend proces voor de herziening van de CACM GL;
- capaciteitstoewijzing op lange termijn, ook FCA GL ("*Forward Capacity Allocation Guideline*") genoemd, in werking getreden op 17 oktober 2016. De CREG zal haar expertise verder ter beschikking stellen in het kader van de eventuele discussies met betrekking tot het wetgevend proces voor de herziening van de FCA GL;
- *balancing* van het elektriciteitssysteem, ook EB GL ("*Electricity Balancing Guideline*") genoemd, in werking getreden op 18 december 2017. De CREG zal haar expertise inbrengen in eventuele discussies over het wetgevingsproces voor de herziening van de EB GL;
- vereisten voor producenten, ook RfG-netcode ("*Requirements for Generators*") genoemd, in werking getreden op 17 mei 2016;
- aansluiting van verbruikers, ook DCC ("*Demand Connection Code*") genoemd, in werking getreden op 7 september 2016;
- hoogspanningsgelijkstroomsystemen, ook HVDC-netcode ("*High Voltage Direct Current*") genoemd, in werking getreden op 28 september 2016;
- de noodtoestand en de heropbouw van het elektriciteitsnet, ook ER-netcode ("*Emergency and Restoration*") genoemd, in werking getreden op 18 december 2017;
- beheer van elektriciteitstransmissiesystemen, ook SO GL ("*System Operation Guideline*") genoemd, in werking getreden op 14 september 2017. De CREG zal haar expertise

⁵² Deze regels zijn op 15 augustus 2015 in werking getreden.

inbrengen in eventuele discussies over het wetgevingsproces voor de herziening van de SO GL;

- cybersecurity van de grensoverschrijdende elektriciteitsstromen, ook NCCS ('Network Code Cybersecurity') genoemd die binnenkort in werking zal treden.

Daarnaast zal de CREG bijdragen aan de discussies over de ontwikkeling van een nieuwe netcode met betrekking tot de ontwikkeling van vraagrespons.

De correcte toepassing van de richtsnoeren inzake "*system operation*" (SO GL) en de richtsnoeren m.b.t. *balancing* (EB GL) zal opgevolgd worden door de deelname van de CREG aan de projecten in verband met het ontwerp, de realisatie en de exploitatie van de internationale coördinatieplatformen. België werkt mee aan projecten met betrekking tot de implementatie van vier Europese platformen. Het eerste betreft de veilingen van FCR-capaciteit waar harmonisatie van dienstvereisten op het niveau van FCR-samenwerking wordt besproken. Het tweede gaat over de compensatie van onevenwichten van RFP-blokken tussen transmissienetbeheerders terwijl dit platform geleidelijk zal worden geïntegreerd in het PICASSO-platform. De twee laatste betreffen de veilingen m.b.t. offertes voor de activering van respectievelijk aFRR (project PICASSO) en mFRR (project MARI). De CREG volgt deze projecten op in het kader van een Europese samenwerking van de betrokken nationale regulatoren die noodzakelijk is om gemeenschappelijke beslissingen over de implementatie van deze platformen te organiseren, met toepassing van de richtlijn betreffende het evenwicht. In 2024 verwacht de CREG dat Elia aan alle vier platformen zal deelnemen.

Wat aardgas betreft, legt de Europese netwerkcode inzake het capaciteitsaanbod (NC CAM), goedgekeurd op 15 april 2013 en in werking getreden op 1 november 2015, als norm de veiling vast van de grensoverschrijdende gegroepeerde capaciteit. De samenwerking en de ontwikkeling van het PRISMA-platform, dat is opgezet om te beantwoorden aan de vereisten van de NC CAM, zal door de CREG in 2024 verder worden opgevolgd binnen de daartoe opgerichte RAG (*Regulatory Advisory Group*) in overleg met de andere Europese regulatoren. De CREG zal er eveneens prioritaire aandacht aan besteden gelet op de aanpassingen in de Europese wetgeving inzake aardgas ten gevolge van het aangenomen *Clean Energy Package* en in het kader van de huidige geopolitieke situatie.

Sinds 1 mei 2016 is de netwerkcode inzake de interoperabiliteit van gas en gegevensuitwisseling (NC INT) van toepassing. In 2024 zal de CREG de implementatie ervan opvolgen.

De CREG heeft, in het kader van ACER, actief meegewerkt aan de uitwerking van de Europese netcode over cybersecurity van de grensoverschrijdende elektriciteitsstromen die binnenkort in werking zal treden. Zodra de lidstaten deze netcode hebben aangenomen, zal de CREG de implementatie ervan opvolgen en de taken uitvoeren die haar zullen worden toegewezen in samenwerking met de andere bevoegde instanties inzake cybersecurity.

➤ *Gedragcode elektriciteit en gedragscode aardgas*

Meer algemeen zal de CREG haar opdracht uitvoeren inzake de controle op de toepassing van de gedragscode voor elektriciteit met bijzondere aandacht voor de uitwerking van de ondersteunende diensten en de compensatie van de netverliezen en van de gedragscode voor aardgas. Verder zal zij erop toezien dat de gas- en elektriciteitsondernemingen deze respectieve regels naleven.

- Gedragscode elektriciteit:

De CREG is, sinds 1 september 2022, bevoegd om een gedragscode op te stellen zoals bedoeld in artikel 11, § 2 van de elektriciteitswet. Deze gedragscode bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden

inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

De eerste versie van de gedragscode beoogt immers in eerste instantie een opsplitsing te verwezenlijken ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, en dit in uitvoering van de wet van 21 juli 2021 die het wettelijke kader ter zake in de elektriciteitswet heeft gewijzigd. Deze opsplitsing is nodig om conformiteit met de Europese regelgeving te verzekeren.

Er werden echter wijzigingen aangebracht ten opzichte van de bepalingen uit het huidige technisch reglement (koninklijk besluit van 22 april 2019), in het bijzonder in verband met de "gedeelde aansluitingen", de "substantiële modernisering" en de "procedure voor de eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke in geval van wanbetaling".

Dit neemt niet weg dat de gedragscode van de CREG inhoudelijk verder zal moeten evolueren om een gepast antwoord te bieden op de noden van de markt, bv. om een gepast kader te bieden voor aansluitingen met flexibele toegang. Indien er, in het bijzonder als gevolg van de behoeften van de markt, verdere aanpassingen aan de gedragscode elektriciteit en/of het technisch reglement nodig of wenselijk zijn in 2024, zal de CREG wijzigingen aan de gedragscode elektriciteit aanbrengen, waar nodig op voorstel van de transmissienetbeheerder, en wat betreft het technisch reglement, overleg plegen met de Algemene Directie Energie en desgevallend een advies geven over de voorgestelde aanpassingen aan het technisch reglement.

- Gedragscode aardgas:

Krachtens de wet van 21 juli 2021, die op 3 september 2021 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, werd artikel 15/5undecies, § 1, van de gaswet gewijzigd. Met deze wetswijziging wil de wetgever een antwoord bieden op het arrest van het Europees Hof van Justitie van 3 december 2020.

Voortaan is het niet meer de Koning, maar wel de CREG die bevoegd is om de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot de vervoersnetten en de LNG-installaties, overeenkomstig artikel 15/5undecies, § 1 vast te stellen.

Bijgevolg heeft de CREG een gedragscode aardgas opgesteld met:

- 1) de voorwaarden voor de aansluiting op het vervoersnet en voor de toegang ertoe, alsook voor de toegang tot de opslaginstallatie voor aardgas en tot de LNG-installatie;
- 2) de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten;
- 3) de voorwaarden inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

Concreet wil dit zeggen dat de gedragscode van 23 december 2010⁵³ is opgeheven en vervangen door de beslissing van de CREG van 31 augustus 2022 tot vaststelling van een gedragscode voor aardgas, in overeenstemming met artikel 15/5undecies, § 1, van de gaswet.

⁵³ Koninklijk besluit van 23 december 2010 betreffende de gedragscode inzake de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

3.2.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Controle van de Europese netwerkcodes*

De CREG zal ten volle samenwerken met de andere Europese regulatoren via specifieke werkgroepen (gecoördineerd door de Werkgroep Elektriciteit – zie hierboven) teneinde beslissingen te nemen die verband houden met de implementering van de netwerkcodes. De CREG zal toezicht houden op de implementering van de mechanismen en processen die bij deze verschillende netwerkcodes horen.

De CREG zal onder meer aandacht schenken aan de besprekingen op Europees niveau op het gebied van de harmonisering van de tariefstructuren voor elektriciteitstransmissie in Europa. In tegenstelling tot de gasmarkt wordt er op de elektriciteitsmarkt momenteel enkel een tarifaire *scoping* uitgevoerd. Als gevolg van de goedkeuring van het *Clean Energy Package* heeft ACER de opdracht gekregen om de gemeenschappelijke tarifaire principes en de *Best Practices* in het kader van de mogelijke latere harmonisering van de tarieven te bepalen. Sinds 2019 heeft de CREG actief meegewerkt aan de werkzaamheden over dit thema in het kader van de *Task Force Infrastructure* van ACER. Deze werkzaamheden hebben tot nu toe geleid tot twee verslagen over de tariefmethodologieën voor het vervoer en de distributie in Europa⁵⁴. De werkzaamheden zullen in 2024 worden voortgezet om te leiden tot geharmoniseerde aanbevelingen inzake tariefmethodologie.

De CREG is bovendien aanwezig en actief in het kader van het toezicht op en de uitwerking van alle netwerkcodes via AGWG⁵⁵ en AEWG⁵⁶.

In het kader van de samenwerking met betrekking tot het PRISMA-platform en de ontwikkeling ervan, blijft de CREG met het oog hierop voorzitter van de reguleringsadviesraad van PRISMA.

Wat betreft de Europese netwerkcodes elektriciteit RfG, DCC, HVDC zal de CREG de daarin vervatte nieuwe bevoegdheden uitoefenen zoals beslissingen nemen over eventuele afwijkingsverzoeken en over gevallen van substantiële modernisering van installaties.

Wat betreft de Europese netwerkcodes gas NC CAM, NC BAL, NC TAR en NC INT zal de CREG de verdere ontwikkelingen opvolgen en toezien op de implementatie ervan voor wat betreft de Belgische aardgasmarkt.

➤ *Gedragscode elektriciteit en gedragscode aardgas*

- Gedragscode elektriciteit:

De CREG zal toezien op de toepassing van de regels in de gedragscode elektriciteit inzake voorwaarden voor de aansluiting op het transmissienet, de toegang tot het transmissienet, de aanschaf van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, met inbegrip van de capaciteitstoewijzing en het congestiebeheer.

De CREG zal de gedragscode op regelmatige basis aanpassen zodat de regels erin goed blijven beantwoorden aan de behoeften van de elektriciteitsmarkt.

De CREG zal eveneens bijdragen aan de evolutie van het technisch reglement en een advies geven over de eventuele voorgestelde aanpassingen om het te laten evolueren.

⁵⁴ ACER Practice Report on Transmission Tariff Methodologies in Europe; december 2019; en ACER Report on Distribution Tariff Methodologies in Europe; februari 2021.

⁵⁵ AGWG: *Agency Gas Working Group*.

⁵⁶ AEWG: *Agency Electricity Working Group*.

- Gedragscode aardgas:

De CREG zal de toepassing blijven controleren van de regels die zijn vastgelegd in de gedragscode. In elk geval zal de basis van deze regels en de principes op structurele wijze worden geëvalueerd. Indien nodig worden ze gewijzigd in overleg met alle marktpelers voorafgaand aan de definitieve goedkeuring door de CREG.

In die zin zal de CREG, in overeenstemming met de wet van 21 juli 2021 die gepubliceerd werd in het Staatsblad op 3 september 2021, de opvolging van de implementatie van de gedragscode voor aardgas verzekeren die de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot de vervoernetten en de LNG-installaties, overeenkomstig artikel 15/5undecies, § 1, van de gaswet, vaststelt.

- Gaswet:

De CREG zal de goede implementatie van de gaswet monitoren.

3.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.2.2.	Actief deelnemen aan de bijwerking van de aanbevelingen in het kader van ACER over gemeenschappelijke principes voor de tariefmethodologieën voor de transmissie en distributie van elektriciteit	2024	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Talrijke beslissingen van de CREG, in voorkomend geval gecoördineerd met andere Europese en regionale regulatoren (<i>Core</i>), over de netwerkcodes CACM, FCA, <i>Balancing</i> , <i>Grid Connection</i> en <i>System Operations</i> en verordening 2019/943	2024 (volgens de timing vastgelegd door de netwerkcodes)	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Opvolging van de implementatie NC CAM, BAL, INT + CMP via de jaarlijkse publicatie van 4 rapporten binnen ACER WG. Actieve bijdrage van de CREG aan het opstellen van deze rapporten	2024	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Beslissing omtrent de aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium (vervoer en opslag), Fluxys LNG, Balansys en Interconnector	2024	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Desgevallend advies over een aanpassing van het technisch reglement	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste

			toepassing van de netcodes
3.2.2.	Opvolging van de implementatie van de gedragscode en, beslissing tot aanpassing	2024/ <i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes

3.3. **THEMA 8: VASTSTELLEN VAN DE NETTARIEVEN (*EX ANTE* EN *EX POST*)**

3.3.1. **Doelstellingen van de CREG**

De doelstellingen van de CREG met betrekking tot de vastlegging van de nettarieven zijn gegroepeerd rond de volgende elementen:

- toezicht op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die onontbeerlijk blijken;
- de investeringen in het net analyseren, opvolgen en ondersteunen, rekening houdend met de energietransitie.

Deze doelstellingen worden hierna uiteengezet.

➤ *Toezicht op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die onontbeerlijk blijken*

- Voor wat betreft elektriciteit:

De tariefmethodologie geldt voor de regulatoire periode 2024-2027. Ze blijft gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- 1) de noodzaak om efficiënte investeringen te realiseren;
- 2) de toekenning van een afdoende vergoeding voor de in het net geïnvesteerde kapitalen;
- 3) het treffen van gepaste stimuleringsmaatregelen om de doeltreffendheid en de kwaliteit van de verleende dienst, de integratie van de markt en onderzoek en ontwikkeling te waarborgen;
- 4) de kostenbeheersing via de evaluatie van de redelijkheid van de door de nettarieven gedekte kosten;
- 5) de transparantie bij de doorberekening van de kosten aan de netgebruikers dankzij een tariefstructuur die afhangt van de door de netbeheerder verleende diensten.

Gedurende de volledige regulatoire periode worden voortdurend inspanningen geleverd in het kader van deze beginselen en zal er een intensieve tarifaire controle worden uitgeoefend.

Omdat de impact ervan erg belangrijk is, herhaalt de CREG hierna de stimulansen die in 2024 in werking zullen treden voor de transmissie van elektriciteit:

- een stimulans om de "beheersbare kosten" onder controle te houden die onder andere afhankelijk is van de daadwerkelijk uitgevoerde investeringen;
- twee stimulansen om de "beïnvloedbare kosten" onder controle te houden (de kosten van de reserves van de regeling van het evenwicht en de kosten van de aankoop van energieblokken op lange termijn om de netverliezen te compenseren);
- drie stimulansen om de marktintegratie te bevorderen;
- drie stimulansen om de continuïteit van de bevoorrading te bevorderen;
- een stimulans ter bevordering van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten. Deze stimulans bestaat uit twee luiken, een luik in verband met de kapitaalsubsidies voor vernieuwende projecten en een luik afhankelijk van het onderzoeks- en ontwikkelingsplan dat aan de CREG ter goedkeuring is voorgelegd;
- discretionaire stimulansen van de CREG om het netevenwicht te bevorderen.

De opvolging van de stimulansen houdt in dat de CREG elk jaar van de regulatoire periode verschillende taken heeft met als belangrijkste taak de controle van de jaarlijkse tariefverslagen. Deze acties zijn opgenomen in deel "3.3.2. Uit te voeren activiteiten".

- Voor wat betreft aardgas:

De CREG zal de overgang van L-gas naar H-gas van nabij opvolgen, waarbij erover wordt gewaakt dat de kosten redelijk blijven en het recuperatiesysteem van deze kosten billijk is. De CREG zal eveneens de nodige controle uitoefenen op de eventuele aanpassingen van de nettariestructuren die nodig blijken in het kader van de Europese harmonisatie van de nettarieven. In dit kader zal de CREG bijzondere aandacht besteden aan de toepassing van deze regelgeving met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur, zoals de internationale verbinding tussen Zeebrugge en Bacton (Verenigd Koninkrijk) die wordt geëxploiteerd door Interconnector. Alle wijzigingen die de CREG aanbrengt in de regulatoire basisdocumenten, zullen worden overlegd met de marktspelers.

In 2023 heeft de CREG de tarieven voor de periode 2024-2027 goedgekeurd op basis van de nieuwe tariefmethode 2024-2027 die in juni 2022 op de website van de CREG werd gepubliceerd. Afgezien van de inflatie zijn deze tarieven in lijn met het verleden.

➤ *Analyse, opvolging en ondersteuning van de investeringen in het net*

Op het gebied van de investeringen in de internationale verbindingen en de uitbouw van de transmissienetten voor elektriciteit en gas, zal zowel *ex ante* als *ex post* bijzondere aandacht worden besteed aan de geplande projecten, aan de relevantie ervan en aan hun concrete realisatie door de netbeheerders.

In de Europese context zal de CREG vanzelfsprekend rekening houden met eventuele stimuleringsmaatregelen om te waarborgen dat de investeringen van Europees belang worden gerealiseerd. De CREG zal in voorkomend geval de nodige tarifaire maatregelen treffen om de realisatie ervan in de hand te werken.

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan de voorbereiding van het volgende Europese investeringsplan (*Ten-Year Network Development Plan 2024*⁵⁷). De focus ligt hierbij op de zogenaamde energietransitieprojecten, inclusief de anticipatieve investeringen, waarbij de evoluties van het bijhorende regulatoire kader besproken in de werkgroepen van ACER mee in rekening zullen genomen

⁵⁷ Afkorting: TYNDP 2024.

worden. De CREG zal eveneens investeringen monitoren en de samenhang met het nationaal investeringsplan controleren.

- Voor wat betreft elektriciteit:

Met betrekking tot investeringen is het uiterst belangrijk dat de middelen zo efficiënt mogelijk gebruikt worden en dat prioritaire projecten op de juiste manier worden gekozen. Een bijzonder aandachtspunt voor de hele regulatoire periode en dus ook voor 2024 zal betrekking hebben op de beheersing van de uitgaven en de aanvaarding door het publiek van grote infrastructuurprojecten.

Men moet ook beseffen dat de voorziene investeringsportefeuille steeds meer betrekking heeft op investeringen die verband houden met de energietransitie, zowel in België als in Europa. De meeste projecten vallen onder federale of regionale investeringsplannen, waarvan de goedkeuringsbevoegdheid bij de respectieve instanties ligt en passen binnen het *Ten-year network development plan* en het Europees beleid ter zake.

De voornaamste doelstelling van de CREG is dat de investeringen die goedgekeurd zijn door de overheidsinstanties, gerealiseerd worden en een technisch-economische optimalisering nastreven.

- Voor wat betreft aardgas:

In het kader van haar opdracht om de investeringen in het net op te volgen, te analyseren en te ondersteunen, zal de CREG:

- de integratie van aardgaszones bevorderen om hun liquiditeit te vergroten en de transmissie van aardgas te vergemakkelijken;
- het goede verloop van de omschakeling van L-gas (lage calorische waarde) naar H-gas (hoge calorische waarde) verzekeren;
- de realisatie van investeringen en vervangingen verzekeren om te kunnen tegemoetkomen aan de vraag naar aardgas en de veiligheid van het vervoersnet te kunnen waarborgen ook ten opzichte van onze buurlanden, vooral na de omkering van de dominante gasstromen in Noordwest-Europa als gevolg van de oorlog in Oekraïne;
- de toekomstige rol van aardgas en de gasinfrastructuur in de duurzame energiemix en in het bijzonder het vervoer van blauw en groen gas identificeren en kalibreren;
- toezien op de competitiviteit van het vervoer van aardgas in België, rekening houdend met de grensoverschrijdende interconnecties zoals bv. van de Interconnector;
- zorgen dat het nieuwe opslagmodel voor aardgas verder wordt geïmplementeerd en aangepast in uitvoering van de gasverordening (EU) 2022/1032;
- de ontwikkeling en de bevordering van aan vloeibaar aardgas (LNG) gekoppelde activiteiten verzekeren;
- het goede verloop van de nieuwe diensten aan de terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) garanderen;
- de correcte en tijdige implementatie van de Europese netwerkcode met betrekking tot de harmonisatie van de tariefstructuren voor het vervoer van aardgas waarborgen;
- bijzondere aandacht besteden aan de projecten in verband met waterstof.

3.3.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Toezicht op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die in de praktijk onontbeerlijk blijken*

- Voor wat betreft elektriciteit:

In 2024 zal de CREG:

- een beslissing nemen over het tariefverslag 2023 van Elia. Net zoals de voorgaande jaren zal de CREG de toepassing van de transmissietarieven, de rechtvaardiging van de kosten en het niet toepassen van kruissubsidiëring door de netbeheerder controleren. Deze beslissing zal eveneens de resultaten analyseren die Elia heeft behaald in het kader van de regulering met stimulansen;
- desgevallend een beslissing nemen over het door Elia ingediende aangepaste tariefvoorstel betreffende de tarieven en toeslagen voor de andere openbare dienstverplichtingen in 2025;
- na raadpleging van Elia de door Elia in 2025 te verwezenlijken doelstellingen vaststellen in het kader van de aan de CREG overgelaten stimuleringsmaatregel zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie, samen met de bedragen in verband met de verwezenlijking van deze doelstellingen binnen de vastgestelde termijnen.

- Voor wat betreft aardgas:

In 2024 zal de CREG:

- een beslissing nemen over het tariefverslag 2023 van Fluxys Belgium, Fluxys LNG en Interconnector. Net zoals de voorgaande jaren zal de CREG de toepassing van de tarieven, de rechtvaardiging van de kosten, de halfjaarlijkse rekeningen, de exploitatiesaldi van de voorgaande boekjaren en het niet toepassen van kruissubsidiëring door de netbeheerder controleren; indien in 2024 een jaarlijkse aanpassing van de tariefbeslissing onontbeerlijk blijkt, zal de CREG een nieuwe tariefbeslissing nemen in overeenstemming met de toepasselijke wettelijke bepalingen.

➤ *Analyse, opvolging en ondersteuning van de investeringen in het net*

- Voor wat betreft elektriciteit:

Aangezien de kapitaalkosten (Capex) in deze activiteitensector ook een motor van de vergoeding van de netbeheerder zijn, zal de CREG zich in 2024 blijven inspannen om de investeringsportefeuille en de operationele kosten (Opex) die eruit voortvloeien te controleren.

De CREG zal de redelijkheid van de vergoedingen/compensaties onderzoeken in het kader van onderzoeken tot schadeloosstelling en schadevergoeding met betrekking tot de grote infrastructuurprojecten. Ze verzekert terwijl dat de infrastructuurprojecten goed worden uitgevoerd. Deze doelstelling zal worden uitgevoerd via een proactieve opvolging van de vordering van de projecten en de controle van de *ex post* uitgaven.

De CREG heeft stimuleringsmaatregelen ten voordele van Elia uitgewerkt om tijdig vier investeringen te doen die in de Belgische en Europese context belangrijk zijn om in het bijzonder de

bevoorradingzekerheid van België te verhogen⁵⁸. De CREG zal de rapportering van Elia opvolgen die voorzien was in het kader van de stimulansen voor de investeringen en de vereiste beslissingen nemen in het kader van de beslissing over het tariefverslag van Elia.

- Voor wat betreft aardgas:

De projecten van 2024 voor de CREG in verband met de regulering van Fluxys Belgium, Fluxys LNG en Interconnector zijn de volgende:

- de opvolging qua kostencontrole van de overgang van de vervoersinfrastructuur van L-gas naar H-gas;
- verder meewerken aan de denkoefening over van de rol van aardgas (en/of biogas) naar de toekomst toe: mededeling van de objectieve feiten en gegevens in verband met aardgas in het algemeen, en het transport ervan in het bijzonder, om op die manier bij te dragen aan het debat over de energiemix en de energietransitie;
- interesse tonen voor projecten die Fluxys Belgium of de toekomstige waterstofvervoersnetbeheerder kan voorstellen voor het vervoer van waterstof onder gemengde of pure vorm, de installatie van *Power-to-X* en het vervoer van CO₂ in het kader van de European Clean Hydrogen Alliance van de Europese Commissie;
- deelnemen aan de uitwerking van een regulatorisch kader voor de markt van waterstof;
- investeringen in vervoerfaciliteiten blijven stimuleren door gebruik te maken van de rekening voor de opbouw van "veilingpremies" om de congestie op de *entry*- en *exit*punten van het netwerk te verminderen in overeenstemming met het NC TAR;
- ervoor zorgen dat deze nieuwe investeringen compatibel zijn met het transport van waterstof om te anticiperen op de ontwikkeling van de waterstofmarkt en deze te stimuleren.

3.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.3.2.	Een nieuwe waarde vaststellen voor de kleine aanpassing en/of neutraliseringsheffing van Balansys	Q1	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Opvolging en analyse van projecten van Elia in het kader van stimulansen voor de bevordering van het evenwicht van het net in 2024	Q1-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van het tariefverslag voor 2023 (Elia; <i>ex post</i>)	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven

⁵⁸ Deze investeringen zijn opgenomen in beslissing (B)658E/80 van 9 februari 2023.

3.3.2.	Beslissing met betrekking tot de vaststelling van de te verwezenlijken doelstellingen in 2025 in het kader van de stimulans voor de bevordering van het netevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 (discretionaire stimulans) van de tariefmethodologie	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van de jaarlijkse tariefverslagen (Fluxys Belgium), met inbegrip van de beslissing over de saldi van de beheersbare en niet-beheersbare kosten	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van de jaarlijkse tariefverslagen, met inbegrip van de beslissing over de saldi (Fluxys LNG)	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van het tariefverslag van Interconnector	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Toezicht houden op de correcte toepassing van de tariefmethodologie (elektriciteit)	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Toezicht houden op de correcte toepassing van de tariefmethodologie (aardgas)	Q2-Q3	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Beslissing over het voorstel van Elia over de waarden van de tarieven van de openbare dienstverplichtingen (ODV's) en toeslagen voor het jaar 2025	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven

3.4. THEMA 9: ONTWIKKELING EN OMKADERING VAN DE MARKTEN VAN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN (ELEKTRICITEIT)

3.4.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG ondersteunt de ontwikkeling van de specifieke markten voor de ondersteunende diensten. Zo kan hun bijdrage aan het beheer van het elektriciteitssysteem gebeuren in optimale technisch-economische omstandigheden en kan er een maximaal aantal spelers deelnemen, zowel op het gebied van productie, het beheer van de vraag als de opslag van elektriciteit.

Voor wat betreft de reservetypes voor balancering (FCR, aFRR en mFRR) zal de CREG in 2024 verder streven naar de Europese integratie van deze ondersteunende balanceringsdiensten, een veralgemening van de kortetermijnproducten en de openstelling van de reserveproducten voor balancering voor nieuwe hulpmiddelen, zoals de vraag, de kleinschaligere productie, met inbegrip van de decentrale en intermitterende productie, en de batterijen.

Deze ontwikkelingen, die ernaar streven om de levering van deze diensten technologisch neutraal te laten plaatsvinden en diensten te contracteren dicht bij de leveringsperiode, maken deel uit van een

strategie die op Europees en nationaal niveau werd ontwikkeld in overleg met alle marktspelers en waarvan de implementatie over meerdere jaren loopt.

De inwerkingtreding van de Europese platformen voor de uitwisseling van aFRR en mFRR in de loop van 2022 en 2023, met een mogelijkheid tot uitstel van toetreding tot en met 2024, is hierbij een belangrijke mijlpaal waaraan de CREG heeft meegewerkt. Na aansluiting van Elia op deze Europese platformen zal de CREG de bijbehorende baten en kosten monitoren.

In uitvoering van de wet van 13 juli 2017⁵⁹ blijft de CREG werken aan de uitbreiding van de toepassing van het mechanisme voor energieoverdracht op de aFRR-markt en op de laagspanning. Ze zal de werking evalueren van de mechanismen die al in 2022 werden goedgekeurd. Ze zal ook de realisatie van de opdracht voor het beheer van vraagflexibiliteitsgegevens met een energieoverdracht door de transmissienetbeheerder blijven controleren.

Binnen het kader van de energietransitie en de consumentgerichte ontwikkeling van de elektriciteitsmarkten bepaald binnen de CEP, werkt de CREG aan het verminderen van de obstakels voor deelname aan energiebalanceringsmarkten. De CREG zal hiervoor enerzijds evoluties op gewestelijk niveau, die de markttoegang moeten vergemakkelijken en toelaten, opvolgen en anderzijds op Europees en federaal niveau streven naar een aanpassing van de marktregels, daar waar nodig. Concreet zal de CREG in 2024 de nieuwe regels van de aFRR-reservemarkt evalueren die in 2023 in werking zijn getreden, ter ondersteuning van de deelname van nieuwe, flexibele eenheden. Bovendien zal de CREG actief blijven werken, binnen de *Electricity Balancing Task Force*, aan de uitwerking van een netcode in het kader van artikel 59.1(e) CEP om de actieve deelname van de vraag te bevorderen, met inbegrip van de regels voor de aggregatie, de opslag van energie en het beheer van de vraag.

Sinds de stijging van de gasprijzen sinds juli 2021, zijn de reservatiekosten voor de aankoop van FRR-reserves ook sterk gestegen. Meer bepaald zijn de aankoopkosten van aFRR-reserves in 2022 ten opzichte van 2020 met een factor zeven gestegen. Daarom zal de CREG in 2024 net zoals in 2022 en 2023 aandacht besteden aan de evaluatie van de FRR-dimensioneringsregels, met als doel, desgevallend, de stijging van aankoopkosten voor aFRR-reserves zoveel mogelijk te beperken. Deze verbeteringen kunnen onder andere het efficiënter gebruik van onbalansnetting en het prijs-elastisch maken van de aFRR-noden op basis van de gemeten FRCE-kwaliteit omvatten. De CREG zal besprekingen voeren met ACER om één of meer van haar beslissingen aan te passen zodat eventuele verbeteringen kunnen aangebracht worden. Daarenboven zal de CREG verder de obstakels voor de deelname aan de aFRR-balanceringsmarkt proberen te verminderen, zodat niet-gasgestookte eenheden effectief kunnen concurreren met bestaande eenheden. Daarnaast plant de CREG maatregelen om de cybersecurity te verhogen, met oog op de toepassing van een goede trade-off tussen enerzijds verhoging van de vereisten die van toepassing zijn op eenheden of groepen die reserves leveren, en anderzijds de vermindering van de belemmeringen om aan de markt deel te nemen.

Reflectie over de black-startdienst en de dienst voor de regeling van de spanning en de reactieve energie (gestart in 2018 in het kader van discretionaire stimulansen) die als doel hadden te komen tot nieuwe efficiënte marktmechanismen, leidden tot verschillende voorstellen om de standaardcontracten van Elia te wijzigen. Toch zijn er nog nieuwe voorstellen van typecontracten noodzakelijk om de volledige implementatie van de toekomstige veranderingen van het *design* in de komende jaren mogelijk te maken. Deze marktmechanismen moeten Elia toelaten om over de nodige middelen te beschikken om dit te realiseren en dit tegen de laagste prijzen. In 2024 zal de CREG toezien op de goede toepassing en de evolutie van de typecontracten (om de resterende toekomstige

⁵⁹ Wet van 13 juli 2017 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit, B.S., bl. 73467 -73469.

wijzigingen van het *design* te implementeren rekening houdend met de mogelijke evoluties van de bepalingen in de elektriciteitswet inzake de procedures voor aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten), de goede werking van de marktmechanismen en het niet manifest onredelijke karakter van de prijzen.

3.4.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *De markt van de ondersteunende balanceringsdiensten ontwikkelen en omkaderen*

In het kader van de methodologie voor de vaststelling van de volumes van de aFRR- en mFRR-reserve zal de CREG de regels met betrekking tot het evenwicht, de volumes en de kosten van de ondersteunende diensten blijven evalueren en indien nodig aanpassen. In het bijzonder in het kader van de hoge gasprijzen die worden vastgesteld, zal de CREG extra aandacht schenken aan het optimaliseren van de noden van aFRR-reserves in functie van de FRCE-kwaliteit en de kosten om deze aFRR-reserves aan te kopen.

In 2024 zal de CREG de door Elia ingediende voorstellen met betrekking tot de aanpassing van de marktwerkingsregels voor de compensatie van de kwartieronevenwichten, analyseren en desgevallend goedkeuren (balancing).

De CREG zal eveneens de opvolging waarborgen van de beslissingen uit het verleden, waarvan het effect in 2024 begint of aanhoudt.

Voorts zal de CREG de resultaten van de kortetermijnveilingen voor de FCR-, aFRR-, en mFRR-reserves analyseren wat de beschikbaarheid van de ingediende biedingen en de aangeboden prijzen betreft.

In 2024 zal de CREG als waarnemer blijven deelnemen aan zowel de activiteiten van de *Working Group Balancing* van de *User's Group* van Elia met betrekking tot de ontwikkeling van de marktregels voor de compensatie van de kwartieronevenwichten en als aan haar *Task Force "ICAROS"* betreffende de aanpassing van het CIPU-concept aan de nieuwe Europese netwerkcodes en de uitbreiding ervan tot de decentrale vraagmiddelen.

De CREG zal ook bilaterale vergaderingen met de verschillende marktspelers houden. Het doel daarvan is de coherentie te verzekeren tussen de toekomstige evoluties van de balanceringsmarkten en de verwachtingen van de marktspelers.

De CREG volgt ook de actuele initiatieven gericht op de realisatie van de Europese integratie inzake evenwichtssystemen, door onder andere deel te nemen aan de *Task Force Electricity Balancing* van ACER voor wat de implementatie van de EB GL (netcode) op Europees niveau betreft. De gevolgen van de inwerkingtreding van de beslissingen genomen in het kader van een Europese netwerkcode met betrekking tot de balancing, zullen de komende jaren verder opgevolgd en ondersteund worden door de CREG. Het gaat daarbij onder meer over de goedkeuring van nieuwe regels ter zake⁶⁰, de implementatie van internationale platformen voor de reservering van primaire reservecapaciteit (FCR) en de activering van energiebiedingen betreffende de secundaire en tertiaire reserves (aFRR en mFRR) en voor de *netting* van de onevenwichten tussen RFP-blokken. Er tekenen zich eveneens op het gebied van het evenwicht en van het ontwerp van de elektriciteitsmarkt nog andere uitdagingen af:

- de komst van nieuwe spelers op de productiemarkt en hun deelname aan de ondersteunende diensten;

⁶⁰ Voorstel van nieuwe regels ("*Terms and conditions*") door de netbeheerder die goedgekeurd moeten worden door de regulator op nationaal niveau en van die welke voorgesteld werden door de betrokken netbeheerders en goedgekeurd moeten worden door de betrokken regulatoren op internationaal niveau.

- de deelname van de vraag aan de ondersteunende diensten en de verschillende groothandelsmarkten;
- de continue harmonisatie van verschillende regels en mechanismen om het elektriciteitssysteem in Europa te balanceren.

Concreet zal de CREG actief meewerken aan de uitwerking van een netcode in het kader van de actieve deelname van de vraag met inbegrip van de regels over aggregatie, de opslag van energie en het beheer van de vraag.

In de loop van het jaar 2024 zal de CREG de uitvoering van de projecten door Elia verifiëren en, indien nodig, bevorderen, rekening houdend met beslissing 658E/79 over de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht in 2024.

➤ *De dienst voor het beheer van de spanning en de reactieve energie*

In 2022 heeft de CREG de nieuwe versie van de voorwaarden, met inbegrip van het typecontract, over de rol van de *voltage service provider*⁶¹ die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2023, goedgekeurd. De CREG heeft echter denkoefeningen gevraagd over verschillende punten van het typecontract en heeft (in het kader van de stimulansen voor de bevordering van het systeemevenwicht in 2023) een nieuwe studie gevraagd over het ontwerp van de dienst voor het beheer van de spanning en de reactieve energie om de kosten ervan te verminderen terwijl de beschikbaarheid van voldoende regelvermogen wordt verzekerd. De studie zal duidelijk maken of er in 2024 maatregelen nodig zijn.

In 2024 zal de CREG, in het geval Elia een offerteaanvraag voor de levering van de dienst in 2025 organiseert, het al dan niet manifest onredelijke karakter evalueren van de prijs van de offertes. Indien nodig zal de CREG beslissingen opstellen die een openbare dienstverplichting opleggen aan een leverancier van de reactieve vermogensdienst overeenkomstig artikel 30 van de wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

➤ *Toepassing van de Europese netcode Emergency and Restoration en de hersteldiensten*

De CREG ziet toe op de toepassing van verordening (EU) nr. 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.

In 2023 heeft de CREG de nieuwe versie van de type-overeenkomst voor hersteldiensten⁶² alsook een eerste versie van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten voor de periode 2024-2026 goedgekeurd. De CREG heeft echter met aandrang haar vraag aan Elia herhaald om alles in het werk te stellen om het toekomstige ontwerp van de black-startdienst zoveel als technisch en efficiënt mogelijk aan te passen om de deelname eraan zo ruim mogelijk open te stellen. Hiertoe verwacht de CREG van Elia een nieuw voorstel voor de type-overeenkomst voor hersteldiensten en van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten van toepassing van 2027 te ontvangen ten laatste begin 2024.

⁶¹ De vorige versie van de voorwaarden met betrekking tot de rol van *voltage service provider* (of T&C VSP) werd in 2021 door de CREG goedgekeurd voor de periode van 1 januari 2022 tot 31 december 2022.

⁶² De vorige versie van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, met inbegrip van de typeovereenkomst voor hersteldiensten, werd in 2020 door de CREG goedgekeurd voor de periode 2021-2023.

Op verzoek van de minister van Energie zal de CREG in 2024 eveneens een advies geven over wijzigingen van het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan die de minister van Energie moet goedkeuren op voorstel van de transmissienetbeheerder. Deze plannen maken deel uit van de Europese netcode *Emergency and Restoration*.

3.4.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.4.2.	<i>Ex-post</i> verslag aan ACER over het gebruik van de congestie-inkomsten van de netbeheerder van het jaar 2023	Q1	As: Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de Europese regulering
3.4.2.	Beslissing over het voorstel van Elia over het gebruik van de congestie-inkomsten in 2025	Q1	As: Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de Europese regulering
3.4.2.	Desgevallend, verslag over de offertes voor de dienst voor de regeling van de spanning en de reactieve energie in 2025	Q3	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen
3.4.2.	Desgevallend, verslag over de offertes voor de black-startdienst vanaf 2027	Q3	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen
3.4.2.	Op vraag van de minister van Energie advies geven over wijzigingen van het systeembeschermingsplan en het herstelplan bedoeld in de Europese netcode <i>Emergency and Restoration</i>	2024	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	Desgevallend, advies geven over het testplan van de transmissienetbeheerder	2024	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	Beslissing omtrent de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het vermogen van de FCR-, aFRR- en mFRR-reserve voor	<i>Ad hoc</i> (hangt af van de datum van indiening)	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen

	2023 of het equivalent ervan als gevolg van nieuwe Europese netwerkcodes	van het voorstel van Elia)	
3.4.2.	Beslissingen omtrent het eventuele voorstel van de transmissienetbeheerder met betrekking tot de aanpassing van de werkingsregels van de markt in verband met de compensatie van de kwartieronevenwichten (balancing) met inbegrip van die betreffende de modaliteiten en voorwaarden voor de levering van balanceringsdiensten	<i>Ad hoc</i> (waarschijnlijk verschillen de beslissingen per jaar waarvan de data afhangen van de data waarop Elia de voorstellen indient)	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen

3.5. THEMA 10: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

3.5.1. Doelstellingen van de CREG

Het gereguleerd kader van vandaag vindt haar grondslag in de bepalingen van het Derde Energiepakket en het *Clean Energy Package* die respectievelijk in werking zijn getreden in 2009 en 2019. Vanwege de hoge energieprijzen ingevolge de oorlog in Oekraïne, zijn in 2023 aanpassingen uitgewerkt aan het elektriciteitsmarktmodel door de Europese instanties die in 2024 dienen geïmplementeerd te worden. De CREG zal niet nalaten om de Belgische overheid, indien nodig, te adviseren om tot een zo efficiënt mogelijke regulering van de geïntegreerde interne energiemarkt te komen. De CREG zal daartoe ook haar eigen regulatoire documenten desgevallend aanpassen en op Europees niveau nauw blijven samenwerken met ACER en de andere regulatoren zowel binnen de CEER- als de ACER-structuur.

Tegelijkertijd blijft de Europese Commissie strijden tegen de klimaatverandering en de impact op het milieu. Op basis van de nieuwe groeistrategie voor de Europese Unie, i.e. de Europese *Green Deal*, moet het wetgevend kader voor de energiesector aangepast worden, in het bijzonder ingevolge het *'Fit for 55' package*⁶³ en het wetgevend pakket voor waterstof en koolstofvrij gas⁶⁴. Hierbij worden niet alleen de doelstellingen inzake energie-efficiëntie, broeikasgasuitstoot en het aandeel van hernieuwbare bronnen in de energiemix scherper gesteld, maar wordt ook een doorgedreven aanpassing van het wetgevend kader van aardgas met het oog op hernieuwbare (in het bijzonder waterstof) en koolstofvrije gassen vooropgesteld.

Van de Europese thema's inzake regulering waaraan de CREG in 2024 bijzondere aandacht zal besteden, vermelden we de verwezenlijking van de eengemaakte interne energiemarkt met o.a. de verdere implementatie van de netwerkcodes en de richtsnoeren, de ontwikkeling van geïntegreerde energienetwerken voor het vervoer van hernieuwbare energie en koolstofvrij gas, de integratie van de

⁶³ Communication of the EC 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality.

⁶⁴ Hydrogen and decarbonised gas market package (europa.eu).

regionale markten (zie ook thema 7), de opvolging en de analyse van projecten van algemeen belang (*Projects of Common Interest* - PCI) binnen het kader van de richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, de controle van de door ENTSO-E en ENTSO-G tienjarige ontwikkelingsplannen en de uitbouw van het verdere wetgevend kader rond de *offshore* hernieuwbare energieproductie.

De CREG zal in het kader hiervan toezien op de uitwerking van de volgende drie principes:

- 1) De efficiënte en duurzame investeringen die passen in het door Europa uitgewerkte kader voor de energietransitie: bij het opstellen van de principes voor het marktmodel moeten de activiteiten van de CREG het mogelijk maken doeltreffende investeringssignalen te geven om een veilige, duurzame en in de toekomst betaalbare voorziening te waarborgen. Bovendien moet de activiteit van de regulator duidelijk aansluiten op de ontwikkeling van de geïntegreerde markten door het elimineren van drempels die de introductie van hernieuwbare energie belemmeren. Het regelgevend kader en de politieke oriëntatie moeten de markt in de mogelijkheid stellen doeltreffend tegemoet te komen aan de gewenste klimaat- en milieudoelstellingen.
- 2) De efficiënte en transparante werking van het energiesysteem: de consument is gebaat bij het doeltreffende gebruik van de bestaande en toekomstige infrastructuur binnen het volledige geïntegreerde systeem (netten en productie/belasting). De regelgevende omkadering moet het goede signaal geven voor een economische verdeling en een doeltreffende exploitatie.
- 3) De competitieve markten die werken in het belang van alle consumenten: de creatie van competitieve markten zou meer doeltreffende resultaten moeten opleveren voor de consumenten (door de facturen te verlagen). De vooropgestelde energietransitie dient een sociaal rechtvaardige en betaalbare transitie te zijn, waarbij ongelijkheid en energiearmoede dient opgevolgd en vermeden te worden. Goed werkende groothandelsmarkten zijn belangrijk voor een goede werking van de kleinhandelsmarkten. De concurrentie moet op die manier rekening houden met alle termijnen, marktsegmenten en producten.

Deze drie principes zouden de basis moeten vormen van elke beslissing betreffende het beleid waaraan de CREG deelneemt.

De CREG zal in 2024 een actieve rol spelen binnen ACER en de CEER ter bevordering van een stabiel en efficiënt regelgevend kader in het belang van de consument.

3.5.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Governance en regulatorisch kader*

Binnen de CEER en meer bepaald de *Regulatory Benchmarking Work Stream* (RBM WS) worden gewoonlijk alle aspecten van de *governance* van NRA's geanalyseerd. In 2024 zal de CREG verder meewerken aan de uitwisseling van ervaringen tussen regulatoren en belanghebbenden over instrumenten en processen voor een dynamische regelgeving binnen het gereguleerd kader. Dit is een doorlopend werk en bestaat uit het produceren van presentaties en diverse papers en waarover de Europese Commissie op 25 juli 2023 een *Staff Working Document* heeft gepubliceerd⁶⁵. In diezelfde context zal een verdere opvolging gebeuren van de toekomstige verordeningen en richtlijnen die de Europese Commissie zal produceren.

⁶⁵ [Staff Working Document on Guidance on regulatory sandboxes, testbeds, and living labs in the EU, with a focus section on energy.](#)

Tevens zal de CREG in 2024 meewerken aan een Europese analyse van de onafhankelijkheid van energieregulators. Dat gaat hand in hand met het vergelijken van de taken en plichten van de verschillende nationale regulators: hun middelen, hun verantwoordelijkheden, ... De regelgevingsmodellen op nationaal niveau verschillen namelijk aanzienlijk en energieregulators krijgen steeds meer (diverse) taken via EU- en nationale wetgeving. De CREG hoopt hieruit meer inzicht te putten hoe ze in dit verband met haar onafhankelijkheid dient om te gaan.

De CREG zal ook meewerken aan een document dat zal uitgewerkt worden binnen de CEER, waarbij de bijkomende taken die de meest recente Europese regelgeving aan de Nationale Energieregulators (heeft) toegekend of zal toekennen.

In 2024 zal voor zowel elektriciteit als gas rekening moeten gehouden worden met wijzigingen aan het marktdesign. Voor de aardgasmarkt blijft het integreren van gassen uit hernieuwbare bronnen, zoals waterstof en koolstofarme gassen, een prioriteit, terwijl er specifiek voor waterstof een marktmodel dient uitgewerkt te worden (zie thema 11).

Voor de elektriciteitsmarkt staat de implementatie van de nieuwe netwerkcode inzake *cyber security* op de agenda, terwijl de netwerkcode voor flexibiliteit uit vraagbeheer zal gefinaliseerd worden. Bijkomend dienen de voorstellen geïmplementeerd te worden om de lange termijnmarkt te ondersteunen, om de consument te beschermen tegen een te grote volatiliteit van de prijzen en hem te helpen de juiste contractkeuzes te maken.

Het werk dat de CREG op dit gebied verricht, wordt gecoördineerd met de gewestregulators voor zover de materies onder hun bevoegdheid vallen en met de overige bevoegde autoriteiten op federaal niveau.

➤ *Richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur*

De CREG zal blijven werken aan een efficiënte energie-infrastructuur die het vrije verkeer van energie over de grenzen heen en het transport van energie afkomstig van nieuwe en koolstofneutrale energiebronnen waarborgt, waardoor niet alleen de handel in energie, maar ook de bevoorradingszekerheid worden verbeterd. Met het oog op de realisatie van de doelstellingen inzake koolstofvrije economie en energietransitie zal de CREG verder werken aan de integratie van de elektriciteits- en gassector.

De CREG zal de *North-South Interconnections (NSI) West Gas Regional Group*, de *North-South Interconnections (NSI) West Electricity Regional Group* van de Europese Commissie blijven steunen in het kader van de implementatie en de controle van de TEN-E-verordening (verordening 2022/869⁶⁶) en de selectie en *monitoring* van projecten van gemeenschappelijk belang. Daarnaast zal de CREG ook verder de werkzaamheden van de *North Seas Energy Cooperation (NSEC)* van de betrokken lidstaten en de Europese Commissie opvolgen en actief participeren in de samenwerking met de Algemene Directie Energie in de *North Seas Energy Cooperation Support Group 1 "Hybrid and joint projects"* en *Support Group 4 "Delivering 2050"* (deze laatste met focus op de "*challenges ahead to 2050*") die er deel van uitmaken.

In deze context en met name wat betreft de Belgische PCI's die focussen op offshore investeringen en op nieuwe investeringen die helpen de toekomstige bevoorradingscrisis aan te pakken en dus toekomstbestendig zijn, zal de CREG blijven deelnemen aan de verschillende Europese regionale werkgroepen. Deze werkgroepen verstrekken adviezen met betrekking tot de selectie en de

⁶⁶ Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013.

monitoring van de PCI's teneinde de projecten die het algemeen belang dienen, te ondersteunen. De CREG zal bovendien de invoering van de (grensoverschrijdende) ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau opvolgen. Zij overlegt hiervoor met de regelgevende instanties van de buurlanden voor wat betreft de uitwerking van een eventuele grensoverschrijdende toewijzing van investeringskosten voor projecten die over de grenzen heen netto baten opleveren. Deze beslissingen worden gebaseerd op een grensoverschrijdende kosten-batenanalyse. Ook wordt erop toegezien dat er geen belemmeringen voor potentiële investeringen worden gecreëerd en dat bestaande worden weggewerkt.

➤ *Optimalisatie van de werking, de controle en het aanbod van transmissiecapaciteiten in de infrastructures*

Wat elektriciteit betreft, zal bijzondere aandacht worden besteed aan de toepassing van de nieuwe voorschriften inzake de toegang tot en de optimalisatie van het gebruik van de grensoverschrijdende infrastructuur. Net als in 2023 zal de CREG haar inspanningen met betrekking tot de implementatie van de richtsnoeren, volgend uit de verordening (EU) nr. 2019/943 verderzetten, namelijk:

- de “marktgerichte” richtsnoeren:
 - CE 2015/1222: *Capacity Allocation & Congestion management (CACM)*, inwerkingtreding op 24 juli 2015;
 - CE 2016/1719: *Forward Capacity Allocation (FCA)*, inwerkingtreding op 26 september 2016;
 - CE 2017/2195: *Electricity Balancing (EB GL)*, inwerkingtreding op 23 november 2017.
- de richtsnoer en de netwerkcode inzake “Operations”:
 - CE 2017/1485: *System operations (SO GL)*, inwerkingtreding op 2 augustus 2017;
 - CE 2017/2196: *Emergency and Restoration (E&R)*, inwerkingtreding op 18 december 2017.
- de netwerkcodes inzake “Connection”:
 - CE 2016/631: *Requirements for Generators (RfG)*, inwerkingtreding op 14 april 2016;
 - CE 2016/1447: *High Voltage Direct Current (HVDC)*, inwerkingtreding op 26 augustus 2016;
 - CE 2016/1388: *Demand Connection Code (DCC)*, inwerkingtreding op 14 april 2016.

De coördinatie met de andere regulatoren, ACER, de transmissienetbeheerders en de benoemde elektriciteitsmarktbeheerders volgt rechtstreeks uit de bepalingen van de richtsnoeren, de netwerkcodes en de Verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulatoren (herschikking).

Alle wijzigingen die de CREG aanbrengt in de regulatoire basisdocumenten en die hun oorsprong vinden in relevante discussies binnen het Europees kader dienen continu te worden overlegd met de marktspelers. Het betreft meer bepaald:

- De opvolging van de eventuele aanpassing van het marktmodel en de mogelijke gevolgen ervan voor het gebruik van de interconnecties. Het capaciteitsaanbod wordt hoofdzakelijk beïnvloed door het toegepaste marktmodel en de wisselwerking met de aangrenzende netten.

De ontwerpvoorstellen kaderen in de CACM, FCA en EB GL richtsnoeren en de CREG streeft ernaar te zorgen dat de voorstellen conform zijn met de Europese richtlijnen, in het bijzonder met verordening (EU) 2019/943. De controle gebeurt op basis van rapporten van transmissienetbeheerders en/of energiebeurzen, externe studies en eigen analyses op basis van monitoringdata.

- In het kader van de werkzaamheden binnen ACER, neemt de CREG deel aan de controle van de NEMO's (Nominated Electricity Market Operators, cf. artikel 4, (1), van verordening (EU) nr. 2015/1222), in het bijzonder voor wat betreft de operationele en boekhoudkundige scheiding van hun gereguleerde en commerciële activiteiten.
- Waar de methodologieën en voorwaarden volgend uit de richtsnoeren (CACM, FCA, EB en SO) reeds zijn goedgekeurd, zal de CREG in samenspraak met de andere betrokken regulerende instanties en ACER toezien op de effectieve implementatie ervan. De inwerkingtreding in overeenstemming met de reeds goedgekeurde methodologieën en voorwaarden is immers een noodzakelijke stap in het tot stand komen van de ééngemaakte elektriciteitsmarkten.
- De implementatie van de bepalingen in de verordening (EU) 2019/943, in het bijzonder de artikelen 14 tot en met 17 met betrekking tot het toegang tot het net en congestiebeheer. De CREG zal in het bijzonder toezien op de naleving van de verplichting om een minimale capaciteit van 70% van de interconnectiecapaciteit ter beschikking van de marktdeelnemers te stellen en zal hiertoe, in nauw overleg met Elia, de andere regulerende instanties en ACER, de bepalingen in artikel 16, achtste en negende lid, implementeren.
- In het kader van de implementatie van de SO GL voor de CREG, om de projecten en de implementatie van de methodologieën op te volgen, waaronder: de uitwisseling van gegevens en informatie inzake veiligheid tussen transmissienetbeheerders, distributienetbeheerders, netgebruikers en regionale coördinatoren, het opstellen van gemeenschappelijke netwerkmodellen voor de gecoördineerde analyses van de veiligheid van het net en het gebruik van zogenaamde remediërende acties, het behoud van de kwaliteit van de frequentie en de evaluatie van de regionale *adequacy* opvolgen.

De CACM Verordening omvat een reeks bepalingen met betrekking tot de aanwijzing, de *monitoring* en de eventuele intrekking van de aanwijzing van NEMO's. In toepassing van het Koninklijk Besluit van 2005⁶⁷ is niet de CREG, die een adviserende rol heeft, maar de Minister voor Energie bevoegd voor deze zaken. De CREG zal, net als in 2023, haar medewerking verlenen aan ACER in het kader van de herziening van de CACM Verordening. In dit kader werd ACER gevraagd om, in samenwerking met de regulerende instanties, een aanbeveling op te stellen waarin beargumenteerde wijzigingen aan de CACM Verordening worden voorgesteld. Deze is opgesteld en gepubliceerd op 20 december 2021. De CREG zal haar expertise in deze materie delen met de FOD Economie, ter ondersteuning van het verdere wetgevende proces dat door de Europese Commissie wordt georganiseerd. De CREG zal ook met ACER samenwerken aan een toekomstige herziening van de FCA-regelgeving, waarvoor ACER gevraagd zou kunnen worden om in 2024 een aanbeveling uit te brengen met gemotiveerde wijzigingsvoorstellen.

➤ *Gasplatform*

De CREG neemt, in coördinatie met de Algemene Directie Energie en Fluxys Belgium, deel aan de regelmatige vergaderingen georganiseerd binnen het Benelux-secretariaat met als doel de internationale coördinatie van de conversie van L-gas naar H-gas in de betrokken landen (België,

⁶⁷ Koninklijk Besluit van 20 oktober 2005 met betrekking tot de oprichting en de organisatie van een Belgische markt voor de uitwisseling van energieblokken.

Duitsland, Frankrijk en Nederland). Deze coördinatievergaderingen zijn belangrijk voor een internationale afstemming van de nodige acties in de verschillende landen. Bovendien beschouwen de betrokken Nederlandse instanties het Gasplatform als het internationale forum om de recente ontwikkelingen en beleidsacties ten aanzien van de L-gasproductie in Nederland te melden aan de L-gas afnemende landen. De CREG levert vooral input met betrekking tot de vrijwaring van de marktwerking tijdens de uitfasering van L-gas en een zo efficiënt mogelijk verloop om tot een geïntegreerde aardgasmarkt te komen die nog enkel bestaat uit één gaskwaliteit (H-gas). België heeft in 2021 in dit platform aangekondigd dat de volledige omschakeling van de Belgische aardgasmarkt tegen eind 2024 zal gebeurd zijn. De doorvoer van L-gas van België naar Frankrijk zal echter doorgaan zolang de Franse markt transmissiecapaciteit nodig heeft en volgens het huidige tijdschema niet later dan 2030.

Deze activiteiten worden in 2024 voortgezet en zelfs uitgebreid met bijkomende activiteiten die hun oorsprong vinden in de herziene SoS-regulering (EU) nr. 2017/1938 die onder meer de uitwerking oplegt van regionale risicoanalyses, preventieve actieplannen en noodplannen en in eventuele output van het nieuw Europees gemeenschappelijk energieaankoopplatform⁶⁸.

3.5.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.5.2.	De coördinatie tussen regulatoren, transmissienetbeheerders en benoemde elektriciteitsmarktbeheerders bevorderen en de implementatie van de CACM-richtsnoer via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Meewerken in het kader van de herziening van de FCA-richtsnoer aan een aanbeveling met beargumenteerde wijzigingsvoorstellen.	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De coördinatie tussen regulatoren en transmissienetbeheerders bevorderen en de implementatie van de FCA-richtsnoer via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De implementatie van de EB GL via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Al dan niet samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau, afhankelijk van geval tot geval

⁶⁸ [First meeting of EU Energy Purchase Platform \(europa.eu\)](https://europa.eu).

3.5.2.	De implementatie van de SO GL via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Al dan niet samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau, afhankelijk van geval tot geval
3.5.2.	De implementatie van de netwerkcode E&R via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Bijdragen tot de implementatie van de netwerkcodes RfG, HVDC en DCC	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Bijdragen tot de implementatie van de netwerkcode inzake cyber security	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Bijdragen aan de uitwerking van de netwerkcode voor flexibiliteit uit vraagbeheer	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Binnen de <i>North Seas Energy Cooperation (NSEC)</i> van de Europese Commissie deelnemen aan de <i>NSEC Support Group 1 “Hybrid and joint projects”</i> en <i>Support Group 4 “Delivering 2050”</i> (in samenwerking met de Algemene Directie Energie) en bijdragen tot de <i>deliverables</i> ervan	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De invoering van de (grensoverschrijdende) ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau volgen	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Binnen CEER samenwerken om ervaringen uit te wisselen over instrumenten en processen van dynamische regulering	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van en bijdrage tot de CEER analyse over de onafhankelijkheid van energieregulators in de Europese Unie	Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van de toekomstige verordeningen en richtlijnen op het gebied van energie die de Europese Commissie zal ontwikkelen, in het	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de

	bijzonder met betrekking tot de update van de gas- en elektriciteitsmarkt		instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Deelnemen aan de <i>Hydrogen Interconnections in Western Europe</i> (HI West) <i>Regional Group</i> en de <i>North-South Interconnections (NSI) West Electricity Regional Group</i> van de Europese Commissie	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van initiatieven gericht op de bouw van nieuwe voorzieningen die het aanbod van vervoerscapaciteit beïnvloeden	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van het ontwerp en de implementatie van het marktmodel voor het gebruik van de interconnecties met de buurlanden	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Toezicht houden op de effectieve implementatie van de reeds goedgekeurde methodologieën en voorwaarden volgend uit de richtsnoeren (CACM, FCA, EB en SO)	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Toezicht houden op de naleving van de verplichting om een minimale capaciteit van 70% van de interconnectiecapaciteit	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Deelnemen aan de vergaderingen van het gasplatform binnen het Benelux-secretariaat met als doel de internationale coördinatie van de conversie van L-gas naar H-gas in de betrokken landen (België, Duitsland, Frankrijk en Nederland)	2024	Gereguleerde activiteiten – Samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau

3.6. THEMA 11: REGULEREN VAN DE WATERSTOFMARKT

3.6.1. Doelstellingen van de CREG

De wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen (hierna: “H2-wet”) werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 25 juli 2023. De H2-wet is in werking getreden 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad, hetzij op 4 augustus 2023.

Met deze wet voert de Belgische Staat een regelgevend kader in voor het vervoer van waterstof per pijpleiding.

De H2-wet legt de procedure en voorwaarden vast voor de aanduiding van een gereguleerde waterstofvervoersnetbeheerder voor het Belgisch grondgebied. Deze beheerder zal onder meer verantwoordelijk zijn voor:

- het opstellen en uitvoeren van een netontwikkelingsplan in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Planbureau;
- een investeringsprogramma voor de waterstofvervoersinfrastructuur;
- het verlenen van een open en niet-discriminerende toegang tot het waterstofvervoersnet aan gereguleerde tarieven;
- het garanderen van de kwaliteit van de waterstof die via dit netwerk zal worden vervoerd.

Daarnaast bepaalt de H2-wet het vergunningskader en het beheerregime waaraan deze beheerder zal worden onderworpen, evenals een bijzonder regime van toepassing op reeds bestaande waterstofvervoersnetten.

De H2-wet legt ook de rechten en verplichtingen van de waterstofvervoersnetbeheerder vast, alsook de taken en bevoegdheden van de CREG als regulerende instantie.

Tot slot, verwijst de H2-wet naar uitvoeringsbesluiten en de beslissingen te nemen door de CREG in opmaak van onder meer de gedragscode, de tariefmethodologie en de procedure voor de uitwerking van het netontwikkelingsplan.

De doelstellingen van de CREG met betrekking het reguleren van de Belgische waterstofmarkt zijn gegroepeerd rond de volgende elementen:

- de certificering van de waterstofvervoersnetbeheerder;
- een advies over het netontwikkelingsplan dat tweejaarlijks wordt opgesteld door de waterstofvervoersnetbeheerder;
- het verstrekken van adviezen over diverse ontwerpen van koninklijke en ministeriële besluiten die de ontwikkeling van een Belgische waterstofmarkt mogelijk maakt;
- het vaststellen van een marktmodel in overleg met de betrokken marktpartijen;
- het vaststellen van een gedragscode die een objectieve en niet-discriminerende toegang verschaft tot het waterstofvervoersnet;
- het vastleggen van een tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien;
- het beheer van bestaande waterstofnetten wanneer zij zijn toevertrouwd aan een onafhankelijke beheerder.

De CREG vestigt de aandacht op het feit dat de H2-wet van kracht is geworden vóór de definitieve totstandkoming van het “gaspackage”⁶⁹. Dit betekent concreet dat de taken die de CREG in de loop van het jaar 2024 zal uitvoeren, mogelijks herzien zullen moeten worden nadat het “gaspackage” van kracht is geworden en/of na omzetting van het gaspackage in nationale wetgeving.

3.6.2. Uit te voeren activiteiten

- *Certificering en aanwijzing van de waterstofnetbeheerder*
- *Beslissing over de certificeringsaanvraag*

⁶⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2021%3A804%3AFIN&qid=1640001545187>

Binnen een termijn van negentig werkdagen te rekenen vanaf de datum van publicatie van de wet in het Belgisch Staatsblad, kan iedere onderneming zijn kandidatuur indienen om gecertificeerd te worden als waterstofvervoersnetbeheerder.

Na het verstrijken van deze termijn, beslist de CREG binnen de zestig werkdagen over de certificeringsaanvraag.

De CREG is vervolgens bevoegd de permanente naleving van de certificeringsvereisten te controleren.

- *Advies over evaluatiecriteria voor de aanwijzing*

Binnen een termijn van negentig werkdagen te rekenen vanaf de datum van publicatie van deze wet in het Belgisch Staatsblad, kan iedere onderneming zijn kandidatuur indienen om te worden aangewezen als waterstofvervoersnetbeheerder.

Na het verstrijken van deze termijn, deelt de CREG binnen de zestig werkdagen aan de Algemene Directie Energie haar advies over de evaluatiecriteria voor de aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder door de minister van Energie, mee.

- *Advies over een voorstel van koninklijk besluit betreffende de criteria voor het toekennen van waterstofvervoersvergunningen*

In de loop van het jaar 2024 kan de Algemene Directie Energie aan de CREG vragen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de criteria voor het toekennen van waterstofvervoersvergunningen.

- *Advies over een voorstel van koninklijk besluit betreffende de procedure voor het toekennen van vergunningen voor de bouw en het beheer van waterstofvervoersinstallaties*

In de loop van het jaar 2024 kan de Algemene Directie Energie aan de CREG vragen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toekenning van vergunningen voor de bouw en het beheer van waterstofvervoersinstallaties.

- *Advies over een voorstel van koninklijk besluit de criteria en een vereenvoudigde procedure voor de toekenning van een waterstofvervoersvergunning aan de waterstofvervoersnetbeheerder*

In afwijking van het koninklijk besluit betreffende enerzijds de criteria voor het toekennen van waterstofvervoersvergunningen en anderzijds de procedure voor het toekennen van vergunningen voor de bouw en het beheer van waterstofvervoersinstallaties, kan de Koning bij besluit de criteria en een vereenvoudigde procedure voor de toekenning van een waterstofvervoersvergunning aan de waterstofvervoersnetbeheerder vaststellen. Weliswaar in het geval dat de waterstofvervoersnetbeheerder de exploitatie of de eigendom overneemt van pijpleidingen waarvoor reeds een geldige vervoersvergunning bestaat, met inbegrip van vervoersvergunningen toegekend overeenkomstig artikelen 3 tot 7 van de gaswet. Zo kunnen deze pijpleidingen verder worden uitgebaat voor het vervoer van waterstof of herbestemd worden voor het vervoer van waterstof, op basis van de in die vergunning opgenomen bepalingen.

In de loop van 2024 kan de Algemene Directie Energie aan de CREG vragen een advies te verstrekken over dit ontwerp van koninklijk besluit.

- *Voorstel voor het verlenen van waterstofvervoersvergunningen betreffende de uitbreiding van bestaande waterstofnetten*

De CREG is bevoegd om voor bestaande waterstofnetten, op basis van de procedures beschreven in artikel 5, §§ 1 en 2 van de H2-wet, een voorstel tot het verlenen van waterstofvervoersvergunningen voor de uitbreiding van bestaande waterstofnetten te richten tot de minister.

- *Advies over een koninklijk besluit betreffende de procedure voor het verlenen van waterstofvervoersvergunningen in verband met uitbreiding van bestaande waterstofnetten*

Alvorens de CREG een voorstel tot het verlenen van waterstofvervoersvergunningen voor de uitbreiding van bestaande waterstofnetten kan richten tot de minister, is de opmaak van een koninklijk besluit vereist dat de procedure vastlegt hoe de minister dit besluit kan nemen. Dit voorstel van koninklijk besluit moet aan de CREG worden voorgelegd voor advies.

In de loop van 2024 kan de Algemene Directie Energie aan de CREG vragen een advies te verstrekken over dit ontwerp van koninklijk besluit.

- *Advies over het netontwikkelingsplan*

De waterstofvervoersnetbeheerder is verplicht om elke twee jaar een netontwikkelingsplan op te stellen. Het netontwikkelingsplan dekt een periode van minstens tien jaar en wordt opgesteld in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau, en desgevallend na overleg met de andere waterstofvervoersnetbeheerders teneinde rekening te houden met hun bestaande infrastructuur en geplande investeringen.

De H2-wet bepaalt niet uitdrukkelijk wanneer de waterstofvervoersnetbeheerder voor het eerst een netontwikkelingsplan moet opstellen. Wel is het zo dat één van de vereisten inzake certificering van de kandidaat-waterstofvervoersnetbeheerder is dat de kandidaat moet aantonen dat hij in staat is de taken als waterstofvervoersnetbeheerder uit te voeren. Eén van deze taken is de opmaak van een netontwikkelingsplan.

De CREG is bijgevolg van oordeel dat het eerste voorstel van een netontwikkelingsplan voor advies aan de CREG zal moeten worden voorgelegd gelijktijdig met het indienen van de kandidatuur-waterstofvervoersonderneming, minstens in de loop van 2024.

- *Toegang tot het waterstofvervoersnet*

De CREG zal in overleg met de betrokken marktpartijen de principes van het marktmodel bepalen en vastleggen.

Op voorstel van de waterstofvervoersnetbeheerder, stelt de CREG op basis van de vastgelegde principes voor het marktmodel, een gedragscode vast betreffende de toegang tot het waterstofvervoersnet, inclusief de standaardcontracten.

De CREG zal na certificering en na aanwijzing door de minister van de waterstofvervoersnetbeheerder deze laatste in de loop van 2024 uitnodigen om een voorstel van gedragscode bij de CREG in te dienen.

- *Gereguleerde tarieven*

De CREG stelt na openbare raadpleging een tariefmethodologie vast.

Op voorstel van de waterstofvervoersnetbeheerder keurt de CREG de tarieven van toepassing op het waterstofvervoersnet goed.

- *Advies over de toepassing van verschillende kwaliteitsnormen die de waterstofvervoersnetbeheerder kan toepassen op beperkte delen van het waterstofvervoersnet dat hij beheert*

De Algemene Directie Energie kan aan de CREG een advies vragen over een ontwerp van ministerieel besluit in afwijking van waterstofkwaliteitsnormen vastgesteld met toepassing van artikel 17, eerste lid, van de H2-wet.

- *Advies over aansluitingen en verbeteringen*

De Algemene Directie Energie kan aan de CREG een advies vragen over een ontwerp van ministerieel bevel om de waterstofvervoersnetbeheerder te verplichten aansluitingen of verbeteringen aan te brengen die de minister noodzakelijk acht, voor zover deze economisch verantwoord zijn of indien een afnemer zich ertoe verbindt de extra kosten te dragen.

- *Advies over de subsidies voor de ontwikkeling van het waterstofvervoersnet*

Op vraag van de Algemene Directie Energie stelt de CREG een advies op over de subsidieaanvraag van de waterstofvervoersnetbeheerder voor de ontwikkeling van het waterstofvervoersnet.

➤ *Bestaande waterstofnetten*

- *Advies over de aanwijzing van de waterstofvervoersnetbeheerder als onafhankelijke beheerder van een bestaand waterstofnet*

Binnen de zestig werkdagen, nadat een eigenaar van een bestaand waterstofnet een verzoek tot aanwijzing als onafhankelijk waterstofvervoersnetbeheerder over zijn bestaand waterstofnet heeft ingediend bij de minister, verleent de CREG hierover een advies aan de Algemene Directie Energie.

- *Vaststelling van het tijdstip en de voorwaarden van overdracht*

Wanneer een eigenaar van een bestaand waterstofnet, die over een geldige waterstofvervoersvergunning beschikt, contact opneemt met de waterstofvervoersnetbeheerder teneinde hem te laten aanwijzen als onafhankelijke beheerder, onderhandelen de partijen te goeder trouw over het tijdstip en de voorwaarden van de overdracht. Wanneer partijen binnen een redelijke termijn geen overeenkomst bereiken, bepaalt de CREG, na raadpleging van de Algemene Directie Energie, het tijdstip en de voorwaarden van overdracht.

- *Vaststelling van een methodologie voor de berekening van de waarde voor opname in de gereguleerde activabasis*

In geval van een aankoop door de waterstofvervoersnetbeheerder van een pijpleiding waarvoor reeds een geldige vervoersvergunning bestaat, met inbegrip van de overeenkomstig artikel 3 tot 7 van de gaswet verleende vervoersvergunningen, en met het oog op het verder beheer van het vervoer van waterstof of met het oog op de herbesteding voor het vervoer van waterstof, stelt de CREG binnen het jaar na de inwerkingtreding van de H2-wet een methodologie vast voor de berekening van de waarde voor opname in de gereguleerde activabasis van de waterstofvervoersnetbeheerder.

- *Goedkeuring investeringen van bestaande waterstofnetten*

De CREG keurt de door de onafhankelijke beheerder geplande investeringen betreffende de bestaande waterstofnetten waarover de onafhankelijke beheerder het beheer uitoefent, goed.

De toepasselijke financiële regelingen betreffende deze investeringen worden eveneens goedgekeurd door de CREG.

- *Vaststellen van een methodologie voor de berekening van een billijke vergoeding*

Wanneer de waterstofvervoersnetbeheerder is aangewezen als onafhankelijke beheerder van een bestaand waterstofnet, heeft de eigenaar van het bestaand waterstofnet voor het gebruik van deze installatie recht op een billijke vergoeding. Deze billijke vergoeding wordt door de waterstofvervoersnetbeheerder betaald.

Voor de berekening van deze billijke vergoeding stelt de CREG een methodologie vast die de toegestane inkomsten bepaalt die nodig zijn om de veiligheid en de kwaliteit van het bestaand waterstofnet te garanderen en die de rendementsdrempel voor de gereguleerde activabasis vastlegt.

- *Samenwerking met de Belgische Mededingingsautoriteit*

In het kader van haar taken betreffende bestaande waterstofnetten en voor zover de waterstofvervoersnetbeheerder is aangewezen als een onafhankelijke beheerder van een bestaand waterstofnet, is de CREG gehouden nauw samen te werken met de Belgische Mededingingsautoriteit

voor de controle op de naleving door de eigenaar van het bestaande waterstofnet van zijn verplichtingen bedoeld in artikel 23, § 2, van de H2-wet.

3.6.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As - Doelstelling
3.6.2.	Beslissing certificeringsaanvraag	Q1 2024	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies evaluatiecriteria	Q1 2024	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies koninklijk besluit betreffende criteria voor het toekennen van waterstofvervoersvergunningen	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies koninklijk besluit betreffende de procedure voor het toekennen van vergunningen voor de bouw en het beheer van waterstofvervoersinstallaties	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies Koninklijk besluit betreffende criteria en vereenvoudigde procedure voor het toekennen van een waterstofvergunning	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies Koninklijk besluit betreffende voor het verlenen van waterstofvervoersvergunning en voor de uitbreiding van bestaande waterstofnetten	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Voorstel betreffende verlenen van waterstofvervoersvergunning voor uitbreiding bestaande waterstofnetten	Ad hoc	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies Koninklijk besluit betreffende de procedure voor het verlenen van waterstofvervoersvergunning voor uitbreiding bestaande waterstofnetten	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt

3.6.2.	Advies netontwikkelingsplan	2024	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststellen van een marktmodel	2024 - 2025	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststellen van een gedragscode betreffende toegang en standaardcontracten	2024 -2025	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststelling tariefmethodologie	2024 - 2025	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Goedkeuring tarieven	Ad hoc (na vaststelling van de tariefmethodologie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies over kwaliteitsnormen	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies over aansluitingen en verbeteringen	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies over subsidieaanvraag voor ontwikkeling waterstofvervoersnet	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag van de minister)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Advies aanwijzing waterstofvervoersnetbeheer der als onafhankelijke beheerder	Ad hoc (binnen 40 kalenderdagen op vraag Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststellen tijdstip en overdracht bestaand waterstofnet	Ad hoc (binnen een redelijke termijn)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststellen methodologie voor berekening van de waarde voor opname in de gereguleerde activabasis in geval van een aankoop door de waterstofvervoersnetbeheer der van een pijpleiding	Ad hoc (2024)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt

3.6.2.	Goedkeuring investeringen bestaande waterstofnetten	Ad hoc (na aanwijzing onafhankelijke beheerder)	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Vaststellen methodologieberekening billijke vergoeding	Binnen redelijke termijn na aanwijzing onafhankelijke beheerder	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt
3.6.2.	Samenwerking Belgische Mededingingsautoriteit	Ad hoc	Gereguleerde activiteiten – Regulering van de waterstofmarkt

4. AS NR. 3: INTEGRATIE VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN EN TOENEMENDE FLEXIBILITEITSBEHOEFTE

De energietransitie is momenteel een internationale, Europese en nationale prioriteit. Deze transitie dringt zich op als een dringend en onontbeerlijk antwoord op de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van energie, rekening houdend met de huidige geopolitieke toestand en de klimaatdoelstellingen.

Deze transitie bestaat in de overgang van een “traditioneel” centraal energiesysteem gebaseerd op fossiele brandstoffen naar een meer gedecentraliseerd systeem dat meer en meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, met een grote diversiteit en een geringe voorspelbaarheid. Dit noodzaakt een aanzienlijke gedragswijziging, teneinde de potentiële energiebesparingen te benutten en meer energie-efficiëntie te verwezenlijken. Dat is noodzakelijk om de Europese Unie minder afhankelijk te maken van fossiele energiebronnen, in het bijzonder om de bevoorrading van Russische fossiele brandstof ruim vóór 2030 stop te zetten gelet op de actuele geopolitieke context.

Op grond van de klimaatwet⁷⁰ (met de doelstelling om de netto broeikasgasemissies uiterlijk in 2030 met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990) en de aangescherpte objectieven in het “Fit for 55” wetgevend pakket voor een energie-efficiëntiewinst tegen 2030 (van minstens 40,5% voor primair energieverbruik en 38% voor finaal energieverbruik in vergelijking met de in 2007 vastgestelde EU-referentiescenario prognoses⁷¹ en voor een aandeel van minstens 42,5% in 2030 (idealiter 45%) hernieuwbare energie in de Europese energiemix⁷²), werkt België aan de overgang naar een steeds meer decentrale (en lokale) energieproductie op basis van hernieuwbare bronnen en dit met alle gevolgen die dit inhoudt voor het systeem en het elektriciteitsnet in België.

Rekening houdend met haar bevoegdheden en prerogatieven zal de CREG voormelde onderwerpen van dichtbij blijven volgen, zowel op Europees als op nationaal niveau. Ook zal ze desgevallend initiatieven en de nodige maatregelen voorstellen overeenkomstig de beleidsoptie, op zowel Europees als nationaal niveau, waarbij rekening gehouden wordt met de belangen van alle consumenten

⁷⁰ https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/law_nl.

⁷¹ [Energy efficiency directive \(europa.eu\)](#).

⁷² [Renewable energy directive \(europa.eu\)](#).

Voorts zal de CREG in het kader van de energietransitie ook specifieke aandacht besteden aan duurzaamheid en duurzame ontwikkeling. In het bijzonder zal er gewerkt worden aan het stapsgewijs implementeren en integreren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties (VN), en de subdoelstellingen die geselecteerd werden als de meest relevante voor zowel de beleidsdomeinen die binnen haar bevoegdheden vallen als met betrekking tot haar operationele werking.

4.1. THEMA 12: BEVORDEREN VAN EEN MAXIMALE UITBOUW VAN FLEXIBILITEIT OP DE BELGISCHE MARKT

4.1.1. Doelstellingen van de CREG

Hoewel de variabiliteit en onzekerheid intrinsieke eigenschappen zijn van elk energiesysteem, gaat de integratie van vaak intermitterende hernieuwbare energiebronnen (met inbegrip van groen gas zoals biogas/methaan, waterstof, synthetisch aardgas), gepaard met een toenemende flexibiliteitsbehoefte en dit zowel aan de aanbodzijde als aan de vraagzijde.

De flexibiliteit speelt op verschillende punten: de vraag, de opslag of de productie.

➤ *Vraagflexibiliteit*

In een systeem waarin de intermitterende productiemiddelen sterk toenemen, zouden de prijsspieken en -dalingen kunnen worden uitgevlakt en de operationele netveiligheid en de bevoorradingszekerheid van het systeem en/of de incompressibiliteit van het systeem verhoogd. Dit door een verhoging van de flexibiliteit van de vraag, met positieve gevolgen op de werking van de markt. Daarom acht de CREG deelname van de vraag aan de verschillende elektriciteitsmarkten belangrijk. Conform artikel 23, § 1, 5° *bis* van de elektriciteitswet dient de CREG bovendien alle redelijke maatregelen te nemen om vraagzijdemiddelen, zoals de actieve deelname van de vraag, aan te moedigen om op dezelfde wijze als de productiemiddelen deel te nemen aan de groothandelsmarkt. De wet van 13 juli 2017 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit, kende de CREG bevoegdheden toe met betrekking tot de energieoverdracht. De uitoefeningsmodaliteiten hiervan werden bepaald en geïmplementeerd op de markten van de tertiaire reserve en de strategische reserve, via de beslissing 1677⁷³ van 15 maart 2018. Daarnaast werd een nieuw regime, dat van toepassing is op contracten die de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseren, goedgekeurd via de beslissing 1677/2 van 27 maart 2020. In 2021 is de toepassing van de energieoverdracht bovendien uitgebreid naar de *day-ahead*- en *intraday*markten.

Richtlijn 944/2019 voorziet de nieuwe concepten van actieve afnemers (artikel 15) en energiegemeenschappen van burgers (artikel 16), die beiden het recht hebben om hun flexibiliteit te valoriseren via alle elektriciteitsmarkten (*day-ahead*, *intraday*, en *balancing*). Onder voorbehoud van de goedkeuring van het nodige wettelijke kader in 2023, zal de CREG bijdragen tot de implementatie van het concept "energiedelen" tussen eindafnemers aangesloten op het transmissienet. Indien nodig zal ze ook bijdragen leveren tot de invoering van een bijkomende financiële compensatiemethode waarbij de meting van het verbruik in het kader van de energieoverdracht wordt gecorrigeerd.

⁷³ Beslissing houdende uitvoering van artikel 19 *bis*, §§ 3 tot 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, om de energieoverdracht mogelijk te maken.

Naast het continu blijven faciliteren van de directe toegang tot de elektriciteitsmarkten voor afnemers geconnecteerd op het transportniveau, zal de CREG verder samenwerken met de regionale regulatoren om de (in)directe toegang tot elektriciteitsmarkten voor afnemers, geconnecteerd aan het laagspanningsnet, toe te laten.

Desgevallend, en op voorstel van de netbeheerder, legt de CREG na overleg met de bevoegde regionale instanties, de regels vast voor de organisatie van energie-overdracht via een dienstverlener van flexibiliteit. Het voorstel van de netbeheerder wordt opgesteld na raadpleging van de marktspelers.

➤ *Opslag*

Wat betreft de opslag vindt de CREG dat de opkomst van de nieuwe opslagtechnologieën moet worden gemonitord om zo enerzijds de liquiditeit van de markten van de ondersteunende diensten te verbeteren en anderzijds om de integratie van de intermitterende productie in het systeem te vergemakkelijken. De CREG zal het thema opslag en de evoluties terzake in de wetgeving van kortbij blijven volgen. Bovendien moet er blijvend aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen inzake opslag van gas en andere vormen van energie.

➤ *Productie*

Wat betreft het aanbod, moet er uiteraard voldoende productiecapaciteit beschikbaar zijn, maar deze moet eveneens voldoende snel ter beschikking kunnen worden gesteld om (al dan niet voorziene) sterke schommelingen van de vraag en/of de productie voldoende te compenseren. Deze terbeschikkingstelling vereist doorgaans een snelle productievariatie van de eenheid, de mogelijkheid om de eenheid snel afwisselend te starten en te stoppen, en een groot en stabiel werkingsbereik van de eenheid.

➤ *Adequate prijssignalen*

Een prijssignaal dat de reële waarde van elektriciteit vertegenwoordigt, is een belangrijk element voor de ontwikkeling van flexibiliteitsoplossingen door de markt. Dit wordt gerealiseerd door een correcte werking van de markt (transparantie, mededinging, non-discriminatie, ...) die het mogelijk maakt dat de toekomstige markten (jaarlijkse, trimestriële, maandelijkse, *day-ahead* en *intraday*) de waarde van elektriciteit in realtime zo goed mogelijk weerspiegelen (*balancing*).

Daarvoor heeft de CREG het *scarcity pricing* mechanisme al verschillende jaren bestudeerd, d.w.z.

- de mogelijke creatie van een reservemarkt in realtime op basis van een *operational reserve demand curve* (ORDC). Het gebruik van een ORDC is beter dan een inflexibele vraagcurve omdat ze het feit weerspiegelt dat het nut van een MW bijkomende reserve daalt in functie van het aantal MW gecontracteerde reserve;
- de impliciete co-optimalisatie van de energiemarkt in realtime met deze reservemarkt in realtime, wat als gevolg zou hebben dat de energieprijis de reservehoeveelheid die in het systeem beschikbaar is weerspiegelt. Dit *scarcity pricing* mechanisme is te verkiezen boven de component *alpha*, die momenteel wordt toegevoegd aan de onevenwichtsprijs omdat het de verkrijging van een optimale dispatch van de middelen in real time niet verhindert, wat de kost voor de verbruikers vermindert.

Daartoe zal de CREG overwegen Elia te vragen om de berekening van de onevenwichtsprijs te herzien om deze meer in lijn te brengen met de Europese signalen, zoals het geval zal zijn voor de prijzen van de evenwichtsdiensten na aansluiting op de Europese platformen. Een dergelijke herziening van de berekening van de onevenwichtsprijs zal een effectieve *backpropagation* van het prijssignaal mogelijk

maken. Om zo adequaat mogelijke prijssignalen te kunnen geven, zal de CREG Elia ook vragen om een objectieve evaluatie van de alfa-component. Tot slot zal de CREG de belemmeringen voor de deelname aan de balanceringsmarkten blijven identificeren en wegwerken.

De CREG zal ook actief deelnemen aan besprekingen op Europees niveau over de invoering van een gelijkaardig mechanisme van co-optimalisatie van de energie en de reserves in *day-ahead*. Het gebruik van een co-optimaliseringsmechanisme zou vermijden dat de marktspelers de energieprijzen zouden moeten voorspellen als ze een bod doen op de reservemarkt. Het voordeel daarvan zou zijn dat de door de marktspelers gevraagde risicopremie als ze een bod op de reservemarkt doen, zou worden geschrapt. Deze risicopremie is des te hoger omdat de elektriciteits- en gasprijzen volatiel zijn.

Bovendien maakt de implementatie van de energieoverdracht in de *balancing*diensten het mogelijk om een prijs te koppelen aan de activering van vraagmiddelen waardoor een betere prijsvorming bevordert wordt.

In dit kader zal de CREG zich bovendien blijven inzetten voor een zo efficiënt mogelijke implementatie van de bepalingen van het *Clean Energy Package*, onder meer om verstoringen van de markt te vermijden. De CREG zal er in het bijzonder op toezien dat het structurele gebruik van de *redispatching*, om interne congesties op te lossen of te garanderen dat de streefwaarden van voor de markt beschikbare capaciteiten (d.w.z. de standaard streefwaarde van 70% of de waarde bepaald in een nationaal actieplan) de markt niet verstoren.

In 2024 zal de CREG ook actief deelnemen aan de besprekingen over de mogelijke herziening van de biedzones. Deze biedzones dienen correct te worden gedefinieerd omwille van de volgende drie redenen:

- verzekeren dat er zoveel mogelijk grensoverschrijdende capaciteit beschikbaar is, wat de kosten voor de consumenten vermindert omdat de minst dure eenheden kunnen draaien. De gunstige impact is des te groter in geval van schaarste in het systeem;
- een transparantere en juistere toewijzing van de grensoverschrijdende beschikbare capaciteiten garanderen;
- de markt een prijssignaal geven dat aangeeft op welke plaats nieuwe capaciteiten moeten worden geïnstalleerd, wat de toekomstige investeringsbehoeften in het net zou moeten verminderen.

4.1.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Aanmoedigen van meer flexibiliteit op de elektriciteitsmarkt*

In 2024 zal de CREG de flexibiliteit op verschillende vlakken blijven aanmoedigen.

Op het gebied van vraagflexibiliteit zal ze de bevoegdheden uitoefenen die haar toegekend werden door de wet van 13 juli 2017⁷⁴. In dat kader zal de CREG:

- indien nodig de implementatie van de regels voor de organisatie van de energieoverdracht evalueren;
- de formules toepassen voor het bepalen van de standaard overdrachtprijs voor het geval de onderhandelingen tussen de marktspelers na raadpleging van deze laatste, niet het gewenste resultaat zouden opleveren;

⁷⁴ Wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit.

- de uitoefening van de opdracht voor het beheer van flexibiliteitsgegevens van de vraag met een energieoverdracht door de netbeheerder controleren;
- indien nodig, een beslissing nemen over de goedkeuring van een wijziging van de werkingsregels van de energieoverdracht en de overeenkomst die Elia en de aanbieder moeten opstellen evenals een beslissing over de aanpassingen aan de *Terms & Conditions* BRP die Elia zal voorleggen;
- de omzetting van Richtlijn 944/2019 naar nationale wetgeving opvolgen, waar relevant;
- samenwerken met de gewestelijke instanties om de (in)directe toegang tot elektriciteitsmarkten voor afnemers die op het distributienet zijn aangesloten, in het bijzonder op laagspanning, toe te laten.

Onder voorbehoud van de goedkeuring van de wijziging van de wet van 13 juli 2017 die momenteel wordt opgesteld, zal de CREG:

- de werkingsregels vaststellen voor de verdeling van energie tussen eindafnemers aangesloten op het transmissienet (energiepools en verdeling van de bevoorrading);
- de regels vaststellen die de eindafnemers aangesloten op het transmissienet toelaten om, in het kader van de overdracht van energie, te kiezen voor een financiële vergoeding van hun leverancier via een correctie op de meting van hun verbruik.

De CREG dient ook de nodige wijzigingen van de gereguleerde contracten en het regulatorisch kader goedkeuren.

De CREG zal de ontwikkeling van de markt van de opslagtechnologieën voor elektriciteit blijven volgen, onder meer technologieën die met beperkte en snel uitvoerbare investeringen toelaten om op korte termijn een efficiënt antwoord kunnen bieden op de snelle toename van de behoeften van het systeem op het gebied van ondersteunende diensten.

De CREG zal nauwlettend toezien op de ontwikkeling van de Europese regelgeving in verband met de al dan niet specifieke status van de opslag als geïntegreerd hulpmiddel voor de markten om de goede werking ervan te waarborgen in het kader van de energietransitie.

In 2024 zal de CREG blijven streven naar een hervorming van de berekening van de onevenwichtsprijs om de Belgische marktspelers in staat te stellen om alle kansen te grijpen die zich voordoen in het Europese systeem (met inbegrip van het belang om een mechanisme van *scarcity pricing* toe te passen). Deze analyse zal gebeuren in het licht van:

- de recente hoge energieprijzen op de elektriciteitsmarkt;
- de verhoging van de kost van de reserves;
- de stijging van de onevenwichtskosten van de BRP's.

➤ *Aanmoedigen van meer flexibiliteit op de aardgasmarkt*

Om de nodige gascentrales voor flexibiliteit van de elektriciteitsmarkt ter beschikking te hebben, moet ook de flexibiliteit op de aardgasmarkt zelf worden verbeterd. Dit proces houdt in dat er op de markt capaciteitsproducten op korte en lange termijn moeten ontwikkeld en voorgesteld worden, een vlotte toegang tot het net moet worden gewaarborgd en opslaginfrastuctuur moet worden voorzien. De opvolging van de projecten voor de injectie van groene gassen in het gasvervoersnet past binnen dit kader. In 2024 zal de CREG de initiatieven en de ontwikkelingen rond deze projecten door de stakeholders, in het bijzonder de netbeheerder, blijven opvolgen.

4.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
4.1.2.	Desgevallend, beslissing nemen betreffende een aanvraag tot goedkeuring van de regels van de energieoverdracht met het oog op de implementatie ervan op de aFRR-markt	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Beslissing nemen betreffende de goedkeuring van wijzigingen aan de <i>Terms & Conditions</i> BRP	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Desgevallend, beslissingen nemen betreffende de aanvragen tot aanpassing van de formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Desgevallend, beslissing nemen over de werkingsregels voor energie-uitwisseling	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Desgevallend, beslissing nemen over de regelingen voor financiële compensatie voor andere mechanismen voor energieoverdracht dan de bestaande	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt

4.2. THEMA 13: OPVOLGEN VAN DE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN BEVOORRADINGSZEKERHEID EN DE OPERATIONELE VEILIGHEID

4.2.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG zal de Algemene Directie Energie (de bevoegde instantie op het gebied van bevoorradingsszekerheid krachtens de wet van 8 januari 2012) ondersteunen bij de uitoefening van haar wettelijke taken wat betreft de bevoorradingsszekerheid. Hiervoor zal ze met de Algemene Directie Energie samenwerken en overleggen.

Bovendien zal de CREG, in overeenstemming met de geldende wetgeving, de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingsszekerheid op de elektriciteits- en gasmarkt en de operationele veiligheid van het elektriciteits- en gassysteem waarborgen en haar rapporterings- en analysetaken op zich nemen.

In het kader van de implementatie van een vergoedingsmechanisme voor de capaciteit en de organisatie van de veilingen van 2024 en 2025 zal de CREG haar voorstel-, advies-, controle- en beslissingsbevoegdheden uitoefenen die haar werden toegekend door de Belgische wet⁷⁵ en door de verordening (EU) nr. 2019/943. De CREG zal ook verder actief deelnemen aan de opvolgingscomités en de werkgroepen en het kabinet van de minister van Energie alle nodige technische ondersteuning bieden.

Wat de gasbevoorradingsszekerheid betreft, werkt de CREG nauw samen met de Algemene Directie Energie voor de toepassing van de SoS-verordening (EU) nr. 2017/1938⁷⁶. Het betreft met name de ontwikkeling van de risicoanalyses, preventieve actieplannen en noodplannen en dit zowel op nationaal niveau als op regionaal niveau. Deze activiteiten zullen in 2024 worden voortgezet. Ook bij de ontwikkeling van een solidariteitsmechanisme voor de uitwisseling van aardgas met de buurlanden, om beschermde afnemers te kunnen blijven bevoorraden in geval van crisis, is de CREG nauw betrokken. De CREG zal hierbij ook actief deelnemen aan discussies binnen de structuren van CEER en ACER.

Aangezien het mechanisme inzake de strategische reserve slechts tot 31 maart 2022 de goedkeuring van de Europese Commissie heeft gekregen, beperken de taken van de CREG zich verder tot zaken die verband houden met de tweejaarlijkse toereikendheidsstudie en het proces voor de goedkeuring van de daarmee verband houdende kosten.

4.2.2. Uit te voeren activiteiten

➤ Op de elektriciteitsmarkt

De Europese netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet die de operationele veiligheid van het elektriciteitssysteem regelt (netstabiliteit), trad in werking in december 2017⁷⁷. De CREG is verantwoordelijk voor de controle op de toepassing van deze netwerkcode.

⁷⁵ Wet van 22 april 2019 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen.

⁷⁶ Hieronder worden ook de complementaire crisisverordeningen voor aardgas begrepen: Verordening (EU) 2022/1032, Verordening (EU) 2022/1369, Verordening (EU) 2022/2576 en Verordening (EU) 2022/2578.

⁷⁷ Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32017R2196>.

Inmiddels werd er in 2019 een andere gerelateerde Europese verordening over de risicoparaatheid in de elektriciteitssector gepubliceerd⁷⁸. De bevoegde minister wordt op nationaal niveau aangeduid als de “bevoegde instantie”. Deze is verantwoordelijk voor de in deze verordening aan de bevoegde instantie toegewezen taken, zoals dit het geval is voor de gelijkaardige verordening voor aardgas (verordening (EU) nr. 2017/1938). De verordening kent ook specifieke taken toe aan de nationale energieregulator. Hieronder volgt een opsomming van die taken.

Met toepassing van deze verordening zal de CREG onder meer met de Algemene Directie Energie samenwerken (en dit op vraag van de minister van Energie als “bevoegde instantie”) rond de risicobeoordeling inzake bevoorradingszekerheid, inzake elektriciteit. Deze beoordeling omvat, onder andere, een advies over de methodologie voor identificatie van regionale elektriciteitscrisis scenario’s en de identificatie van de meest relevante elektriciteitscrisis scenario’s.

Deze oefening wordt vervolgens minstens om de vier jaar herhaald. Betreffende de identificatie van de nationale elektriciteitscrisis scenario’s moet de bevoegde instantie onder meer de CREG raadplegen.

Voor de opstelling van de methodologie voor de beoordeling van de kortetermijn- en seizoensgebonden toereikendheid zal ENTSO-E onder meer ACER raadplegen.

Voor de opstelling van het risicoparaatheidsplan moet de bevoegde instantie onder meer de CREG raadplegen. Deze oefening moet eveneens om de vier jaar herhaald worden.

De verordening bepaalt dat wanneer een elektriciteitscrisis zich voordoet, de bevoegde instantie overlegt met de CREG voor de opstelling van het *ex-post* evaluatie rapport.

Op het gebied van elektriciteit zal de CREG in 2024 ook de volgende taken op zich nemen:

- in voorkomend geval zal de CREG haar volledige medewerking verlenen aan het tweejarige verslag met betrekking tot de bevoorradingszekerheid dat de Algemene Directie Energie moet opstellen in samenspraak met de CREG;
- ze zal desgevallend meewerken aan de prospectieve studie die door de Algemene Directie Energie om de vier jaar dient te worden opgesteld;
- ze zal toezien op de investeringen in de productiecapaciteit om de bevoorradingszekerheid te waarborgen;
- ze zal kennisnemen van de definitieve of tijdelijke uitdienstnemen van de productie-installaties;
- ze zal actief meewerken aan de finalisering van de uitwerking en de implementatie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme en haar competenties in het kader hiervan uitoefenen;
- ze zal de ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot het capaciteitsvergoedingsmechanisme en het beheer van crisissituaties tussen aangrenzende landen (DG ENER) opvolgen;
- in voorkomend geval zal ze een advies verstrekken met betrekking tot het koninklijk besluit dat de procedure uitwerkt voor de voorafgaande informatieplicht voor tijdelijke uitdienstnames;

⁷⁸ Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX:32019R0941>.

- ze zal in 2024 de eventuele wijzigingen van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis goedkeuren;
- ze zal, op vraag van de minister van Energie, een advies geven over het systeembeschermingsplan en het herstelplan, evenals desgevallend het testplan van de transmissienetbeheerder dat de minister van Energie moet goedkeuren op voorstel van de transmissienetbeheerder. Deze plannen maken deel uit van de netwerkcode over de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet;
- voor het *scarcity pricing* mechanisme (zie punt 4.1.2., Thema 11) zal de CREG samen met Elia de nodige werkzaamheden uitvoeren voor een eventuele implementatie zodra er een implementatiebeslissing zal zijn genomen. Deze werkzaamheden houden onder andere beslissingen in over mechanismen waarop de implementatie van *scarcity pricing* een impact heeft;
- wat het capaciteitsvergoedingsmechanisme betreft, zal de CREG in 2024:
 - o desgevallend werkingsregels opstellen op basis van het door de netbeheerder ingediende voorstel;
 - o desgevallend een beslissing nemen betreffende de aanpassingen aan het door de netbeheerder ingediende standaard capaciteitscontract;
 - o een voorstel van referentiescenario voor de T-1- en T-4-veilingen formuleren;
 - o een voorstel van intermediaire waarden voor de T-1- en T-4-veilingen formuleren;
 - o een advies maken over het verslag van de netbeheerder betreffende de waarden van de parameters van de veilingen die in de loop van het jaar moeten worden georganiseerd;
 - o een voorstel van parameters formuleren voor de bepaling van de capaciteit die in het kader van de veilingen moet worden gekocht;
 - o een beslissing nemen over elk aanvraagdossier met het oog op het in aanmerking komen voor een meerjarencontract;
 - o een beslissing nemen over elk aanvraagdossier met het oog op afwijking van het intermediair prijsplafond;
 - o de regelmatigheid van verschillende operaties (prekwalificatie, preveiling, veilingen) die leiden tot de selectie van capaciteitsbiedingen controleren;
 - o (bijlagen bij) overeenkomsten goedkeuren tussen netbeheerders voor de deelname van indirecte buitenlandse capaciteit.

In 2024 zal de CREG bovendien actief blijven deelnemen aan opvolgingscomités en werkgroepen voor de operationele implementatie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme en er daarbij op toezien dat ze in overeenstemming is met de bepalingen van het *Clean Energy Package*.

➤ *Op de aardgasmarkt*

In uitvoering van artikel 15/13, § 1 van de gaswet stelt de Algemene Directie Energie jaarlijks, in samenwerking met het Federaal Planbureau en in samenspraak met de CREG, een verslag op over de opvolging van de bevoorradingszekerheid. De CREG zal daaraan meewerken.

De CREG zal in 2024 met de Algemene Directie Energie samenwerken aan analyses/ plannen bedoeld in verordening (EU) nr. 2017/1938⁷⁹. Zo zal ze, in toepassing van de verordening (EU) nr. 2017/1938, met de Algemene Directie Energie samenwerken voor de opstelling van de risico-evaluatie inzake de zekerheid van de aardgasvoorziening en voor de analyse van de solidariteitsmaatregelen die nog versterkt zijn in het door de Europese Raad goedgekeurde reductieplan⁸⁰. Deze oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald. De CREG zal eveneens meewerken aan het preventief actieplan en het noodplan.

Verder voorziet de voormelde verordening dat de Europese Commissie om een effectbeoordeling van de preventieve, niet-marktgebaseerde maatregelen (gevolgen voor de nationale gasmarkt, mededinging op nationaal vlak en gevolgen voor de interne markt) kan verzoeken waaraan de CREG zal meewerken.

Voor zover de voorziene maatregelen in verordening (EU) 2022/1032 opdrachten en bevoegdheden van de nationale reguleringsinstantie zijn, neemt de CREG haar verantwoordelijkheid om de nodige maatregelen te nemen om de doelstellingen van het vullen van de ondergrondse gasopslaginstallatie te behalen. Samen met Fluxys Belgium analyseert de CREG de ontwikkeling van een vraagresponsdienst (DSR - *Demand Side Response*). Deze dienst beoogt het faciliteren van vrijwillige vraagrespons tegen een vergoeding voor eindafnemers direct verbonden aan het gasvervoersnet. Mogelijk wordt hiervoor een specifiek platform opgezet. Indien België met aardgastekorten kampt en er internationale solidariteit wordt gevraagd, kan op die manier ook zolang mogelijk aardgas ter beschikking gesteld worden op een marktgebaseerde manier en dit met name voor de beschermde afnemers.

Tot slot blijft de CREG zowel voor gas als voor elektriciteit haar databanken aanvullen om de Belgische markt te volgen.

4.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Eind-datum	As – Doelstelling
4.2.2.	Beslissing betreffende de werkingsregels van het CRM	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend, beslissing over de wijziging van het standaard capaciteitscontract	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing houdende goedkeuring van bijlagen bij overeenkomsten tussen	Q1-Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare

⁷⁹ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010.

⁸⁰ Verordening (EU) 2022/1369 van de Raad van 5 augustus 2022 inzake gecoördineerde maatregelen ter reductie van de gasvraag.

	netbeheerders voor de deelname van indirecte buitenlandse capaciteit		energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Advies over de parameters van de vraagcurven	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van parameters voor de bepaling van de aan te kopen capaciteiten	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend, akkoorden sluiten met NRA's uit de buurlanden over de controle van de naleving van de investeringsdrempels en de administratieve boetes voor het afdwingen van niet-beschikbaarheidsboetes in het kader van de deelname van buitenlandse capaciteiten aan het Belgische CRM - voortgangsrapport	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Overleg met Elia over de hypothesen en basisscenario's en de gebruikte methodologie voor de tweejaarlijkse analyse betreffende de behoeften van het Belgische elektriciteitssysteem inzake <i>adequacy</i> en flexibilitateit van het land over tien jaar	Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Beslissing over de herziening van de vormvereisten van een aanvraag tot afwijking van de intermediaire prijsplafonds	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissingen met betrekking tot de aanvragen tot afwijking van de intermediaire prijsplafonds	Q2-Q3	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing over procedures voor het controleren van de beschikbaarheid en beschikbaarheidstests	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>

4.2.2.	Controle van de door Elia uitgevoerde berekening van de grensoverschrijdende capaciteiten	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van gegevens en hypothesen voor het referentiescenario voor elke veiling	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van tussentijdse waarden (CONE, X-factor, WACC) in samenwerking met Elia	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Onderzoek van investeringsdossiers en beslissing van rangschikking van capaciteiten in capaciteitscategorieën	Q2-Q3	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Controle van de prekwificatie-, preveiling- en veilingprocedures	Q2-Q3-Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing betreffende de raming van de kost van de ODV strategische reserve en CRM	Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing betreffende de reële kost van de ODV strategische reserve en CRM	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Deelnemen aan vergaderingen van het opvolgingscomité en vergaderingen van WG adequacy	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend deelnemen aan werkgroepen van ACER over methodologieën voor de evaluatie van de toereikendheid, de betrouwbaarheidsnorm en de	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>

	grensoverschrijdende deelname aan de CRM		
4.2.2.	Opvolgen van de definitieve of tijdelijke uitdienstnemingen van de installaties voor de productie van elektriciteit	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	De ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot het vergoedingsmechanisme van de capaciteit (DG COMP – overheidssteun, beslissingen met betrekking tot de capaciteitsmechanismen in het buitenland) en het gemeenschappelijke beheer van crisissituaties tussen aangrenzende landen (DG ENER) volgen	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een advies verstrekken over het koninklijk besluit dat de procedure uitwerkt voor de voorafgaande informatieplicht voor tijdelijke uitdienstnemingen van installaties voor de productie van elektriciteit	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samen met Elia de nodige werkzaamheden uitvoeren voor een eventuele implementatie van de signalen van schaarste als de implementatiebeslissing is genomen	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de bevoegde instantie aan de beoordeling van de risico's voor de bevoorradingszekerheid inzake elektriciteit	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van de bevoegde instantie betreffende de	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen

	identificatie van de nationale elektriciteitscrisisscenario's overmaken		van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van de bevoegde instantie voor de opstelling van een risicoparaatheidsplan overmaken (dit betreft een oefening die ten minste om de vier jaar wordt herhaald)	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	In geval van een elektriciteitscrisis, overleggen met de bevoegde instantie voor de opstelling van het <i>ex-post</i> evaluatierapport	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Overleggen met de Algemene Directie Energie in het kader van haar jaarlijks verslag (samen met het Federaal Planbureau) over de opvolging van de bevoorradingszekerheid in de aardgassector	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Met de Algemene Directie Energie samenwerken aan alle analyses/alle plannen bedoeld in verordening (EU) nr. 2017/1938	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de Algemene Directie Energie voor de opstelling van de risico-evaluatie voor de zekerheid van de aardgasvoorziening (deze oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald)	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de Algemene Directie Energie voor de opstelling van het preventief actieplan (aardgas) (deze	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen

	oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald)		van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Uitvoeren van de effectbeoordeling van de preventieve, niet-marktgebaseerde maatregelen (gevolgen voor de nationale gasmarkt, mededinging op nationaal vlak en de gevolgen voor de interne markt) in de aardgassector op verzoek van de Europese Commissie	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Gecoördineerde besluiten inzake bidirectionele vervoerscapaciteit voor aardgas op basis van een voorstel/verzoek van Fluxys Belgium NV goedkeuren	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Zowel voor gas als voor elektriciteit, haar databanken aanvullen om de Belgische markt te volgen	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Een DSR-dienst (<i>Demand Side Response</i>) ontwikkelen in samenwerking met Fluxys Belgium	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid

4.3. THEMA 14: REGULEREN VAN DE OFFSHORE-ENERGIEMARKT

4.3.1. Doelstellingen van de CREG

In 2024 zal de CREG haar wettelijke taken blijven vervullen om de offshore-markt te reguleren. De CREG neemt eveneens de taken op zich die haar werden toevertrouwd in het kader van het ondersteuningsmechanisme voor de opwekking van elektriciteit en de aansluiting van offshore-windmolenparken in overeenstemming met de elektriciteitswet en het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen (hierna "koninklijk besluit van 16 juli 2002").

De CREG zal voortgaan met het beheren van de databank van de garanties van oorsprong die werd ingesteld bij koninklijk besluit van 30 juli 2013. De uitgereikte garanties kunnen niet lokaal gebruikt worden en zijn dus enkel van nut als rekeninghouders ze naar andere domeinen kunnen transfereren. Om dit te blijven mogelijk maken, zal de CREG haar lidmaatschap bij de *Association of Issuing Bodies* (hierna "AIB") verderzetten. Dit vergt een actieve inbreng onder de vorm van deelname aan algemene vergaderingen en werkgroepen, verrichten van audits en tests, aanleveren van statistieken, enz. Als de IT-vereisten van AIB verscherpt worden, dan zullen de systemen van de CREG mee moeten evolueren. Ten tijde van het schrijven van dit verslag heeft de dienstverlener het contract, voor het onderhoud en ontwikkeling van het register, beëindigd en is er een contract gesloten met een nieuwe dienstverlener om te migreren naar een nieuw register.

Aangezien de federale regering beslist heeft om nieuwe zeegebieden open te stellen voor elektriciteitsproductie heeft de CREG meegewerkt aan de opstelling van een strategische nota aan de ministerraad om een mededingingsmechanisme in te voeren. In 2019 werd de elektriciteitswet aangepast om de kavels voor toekomstige offshore-windproductie toe te kennen na een mededingingsprocedure. In 2024 zal de CREG met de bevoegde autoriteiten blijven samenwerken om nieuwe wetgeving hierover uit te werken. De CREG neemt deel aan de Taskforce Offshore (met vertegenwoordigers van de FOD, de minister van Energie en de minister van Noordzee) om het wettelijk en regulatorisch kader van de tweede offshore zone uit te werken.

Op Europees niveau zal de CREG eveneens haar samenwerking op regulatorisch vlak voortzetten met andere Noordzee-lidstaten en de Europese Commissie in het kader van de *North Seas Energy Cooperation* (hierna "NSEC") en ook inzake elk nieuw initiatief van de Europese Commissie in dit domein (zie sectie 3.5.).

4.3.2. Uit te voeren activiteiten

De CREG zal, indien nodig, advies verlenen met betrekking tot eventuele verzoeken of voorstellen tot wijziging, verlenging, uitbreiding of overdracht van domeinconcessies of voorstellen tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 formuleren.

Zoals hiervoor aangegeven zal de CREG eveneens meewerken aan de uitwerking van het wettelijke kader met het oog op de implementatie van een mededingingsmechanisme in het kader van de toekenning van toekomstige *offshore* concessies.

Daarnaast zal de CREG zich ook bezighouden met enkele recurrente taken zoals:

- het beheer van garanties van oorsprong (met inbegrip van het geval per geval bestuderen van verzoeken tot registratie, toekenning en overdrachten);
- de maandelijkse controle van de netto offshore windenergieproductie en de toekenning van hieraan gekoppelde groenestroomcertificaten;
- de maandelijkse berekening van de minimum aankoop prijs van de groenestroomcertificaten (conform het koninklijk besluit van 16 juli 2002) op basis van de verschillende geldende ondersteuningssystemen en rekening houdende met het mechanisme van negatieve uren;
- de goedkeuring van de correctiefactor die in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van de minimum prijs per domeinconcessie;
- de toepassing van het systeem van voorschotten en afrekeningen voor de ondersteuning voor de domeinconcessies Northwester 2, Mermaid en Seastar;

Ook zal de CREG de evoluties op technisch, financieel en juridisch vlak blijven opvolgen voor *offshore* windenergie.

4.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
4.3.2.	Berekening van de minimum aankoopprijs van de groenestroomcertificaten	Maandelijks	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Controle van de netto <i>offshore</i> windenergieproductie en de toekenning van hieraan gekoppelde groenestroomcertificaten	Maandelijks (binnen de 3 maanden na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Uitvoering van het systeem van voorschotten en afrekeningen voor de ondersteuning voor de parken Mermaid, Seastar en Northwester 2	Verschillende malen /jaar	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Berekening van de betalingsverplichting van de offshore parken aan Elia bij negatieve minimumprijzen	Maandelijks	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Evaluatie van de kost van de openbare dienstverplichting voor de financiering van de aankoop van federale groenestroomcertificaten	Een keer/jaar (deadline 1 november)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Het saldo van de kosten van de openbare dienstverplichting voor de financiering van de aankoop van federale groenestroomcertificaten bepalen	Een keer/jaar (deadline 1 juni)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Goedkeuring van de correctiefactor die in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van de minimumprijs per domeinconcessie	2024	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt

4.3.2.	Adviezen met betrekking tot eventuele wijzigingen of eventuele overdrachten van domeinconcessies	<i>Ad hoc</i> (op vraag van de Algemene Directie Energie)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Toekenning en overdracht van de garanties van oorsprong	<i>Ad hoc</i> (binnen de maand na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Registratie van de houders van garanties van oorsprong	<i>Ad hoc</i> (binnen de 3 maanden na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Adviezen en voorstellen verlenen voor de uitwerking van de mededingingsprocedure voor de toekenning van de tweede <i>offshore</i> zone en de uitbreiding van het <i>Modular Offshore Grid</i>	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt

4.4. THEMA 15: BEVORDEREN VAN INNOVATIE IN HET BELANG VAN DE EINDCONSUMENT

De CREG zal alle redelijke maatregelen blijven treffen om de vraagzijdemiddelen, zoals vraagrespons, aan te moedigen om net zoals de productiemiddelen, deel te nemen aan de groothandelsmarkt.

In 2024 blijft de CREG verder werken om de belemmeringen voor de ontwikkeling van het vraagbeheer weg te nemen en voor een gelijk speelveld te zorgen.

Samen met Fluxys Belgium werkt de CREG aan de ontwikkeling van een vraagresponsdienst (DSR - *Demand Side Response*). Deze dienst moet het mogelijk maken dat eindafnemers direct verbonden aan het gasvervoersnet, makkelijk toegang krijgen tot de aardgasmarkt. Bijkomend zal dit platform mogelijk gebruikt kunnen worden in het geval dat België, in het kader van de bevoorradingszekerheid, een beroep moet doen op het noodplan.

De overgang naar een actievere deelname van de vraag, die voornamelijk wordt bevorderd op Europees niveau, betreft alle verbruiksprofielen. Gezien de retailmarkt zich nog in een pril stadium bevindt wat betreft het actieve vraagbeheer, zal de CREG de ontwikkeling van de problematiek omtrent slimme meters – in het algemene kader van de intelligente netten – de dynamische energietarifiering en de individuele en collectieve verandering van leverancier van dichtbij blijven volgen. De CREG zal hieromtrent eveneens blijven overleggen met de gewestregulatoren. Binnen de CEER of ACER pleit de CREG voor een afdoende bescherming van de kleine consument met inbegrip van de meest kwetsbare consumenten.

In het kader van de energietransitie zal de markt eveneens een aantal technologische uitdagingen moeten overwinnen om te kunnen voldoen aan de behoeften op het gebied van flexibiliteit. De energietransitie wordt bijgevolg ondersteund door innovatie, ook al blijft de impact ervan per definitie moeilijk voorspelbaar.

De CREG meent dat innoverende technologieën in grote mate kunnen bijdragen tot de vereiste flexibiliteit. De CREG zal bijgevolg nauwlettend aandacht blijven besteden aan initiatieven om elektriciteit in gas om te zetten (*power-to-gas*) en in het bijzonder aan initiatieven met betrekking tot de opslag van elektriciteit aan de hand van competitieve producten zoals batterijen. Binnen dit kader worden ook de recente ontwikkelingen rond elektrische voertuigen en de ontwikkeling van waterstof en methanisering opgevolgd.

De CREG zal eveneens de ontwikkelingen volgen wat betreft de opslag van aardgas en erop toezien dat de nieuwe diensten, zoals *Fast Cycle Storage* (beperkte injectietijd) economisch verantwoord zijn en daadwerkelijk kunnen bijdragen tot de verbetering van de huidige situatie, niet enkel in België maar in heel Europa. De EU-verordening 2022/1032 van 29 juni 2022 bepaalt dat opslaginstallaties in elke lidstaat op 1 november ten minste 90% moeten zijn gevuld en dit met tussentijdse streefdoelen. De CREG heeft in samenspraak met Fluxys Belgium en in overleg met de marktspelers daartoe de regulatoire documenten aangepast. De CREG zal de evolutie van de regelgeving m.b.t. verplichtingen voor opslaginstallaties blijven opvolgen in 2024.

De CREG gaat er ook van uit dat de transmissienetbeheerders een rol kunnen spelen in deze innovatie. Enerzijds kunnen ze innoverende balanceringsproducten voorstellen waarop de marktspelers kunnen reageren en anderzijds kunnen ze zelf innoverende technologieën toepassen bij het intelligente beheer van het net. Om het belang van innovatieprojecten die een efficiënter beheer van het net nastreven en aldus gunstig zijn voor de gebruikers van het Belgische net te benadrukken, heeft de CREG hiervoor de in thema 6 vermelde stimulansen voorzien. Het betreft onder andere een stimulans ter bevordering van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten voor de regulatoire periode 2024-2027.

De CREG zal de prestaties van de transmissienetbeheerder eveneens evalueren op het vlak van de ontwikkeling van een slim net gericht op energie-efficiëntie en de integratie van energie afkomstig van verschillende bronnen, op basis van een beperkt aantal indicatoren. De CREG zal om de twee jaar een nationaal rapport over deze aanbevelingen publiceren.

De CREG zal in het algemeen de innoverende ontwikkelingen en oplossingen blijven volgen en indien nodig in het kader van haar wettelijke taken de invoering ervan op de energiemarkt aanmoedigen. Ze zal er eveneens op toezien dat ze daadwerkelijk een toegevoegde waarde hebben voor de doeltreffende werking van de markten, in het belang van de eindconsument.

Op de *downstreammarkten* zullen technologische innovaties en de verdere digitalisering ervoor zorgen dat het productaanbod van de leveranciers zal worden aangepast. De CREG heeft als taak om de consument hierover correct en transparant te blijven informeren.

Tot slot geeft de CREG, via de publicatie van maandelijks infografieken, de consumenten een beknopt overzicht van de belangrijkste evoluties in de energiemarkt. Er wordt ook ad hoc stilgestaan bij interessante vaststellingen op de energiemarkten. In dit kader besteedt ze ook bijzondere aandacht aan nieuwe en innoverende toepassingen.

Over het algemeen zal de CREG erop toezien dat de belangen van de consumenten zo goed mogelijk worden beschermd.

5. OPDRACHT IN HET KADER VAN DE WET TOT INVOERING VAN EEN PLAFOND OP DE MARKTINKOMSTEN VAN ELEKTRICITEITSPRODUCTEN

5.1.1. Doelstellingen van de CREG

Met de wet van 16 december 2022⁸¹ heeft de federale wetgever de verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen gedeeltelijk uitgevoerd. Deze wet organiseert meer bepaald een heffing ten voordele van de staat op het surplus aan inkomsten van bepaalde elektriciteitsproducenten. In het kader van deze heffing belast deze wet de CREG met de volgende opdrachten:

- het model van de aangifte schuldenaars en het formaat van de toe te zenden stukken vaststellen;
- de door de schuldenaars ingediende aangiften controleren;
- indien nodig de informatie opvragen die nodig is om de door de schuldenaars ingediende aangiften te controleren;
- een voorstel van heffing voor elke schuldenaar formuleren en naar de Federale Overheidsdienst Economie verzenden;
- met de Federale Overheidsdienst Economie overleggen in geval van een onvolledige aanvraag tot terugbetaling van een schuldenaar om hem te laten weten welke gegevens en documenten ontbreken.

In het kader van deze nieuwe opdrachten keurde de CREG in 2023 twee beslissingen goed over het model van aangifte dat de schuldenaars van de heffing moesten indienen⁸². De CREG heeft ook een informaticasysteem uitgewerkt om de schuldenaars hun aangiften te laten indienen en de dossiers in zekere mate te automatiseren. Daarna heeft ze de aangiften van de schuldenaars geanalyseerd en gecontroleerd. Ze heeft ook contact opgenomen met een aantal schuldenaars om de informatie die nodig was voor de behandeling van hun dossiers te vervolledigen. Tot slot heeft ze een voorstel van heffing opgemaakt voor alle schuldenaars, voor wat betreft de periode van 1 augustus 2022 tot en met 31 december 2022. Voor de periode van 1 augustus 2022 tot en met 31 december 2022 is er sprake van meer dan 400 schuldenaars (waarvan een aantal geen aangifte heeft ingediend) en ca 900 installaties. Over de twee hierboven vermelde beslissingen van de CREG loopt trouwens een beroep bij het Marktenhof. De CREG volgt deze gerechtelijke procedures dan ook op.

⁸¹ Wet van 16 december 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten, BS 22 december 2022, 98819.

⁸² Beslissing (B)2511 van 28 februari 2023 en beslissing (B)2559 van 6 juli 2023 over het model van aangifte in te dienen door de schuldenaars van de heffing ingevoerd in het kader van het plafond op de marktinkomsten van elektriciteitsproducenten <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2511NL.pdf> en <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2559NL.pdf>.

5.1.2. Uit te voeren activiteiten

De CREG zal het voorstel van de door de vermoedens 1 en 2 beoogde schuldenaars verschuldigde heffing voor de periode van 1 januari 2023 tot 30 juni 2023 voorlopig opstellen tegen ten laatste 28 februari 2024. Het definitief voorstel zal door de CREG worden opgesteld uiterlijk op het tijdstip waarop zij ter kennis wordt gebracht van de jaarlijkse vergoeding of van de repartitiebijdrage voor het jaar 2023. De CREG zal de beroepen tegen de beslissingen, die ze heeft genomen in het kader van de plafonnering van de marktinkomsten van de elektriciteitsproducenten, opvolgen.

De wet voorziet dat de Federale Overheidsdienst Economie, nadat de CREG de voorstellen van heffing heeft overgemaakt, het bedrag van de verschuldigde heffing dient te bepalen en de betalingsverzoeken aan de schuldenaars dient over te maken. Vervolgens dient de Federale Overheidsdienst Financiën de verschuldigde bedragen in te vorderen. Aangezien de CREG een belangrijke rol heeft gespeeld in de stappen vóór de tussenkomst van de Federale Overheidsdiensten Economie en Financiën en hierdoor de dossiers van de schuldenaars grondig kent, is ze van plan de Federale Overheidsdiensten Economie en Financiën bij te staan als dat nodig zou zijn. In geval van betwisting van de betalingsverzoeken door schuldenaars, wil ze ook met de Federale Overheidsdiensten samenwerken om een efficiënte opvolging van de dossiers te verzekeren.

De CREG is bovendien van plan om de gegevens van de schuldenaars minimum 5 jaar bij te houden. Artikel 22^{quater}, § 2, laatste lid van de elektriciteitswet voorziet immers dat de vordering van de heffing verjaart vijf jaar na het moment waarop ze invorderbaar is geworden. In 2024 zal de CREG het informaticaplatform, dat gecreëerd was in het kader van de heffing en meer bepaald de “productieomgeving” ervan, actief houden.

5.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	Doel
5.1.2.	Plafonnering van de marktinkomsten van elektriciteitsproducenten (voorlopig en definitief voorstel van de door de vermoedens 1 en 2 beoogde schuldenaars verschuldigde heffing voor de periode van 1 januari 2023 tot 30 juni 2023 en opvolging van de beroepen)	2024	Opdracht in het kader van de wet tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten
5.1.2.	Bijstand bij de vastlegging van het bedrag van de heffing, de kennisgeving van de betalingsverzoeken, de vordering van de verschuldigde bedragen en/of betwistingen van de betalingsverzoeken	<i>Ad hoc</i> (op eventueel verzoek van de Federale Overheidsdiensten Economie en Financiën)	Opdracht in het kader van de wet tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten
5.1.2.	Informaticaplatform actief houden	Heel het jaar 2024	Opdracht in het kader van de wet tot invoering van een plafond op

			marktinkomsten van elektriciteitsproducenten
--	--	--	--

6. INTERNE ORGANISATIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN COMMUNICATIE

6.1. INTERNE ORGANISATIE

6.1.1. Visie van de CREG

➤ *Doelstellingen op het gebied van interne werking*

De CREG is een kenniscentrum dat dankzij onder andere het actieve beheer van competenties en kennis, zowel op individueel niveau als op collectief niveau, haar missies kan volbrengen.

➤ *Doelstellingen op het gebied van IT*

De CREG zal verder toezien op de performantie van haar computernetwerk, rekening houdend met de behoeften waaraan het moet voldoen, in het bijzonder betreffende de continuïteit en de veiligheid van de ICT-infrastructuur, het back-upstelsel, de toepassing van haar communicatiebeleid en de implementatie van de REMIT-verordening. Het intranet zal verder geactualiseerd en geoptimaliseerd worden.

➤ *Doelstellingen op het gebied van human resources*

De CREG zal in 2024 verder werken aan de ontwikkeling van een geïntegreerd HR-beleid. De nadruk wordt hierbij gelegd op persoonlijke ontwikkeling in overeenstemming met een “lerende organisatie” die steunt op een dynamisch talentmanagement. Verder bouwend op wat in de voorbije jaren is gerealiseerd, zal de CREG ook in 2024 blijvend aandacht besteden aan de individuele ontwikkelingstrajecten van haar medewerkers.

De CREG zal eveneens verder de (wettelijke) initiatieven, studies en evoluties blijven opvolgen op het vlak van o.m. duurzame mobiliteit en hybride werken.

In het algemeen zal de nodige ondersteuning geboden worden voor het realiseren van de organisatiedoelstellingen.

6.1.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Activiteiten op het gebied van interne werking*

Het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG, opgesteld in 2015 en gewijzigd in 2017 in het bijzonder met betrekking tot de behandeling van vertrouwelijke gegevens, kan desgevallend worden herzien indien de nood zich stelt.

➤ *Activiteiten op het gebied van ICT*

De ICT-infrastructuur van de CREG wordt continu bewaakt ter waarborging van de performantie/continuïteit, de beveiliging en de back-up.

Op gebied van performantie/continuïteit zullen enkele applicaties die momenteel nog met verouderde technologie werken vernieuwd worden. De CREG zal daarbij opteren voor de recentere en moderne technologieën. In 2024 zal de CREG de ICT-infrastructuur verder onderhouden en erop toezien dat gebruik gemaakt wordt van de recentste technologie.

De beveiliging van het netwerk zal verder opgevolgd en verhoogd worden waar nodig. Zo zal o.a.

- het systeem dan enkel gevalideerde computers van de CREG toelaat op het interne netwerk van de CREG zal verder geconfigureerd en beheerd worden;
- voorzien worden in nieuwe portables die het mogelijk maken om aan te melden via 'face recognition' en fingerprint;
- het monitoring systeem voor de portables, opgezet in 2022, verder opgevolgd en uitgewerkt worden. Dit monitoring systeem maakt het mogelijk om vanop afstand de status van de portables na te gaan, software te (de)installeren, encryptie op te zetten, blokkeren en leegmaken portable in geval van diefstal;
- de nieuwe antivirusapplicatie ter beveiliging van de servers en portables, aangekocht in 2023 zal verder opgevolgd en up-to-date gehouden worden;
- in 2023 zijn de applicaties CRM en CREG Scan aangepast conform de bestaande nieuwe security vereisten. De security van deze applicaties zal verder up-to-date gehouden worden;
- een Informatiebeveiliging Managementsysteem (ISMS) opgezet worden waarin de veiligheidsrisico's worden beschreven alsook hoe de bedrijfskritische informatie van de CREG kan beschermd worden.

De beveiliging van het ICT-netwerk wordt dagelijks opgevolgd. De nodige acties worden ondernomen zodat de beveiliging van de CREG ICT-infrastructuur gewaarborgd blijft. Een dagelijkse back-up van de verschillende ICT-systemen is gegarandeerd.

In 2022 heeft de CREG haar systeem voor videoconferenties vernieuwd. Het nieuwe systeem maakt gebruik van de meest moderne technologieën voor het beheer en de organisatie van hybride vergaderingen. Het videoconferentiesysteem zal in 2024 verder gebruikt en indien nodig uitgebreid worden.

Het CREGnet (het intranet van de CREG) zal in 2024 verder uitgebouwd worden uitgaande van de behoeften van de organisatie (zie verder in dit punt).

In het kader van de REMIT-verordening heeft ACER in 2017 de *security policies* goedgekeurd. Dit betekent de aanschaf of ontwikkeling van een applicatie voor het downloaden en raadplegen van de vertrouwelijke REMIT-data. Op vraag van ACER is een *monitoringtool* geïmplementeerd die continu de REMIT-omgeving controleert en meldingen stuurt in geval van anomalieën, pogingen tot *hacking*, ... Deze *monitoringtool* zal in 2024 continu worden opgevolgd met speciale aandacht voor een tijdige installatie van updates gezien het beveiligingsbelang van deze functionaliteit.

De *security policies* zijn in 2022 nog eens in de aandacht gebracht bij de REMIT-users. Dit zal in 2024 herhaald worden zodanig dat de REMIT-users zich bewust blijven van de *security policies*. De CRM applicatie (het IT-platform dat voor het CRM werd ontwikkeld) is in productie sinds medio 2021 en zal in 2024 verder gebruikt worden. Gezien de aard en de confidentialiteit van de CRM gegevens zal de beveiliging van de ICT-infrastructuur van de CREG verder opgevolgd en verhoogd worden waar nodig.

➤ *Activiteiten op het gebied van human resources*

De ontwikkelingstrajecten van de medewerkers op het vlak van kennis en competenties worden verder opgevolgd, bijgestuurd of aangevuld waar nodig. Opleidingen (o.m. interne trainingen, *group of peer coaching*, externe opleidingen,...) worden in functie van de noden voorzien. Kennisoverdrachttrajecten zullen worden aangevat in het kader van pensioneringen.

Het systeem van duurzame mobiliteit dat in 2021 werd geïmplementeerd en waarbij alle werknemers ervoor kunnen kiezen om een deel van hun loonpakket te gebruiken voor “groenere” vervoersoplossingen (elektrische of hybride voertuigen, fiets of openbaar vervoer) wordt in 2024 verder opgevolgd en geëvalueerd in het licht van eventuele bijkomende wettelijke initiatieven en evoluties inzake duurzame mobiliteit. Hierbij wordt steeds rekening gehouden met het feit dat het systeem kostenneutraal moet zijn voor de CREG.

In april 2022 werd de geactualiseerde policy inzake telewerken van toepassing. CREG-medewerkers hebben hierdoor de mogelijkheid om telewerk te combineren met werken op kantoor binnen een duidelijk afsprakenkader. Door deze nieuwe manier van samenwerken is blijvend aandacht nodig voor het uitwerken van een gepaste omkadering en het verfijnen van begeleidende maatregelen (o.m. aanpassen CREG-infrastructuur, voorzien van ICT-materiaal voor de inrichting van de telewerkplek van de CREG-medewerkers, communicatie, ...).

6.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
6.1.2.	<i>Monitoring</i> van het CREG-netwerk en van de ICT-infrastructuur	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
6.1.2.	Opvolging en evaluatie van lopende HR-trajecten	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
6.1.2.	Opvolging van de implementatie van het mobiliteitsbeleid	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
6.1.2.	Wijziging van het huishoudelijk reglement	<i>Ad hoc</i> (als er problemen zijn vastgesteld)	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie

6.2. DUURZAME ONTWIKKELING

6.2.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG heeft haar acties in het kader van de energietransitie en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen duurzaam verankerd.

Een interne werkgroep “Duurzame Ontwikkeling” werd in 2020 opgezet met het oog op het uitwerken van een systematisch duurzaamheidsbeleid. In 2021 werd vervolgens een reeks interactieve en extern begeleide SDG-workshops georganiseerd o.m. om de CREG medewerkers vertrouwd te maken met Agenda 2030 en de Verenigde Naties van Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Daarbij werd de kernoefening gemaakt om die *Sustainable Development Goals* (SDG’s) te identificeren die het meest relevant zijn voor de CREG. Dit resulteerde in de volgende SDGS, die door de CREG-medewerkers bottom-up, geïdentificeerd werden als de meest relevante SDG’s voor de CREG:

- SDG 7: ‘Betaalbare en duurzame energie’ (lead-SDG)
- SDG 1: ‘Geen armoede’
- SDG 9: ‘Industrie, innovatie en infrastructuur’
- SDG 12: ‘Verantwoorde consumptie en productie’
- SDG 13: ‘Klimaatactie’
- SDG 16: ‘Vrede, justitie en sterke publieke diensten’ (transversaal)
- SDG 17: ‘Partnerschap om doelstellingen te bereiken’ (transversaal)

Zo werden naast één ‘lead’-SDG, vier “core”-SDG’s en twee transversale, flankerende doelstellingen geselecteerd, (waarbij de vraag m.b.t. welke SDG’s de grootst mogelijke impact zou kunnen hebben bepalend was).

Op basis daarvan werden in 2021-2022 door de interne werkgroep een eerste CREG-duurzaamheidsplan opgesteld en drie strategische duurzaamheidsdoelstellingen (SDD’s) geformuleerd, met name:

- SDD-1: Faciliterende rol in het ondersteunen van een duurzame energietransitie, zowel op nationaal als Europees niveau
- SDD-2: Transitie naar decarbonisatie: bijdragen aan inspanningen naar klimaatneutraliteit (“*decarbonization challenge*”)
- SDD-3: CREG als belangrijke speler voor de bescherming van consumenten en “*consumer empowerment*” op het vlak van energie.

6.2.2. Uit te voeren activiteiten

De CREG zal de stappen uit het “SDG-kompas” volgen in het kader van de implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen op het niveau van haar acties.

De eerste stap van SDG-implementatie gids, het “educatie-luik” werd in 2021 gezet d.m.v. de interne “Start-to-SDG” opleiding. De tweede stap werd ook aangevat met het identificeren van de voornaamste SDG’s voor de CREG en vastleggen van de *lead-*, *core-* en transversale SDG’s. In parallel werd en zal ook het “educatie-luik” intern voor de hele CREG verdergezet worden met het oog op het verder aanleren en zich eigen maken van de SDG’s door alle CREG-medewerkers.

In dit kader werd in 2022 een eerste CREG-duurzaamheidsactieplan voor de periode 2022-2023 opgesteld (als specifieke deliverable voor 2022) waarin drie strategische duurzaamheidsdoelstellingen specifiek voor de CREG geïdentificeerd werden (zie bovenvermelde SDD’s) evenals een reeks concrete duurzaamheidsacties. Verder werd in 2022 een eerste model uitgewerkt voor een specifiek, digitaal duurzaamheidsluik in het “CREG-dossieroverzicht” ter integratie van de drie SDD’s in het dagdagelijkse werk van de CREG. Begin 2024 zal een tweede intern duurzaamheidsactieplan (voor de periode 2024-2025) ter goedkeuring voorgelegd worden aan het directiecomité van de CREG. In dit kader zal onder meer dit eerste model van specifiek duurzaamheidsluik in het « CREG-dossieroverzicht » geëvalueerd worden en waar nodig aangepast of verfijnd worden met het oog op de praktische toepassing van de SDD’s van de CREG en de invoering van passende rapportering over duurzame ontwikkeling.

In 2024 zal gewerkt worden aan de uitvoering van specifieke duurzaamheidsacties voorzien in dit tweede CREG-duurzaamheidsplan. Meer in het bijzonder zal gefocust worden op de verdere uitwerking en toepassing van een eerste « *Greening Action Plan* » op het vlak van de interne operationele werking, met het oog op het verkleinen van de CO2-voetafdruk van de CREG. Verder werkte de interne werkgroep Duurzame Ontwikkeling in 2023 ook een interne educatie- en sensibiliserings- communicatiereeks uit om de CREG-medewerkers nog meer vertrouwd te maken met Agenda 2030, de SDG’s en de CREG-SDDs op een dynamische manier (ter uitvoering van etappe 1 van het SDG-kompas), dewelke in 2024 zal worden voortgezet. Daarin zullen bovenvermelde SDG’s en CREG SDD’s aan bod komen en is er ook ruimte voor actuele duurzaamheidsthema’s.

Het uiteindelijke doel is de geselecteerde SDG’s stapsgewijs te integreren en verder uit te bouwen in de werking van de CREG (op intern, operationeel vlak) en de uitvoering van haar taken en werkzaamheden op meer strategisch vlak.

6.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
6.2.2.	Een <i>Greening Action Plan</i> op het vlak van de interne operationele werking, met het oog op het verkleinen van de CO ₂ -voetafdruk van de CREG, verder uitwerken en implementeren	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling
6.2.2.	Evaluëren, waar nodig aanpassen/verfijnen en verder implementeren van het specifieke en digitale luik over duurzaamheid in het "CREG-dossieroverzicht" om de drie SDD's te integreren in de uitvoering van haar taken en activiteiten.	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling
6.2.2.	Verderzetten van de interne educatie- en sensibiliserings- communicatiereeks (via 2-maandelijks intranet-flashes) om de CREG medewerkers nog meer vertrouwd te maken met Agenda 2030, de SDG's en de CREG-SDDs op een dynamische manier (ter uitvoering van etappe 1 van het SDG-kompas)	2024-2025	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling
6.2.2.	Uitvoeren van de specifieke acties vervat in het tweede CREG-duurzaamheidsplan met duurzaamheidsdoelstellingen en acties voor de periode 2024-2025	2024-2025	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling

6.3. COMMUNICATIE

6.3.1. Visie van de CREG

➤ *Doelstellingen op het gebied van interne communicatie*

Interne communicatie is essentieel om de banden te onderhouden tussen medewerkers en tussen de werkgever en haar werknemers, des te meer in de huidige context waarin telewerk een prominente plaats heeft gekregen. Ze moet het eveneens mogelijk maken de waarden van de CREG te ondersteunen, te versterken en te delen. Interne communicatie moet toelaten om een gemeenschappelijke visie te delen, te informeren over realisaties en voortgang, aan te moedigen, samenwerken te faciliteren en gedrag op basis van deze waarden te stimuleren. Zo is intranet een middel om de interne communicatie binnen de CREG te behouden en te bevorderen.

De doelstellingen op het vlak van interne communicatie zijn:

- medewerkers informeren;
- uitwisseling van informatie en samenwerking mogelijk maken;
- banden tussen medewerkers onderhouden en
- teamgeest stimuleren.

➤ *Doelstellingen op het gebied van externe communicatie*

Met haar website beantwoordt de CREG beter aan de verwachtingen van elke doelgroep. Als publieke dienstverlenende organisatie maakt zij het makkelijker voor de eindverbruiker, zowel groot als klein, om toegang te krijgen tot de informatie die hij of zij nodig heeft over de energiesector. Er is via de website ook ingezet op meer transparantie voor energieprofessionals. Iedere doelgroep moet op een snelle en efficiënte manier toegang krijgen tot de informatie die hij of zij zoekt.

Deze informatie wordt gepromoot via het uitsturen van regelmatige nieuwsbrieven en *ad-hoc* persberichten.

De CREG versterkt ook haar aanwezigheid op sociale netwerken om een ruimer publiek te bereiken.

De CREG wordt regelmatig gecontacteerd door journalisten van nationale en internationale media. Op dit vlak houdt zij eraan om tijdig de correcte informatie door te geven over haar publicaties en/of binnen het kader van haar bevoegdheden.

6.3.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Activiteiten op het gebied van interne communicatie*

Intranet is een middel om de interne communicatie binnen de CREG vorm te geven en te bevorderen. CREGnet is een tool die belangrijker is geworden omwille van de evolutie van de organisatie als instelling en de wijze van samenwerken. De CREG zal zich blijven inspannen voor een verder optimalisatie van deze communicatietool en er de nodige aandacht aan besteden binnen het interne communicatiebeleid.

Een *workflow* of werkstroom is een herhaalbaar werkpatroon binnen een organisatie. Het beschrijft de stappen die medewerkers in een vaste volgorde moeten zetten om een vooraf bepaald doel te bereiken. Denk daarbij aan de aanvraag van vakantie, een vergaderzaal of een vertaling, het

terugvorderen van kosten, de agendering van punten op het directiecomité of de samenwerking aan een dossier, studie, ... Om deze werkstromen, vanaf elke locatie, efficiënter te laten verlopen is het belangrijk dat de CREG verder investeert in de digitalisering, automatisering, standaardisatie, verbetering en vereenvoudiging ervan:

- standaardisatie betekent dat de werkprocessen voor iedereen duidelijk, eenvoudig, gestructureerd en dus hetzelfde zijn;
- digitaliseren van fysieke documenten en papieren processen laat toe dat alle gegevens altijd en overal toegankelijk zijn en digitaal kunnen verwerkt worden;
- automatiseren betekent het vervangen van handmatige door automatische processen die minder arbeidsintensief zijn en risico's op (procedure)fouten verminderen (bv. geijkte invulformulieren die gestructureerd duidelijke gegevens vragen in plaats van mails).

Omdat er steeds een meerwaarde moet zijn aan een digitaliserings- en automatiseringsproject, gebeurde er in 2023 een grondige opijsting van alle werkprocessen. Om het risico te vermijden dat bestaande processen en analoge werkwijzen zomaar ongewijzigd overgenomen worden in digitale vorm, moet de CREG de werkprocessen verder analyseren en kritisch bekijken waar er verbetering en vereenvoudiging mogelijk is door overbodige stappen af te schaffen.

Het is ook mogelijk dat bepaalde documenten blijven bestaan op papier, omdat deze werkwijze bijvoorbeeld handiger, gebruiksvriendelijker en goedkoper is, of omdat de digitalisering ervan een lagere prioriteit heeft voor de CREG.

Met het nieuwe hybride werken is het uitermate belangrijk om aandacht te blijven besteden aan interne verbondenheid. De CREG lanceerde al enkele initiatieven om ervoor te zorgen dat medewerkers tijdens het thuis- of hybride werken betrokken en verbonden blijven met elkaar, het werk en de organisatie. Ook in 2024 wil de CREG de formele en informele contacten tussen de medewerkers binnen de organisatie verder stimuleren met gelijkaardige initiatieven vanuit de CREG en haar medewerkers.

Het overlegplatform, dat startte tijdens de COVID-periode onder de vorm van het coronateam (een zeer nauwe samenwerking tussen de diensten HR, Onthaal, Communicatie, Logistiek en ICT) bewees ondertussen meermaals zijn nut. Dit platform wordt in 2024 verdergezet en geoptimaliseerd teneinde de interne samenwerking te versterken door kennis en informatiedeling op permanente basis.

Om het hoofd te kunnen bieden aan toekomstige uitdagingen en om de communicatie met de medewerkers nog efficiënter en intensiever te laten verlopen, zal werk gemaakt worden van het verder structureren van de interne communicatie als pijler van een goed werkende, moderne instelling waarvan de personeelsleden het kloppend hart vormen.

➤ *Activiteiten op het gebied van externe communicatie*

Via haar nieuwsbrieven bereikt de CREG telkens duizenden lezers. De publicatie van de studies, beslissingen en andere akten van de CREG, alsook de organisatie van openbare raadplegingen en workshops wordt ondersteund door middel van regelmatige nieuwsbrieven en *ad-hoc* persberichten.

De CREG zal erop letten dat ze op haar website informatie publiceert die aangepast is aan de doelpublieken van haar analyses, berichten, mededelingen, enz. Publicaties bestemd voor energieprofessionals zijn technischer en zijn minder vulgariserend dan publicaties bestemd voor het "grote publiek".

Daarnaast zal worden gezocht naar aangepaste communicatiekanalen om informatie tot bij de consument te brengen (kerncijfers, infografieken, boordtabellen, organisatie van seminars/opleidingen voor de actoren op het terrein over energiekwesties, ...).

De CREG versterkt ook haar aanwezigheid op sociale netwerken om een ruimer publiek te bereiken.

Ze heeft de voorbije jaren verschillende sensibiliseringscampagnes gerealiseerd inzake energieprijzen en de CREG Scan en zal deze aanpak verderzetten.

Met respect voor vertrouwelijkheid beantwoordt ze, vragen van journalisten die verband houden met haar competenties of publicaties.

Naast het feit dat communicatie in de maatschappij en dus ook bij de CREG alsmear aan belang wint, heeft de energiecrisis ook een enorme impact gehad op zowel de interne als de externe communicatie. Nooit eerder vertrok zoveel informatie naar consumenten en journalisten. Voor elke doelgroep bestaat, zoals hierboven opgesomd, een specifieke aanpak qua communicatie, het geen meer (maat)werk vereist. Om de kwaliteit van het geleverde werk en het ermee gepaard gaande vertrouwen in de CREG te blijven waarborgen ten aanzien van alle stakeholders, zal verder geïnvesteerd worden in het zo goed mogelijk afstemmen van de interne op de externe communicatie en omgekeerd. Hiervoor zullen desgevallend aanpassingen gebeuren aan de communicatiestructuur waarbij participatie een belangrijke rol speelt.

6.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2024

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
6.3.2.	Structureren van de communicatie om de contacten met de medewerkers en de buitenwereld efficiënt en maximaal te laten verlopen	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Organiseren en stimuleren van verbindende initiatieven	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Het beheren en optimaliseren van een intranet (informatief)	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Aanpassing interne communicatiestructuur zodat een zo groot mogelijke afstemming van de interne en externe communicatie plaats vindt	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Zoeken naar geschikte consumentgerichte communicatievormen	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Regelmatige publicatie van nieuwsbrieven en persberichten	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling

			en communicatie – Communicatie
6.3.2.	Beantwoorden van vragen van journalisten	2024	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Ilse TANT
Directeur

Sigrid JOURDAIN
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE: LIJST VAN AFKORTINGEN

ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators
ACM	Autoriteit Consument & Markt (Nederland)
AEWG	Agency Electricity Working Group (ACER)
aFFR	Automatic Frequency Restoration Reserves
AGWG	Agency Gas Working Group (ACER)
AIB	Association of Issuing Bodies
ARGE	Adviesraad Gas en Elektriciteit
ARP	Access Responsible Party
AV	Algemene Vergadering
BA	Balancing Agreement
BBL	Balgzand Bacton Line
BC	Balancing Code
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Europese kantoor van alle consumentenbonden)
BIPT	Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
BMA	Belgische Mededingingsautoriteit
BoR	Board of Regulators
BP	Balancing Programme
BRP	Balancing Responsible Party
BRUGEL	Brusselse Regulator voor de gas- en elektriciteitsmarkt
CACM	Capacity Allocation and Congestion Management
CAPEX	Capital Expenditure
CAPM	Capital Asset Pricing Model
CBA	Cost-Benefit Analysis
CBCA	Cross-Border Cost Allocation
CEE	Central East Europe
CEER	Council of European Energy Regulators
CEP	Clean energy for all Europeans Package
CIPU	Contract for the Injection of Production Units
CMP	Congestion Management Procedures
CNG	Compressed Natural Gas
CoBA	Coordinated Balancing Areas
Core	CWE & CEE
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
CRM	Capacity remuneration mechanism
CWaPE	Commission wallonne pour l'Energie
CWE	Central West Europe
DA	Day-ahead
DC	Direct current
DCC	Demand Connection Code
DSR	Demand Side Response
DEVCO	Directoraat-generaal Internationale Samenwerking en Ontwikkeling van de Europese Commissie
DG COMP	Directorate-General for Competition (Europese Commissie)
DG ENER	Directorate-General for Energy (Europese Commissie)

DNB	Distributienetbeheerder
DSO	Distribution system operator
EASEE-gas	European Association for the Streamlining of Energy Exchange-Gas
EB GL	Electricity Balancing Guideline
EDP	Electronic Data Platform
Elcom	Commission fédérale de l'électricité (Zwitserland)
EIP	Energy Infrastructure Package
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
ENTSO-G	European Network of Transmission System Operators for Gas
EPU	European Policy Unit
E&R	Emergency and Restoration
FCA	Forward Capacity Allocation
FCR	Frequency Containment Reserve
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie
FOE	Federale Ombudsdienst voor Energie
Forbeg	Forum van Belgische energieregulatoren voor elektriciteit en gas
FP TF	Future Policy Task Force
FRCE	Frequency Restoration Control Error
FRR	Frequency Restoration Reserves
FSMA	Financial Services and Markets Authority
GBA	Gegevensbeschermingsautoriteit
GST WS	Gas Storage Work stream
GWG	Gas Working Group
HR	Human Resources
HVDC	High Voltage Direct Current
IAA	Interconnector Access Agreement
IAC	Interconnector Access Code
ICT	Information and Communication Technology
ID	Intraday
IFRS	International Financial Reporting Standards
ILR	Institut Luxembourgeois de Régulation
IP	Interconnectiepunten
IPCEI	Important projects of common European interest
ITC	Inter-TSO compensation
JAO	Joint Allocation Office
KMO	Kleine en middelgrote onderneming (in de zin van de elektriciteitswet en de gaswet)
LAC	Legal Affairs Committee
LEN	Legal Expert Network
LNG	Liquified Natural Gas
MEDREG	Mediterranean Energy Regulators
mFFR	Manual Frequency Restoration Reserves
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MIG	Market Implementation Guide
MOG	Modular Offshore grid
MRC	Multi Regional Coupling
NBB	Nationale Bank van België

NBP	National Balancing Point
NC	Network Code
NC BAL	Network Code Balancing
NC CAM	Network code Capacity Allocation Method
NCCS	Network Code Cybersecurity
NC ER	Network Code Emergency and Restoration
NC HVDC	Network Code on requirements for grid connection of High Voltage Direct Current-connected power park modules
NC INT	Network code Interoperability
NC RfG	Network Code on Requirements for grid connection of Generators
NC TAR	Network code on rules regarding harmonised transmission tariff structures for gas
NCG	NetConnect Germany
NEMO	Nominated Electricity Market Operators
NER	Network of Economic Regulators
NordREG	Organisation for the Nordic energy regulators
NRA	National Regulatory Authority
NSEC	North Seas Energy Cooperation
NSI	North-South Interconnections
NSOG	Northern Seas Offshore Grid
NWE	North West European Region
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OFGEM	Office of Gas & Electricity Markets (Verenigd Koninkrijk)
OPEX	Operational expenditure
ORDC	Operational Reserve Demand Curve
ODV	Openbare dienstverplichting
PCI	Project of Common Interest
PEER	Partnership for the Enforcement of European Rights
PEG	Points virtuels d'Echanges de Gaz
PLEF	Pentalateral Energy Forum
PST	Phase-shifting Transformer
PWS	Procedure Workstream
R1	Primaire reserve
R2	Secundaire reserve
R3	Tertiaire reserve
RAG	Regulatory Advisory Group
RegulaE.Fr	Franstalig netwerk van Franstalige energieregulatoren
REMIT	Regulation (EU) no.1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale Energy Market Integrity and Transparency
RfG	Requirement for Generators
RFP	Réglage Fréquence-Puissance
RMB WS	Regulatory Benchmarking Work Stream
RVT	Rechthebbenden van de Verhoogde Tegemoetkoming
SDD	Strategische duurzaamheidsdoelstelling
SDG	Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling
SDR	Strategic Demand Reserve
SO GL	System Operation Guideline
SoS	Gas Security of Supply

SP	Storage Program
SSA/ACS	Standard Storage Agreement/Access Code Storage
TEN-E	Trans-European Networks for Energy
TEP	Third Energy Package
THE	Trading Hub Europe
TNB	Transmissienetbeheerder
TOE	Transfer of Energy
TSO	Transmission System Operator
TTF	Title Transfer Facility
TYNDP	Ten-Year Network Development Plan
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VTN	Versterking Transport Netwerk
ZTP	Zeebrugge Trading Point